când n'am mai putut urma cu plata. Mi-am scos atunci două mii de lei din banii adunaţi şi am cumpărat în rate în com. Lupeasca, o bucată de pământ. Dau câte cinci sute de lei pe lună. Casa mi-am întruchipat-o la început, înfigând câţiva pari în pământ şi legand între ei ţoale. Cât a fost vreme frumoasă a mai mers, dar ploile ne-au izgonit din cuibuşul nostru. Lăsam atunci pe femeie şi pe copil în timpul zilei, la serviciu, şi eu alergam în toate părţile după scânduri. Apoi au venit zilele bune şi am avut vreme s'o tencuesc, iar acoperişul l-am acoperit cu carton asfaltat. Acum n'am alt vis decât s'o acopăr cu tablă, să-i pun pe jos blăni de lemn şi să-mi ridic într'un colţ o sobă de zid".

Vorbind de umilul lui cuib, sărmanul om avea ochii plini de lacrimi.

„De departe, de pe câmp cum o zăresc, mi se pare că-i un vis, sau că mi-a fost dăruită, fără ca să mă mândresc pentru ea".

Neculai îmi vorbi apoi de necazurile slujbei lui. Vara, leafa îi e sigură, cincizeci de lei pe zi, dar iarna îndură umezeala sau tăişul crivăţului, de cele mai multe ori pentru o sumă derizorie.

Fără să stea mult pe gânduri, îşi suflecă marginile pantalonilor, dezvelindu-şi picioarele încărcate de răni abia închise. Ghetele sdrenţuite îşi arătau hidoşenia vârfurilor desfăcute.

— „Pentru mine frigul e pierzarea. Când mă întorc acasă, par'că port doi stâlpi, aşa dureri puternice simt în oase".

Vin apoi sâcâelile mărunte.

Piaţa e un furnicar de murdării. Fete, sub masca slujnicuţelor care caută de lucru, prind din când în când în cursă câte un provincial, al cărui portmoneu au grije să-l arunce gol în canalul cabinetului. Ce se mai căzneşte atunci bietul Neculai să desfunde locul şi ce morală le trage mai apoi, când îi cad în mână. Din bârlogul lui are sub ochi toată mişcarea principală a cheiului. El poate face o cronică amplă a aşa zisului şomaj, sub masca căruia se ascund foarte adeseori, cele mai josnice meserii.

— „Oh, dacă aş putea scăpa odată din iadul ăsta !...", prinse el să se roage, mai mult ca pentru sine. Un post de portar sau de cabinier, ar veni pentru mine ca o binecuvântare. Dar se reculege imediat, pentrucă nu vrea să creadă în noroc.

— „Sunt oameni făcuţi anume să poarte greul suferinţii !"

Am zâmbit cu amărăciune, în timp ce în urechi începu să-mi suşiragul destăinuirilor.

...Iarnă... un bordei cu pământ pe jos, aşezat în câmp, departe, fără băţ de lemn înăuntru. O femee, chip de mucenică, cu un prunc în pântece, târându-şi zilele la munca grea a spălatului rufelor, un copil pentru care picătura de lapte e o sărbătoare şi peste tot zâmbetul plin de lumină şi de curaj al unui bărbat, care vrea să muncească pentru un trai mai omenesc şi mai cu folos.

MARGARETA NICOLAU

EROINA DRAGOSTEI

PARISUL era în fierberea Teroarei. Nefericita Maria Antoaneta lâncezia în lugubra închisoare „La Conciergerie", insultată la fiece pas de soldăţimea strânsă acolo. Dar, în umbră, un grup de prieteni credincioşi, de nobili plini de curaj, cari isbutiseră să se sustragă vânătoarei nemiloase a revoluţionarilor, îşi ascuţiau armele, făurind un plan îndrăsneţ spre a o smulge pe Regină din mâinile călăului.

Printre aceşti gentilomi pe cari poporul îi numia „Cavalerii pumnalului", se distingea pentru îndrăsneala şi devotamentul orb faţă de disperata cauză a monarhiei, tânărul marchiz André de Brionne. Acesta, lăsase la Marsilia, lângă părinţi, pe soţia-i iubită, Simona de Vubersac, un înger de frumuseţe şi bunătate şi trăia ascuns la Paris, înfruntând zilnic primejdia de-a fi descoperit şi arestat. În zadar femeia îl rugase să nu se amestece în vre-un complot, să nu se potrivească vreunei trebi nesocotite: inima ei îndrăgostită se temea de o catastrofă şi, într'adevăr, tristele prevederi ale Simonei nu întârziară să se adeverească. Trădat de un prieten în care-şi pusese încrederea deplină şi denunţat lui Barrère de Vienzac, cel poreclit „Anacreon al ghilotinei", marchizul de Brionne fu arestat şi încarcerat la Conciergerie, la câţi-va paşi de locul unde nenorocita-i suverană, — pentru a căreia salvare el îşi făcea iluzii, — aştepta ziua torturei...

SPRE GHILOTINĂ

Când află dureroasa veste, Simona de Vubersac hotărî să-şi libereze soţul prin orice mijloc şi, dacă n'ar fi izbutit, să urce chiar alături de el treptele eşafodului. Travestită în port ţărănesc şi pregătită cu mulţi bani, ea se duse la Paris, încrezătoare în sprijinul câtorva cunoscuţi. Dar toţi luară planul ei drept o nebunie şi nu voiră să se compromită. Simona nu se speriă: va lucra singură şi cu ajutorul lui Corott, un tânăr soldat de serviciu în închisoare, îmbrăcă uniforma şi luă cu îndrăzneală locul acestuia la Conciergerie. Asemenea substituiri, fără veste, nu erau rare în momentele acelea de neînchipuită turburare şi lipsă de disciplină, astfel că nimeni nu găsi ceva de râs.

Noul camarad plăcu chiar soldaţilor, pentru drăgălaşa-i înfăţişare, pentru vorbele-i uşuratece, privind soarta aristocraţilor şi pentru râsu-i limpede şi tineresc, astfel că fu supranumit: „Beau Garçon".

Venindu-i schimbul la rond, Simona străbătu împreună cu alţi soldaţi sala cea mare unde în mijlocul a multor tovarăşi de nenorocire, se afla şi marchizul de Brionne. Acesta îşi recunoscu numaidecât soţia şi era aproape să se trădeze cu un ţipăt, când prezenţa de spirit a tinerei femei salvă situaţia: Simona dădu o lovitură zdravănă soţului, care se apropiase atât de mult, că era gata să se împiedice de piciorul ei şi exclamă cu un suprem accent de dispreţ:

— Ce ai de mă priveşti aşa, căine de aristocrat. Pleacă repede în vizuina ta căci în curând ţi se va tunde părul!

Vorbelor acestora le făcu ecou un hohot de râs al soldaţilor.

Trecură astfel câteva zile, fără ca îndrăzneaţa femee să aibă prilejul de-a comunica cu soţul ei, fără ca ea să poată plănui ceva folositor în favoarea bărbatului. Intr'o noapte, Simona era de sentinelă, veghiând în tovărăşia temnicerului Richard, un bărbat cu faţa aspră şi vocea răsunătoare, asemenea unui bubuit de tunet, care se bucura de faima că nu putea fi corupt. Singură cu el în melancolicul post de gardă, la un moment dat, biata femeie, nu se mai putu împotrivi oboselei şi se lăsă pe o bancă, în prada unui somn frământat de visuri înfricoşătoare. I se păru că vede în vis pe bărbatul ei, urcându-se în fatala căruţă a închisorii şi ducându-se surâzător, cu fruntea sus, în întâmpinarea morţii, în mijlocul unei gloate gălăgioase de „sanculoţi", beţi de sânge. Atunci întinse desnădăjduită braţele, într'un spasm de supremă neputinţă, strigând în somn:

— Aşteaptă-mă, André ! Simona ta vine să moară împreună cu tine!...

SECRETUL SENTINELEI

Richard sări în sus, scuipând restul de ţigare ce-l mestecă în gură de un ceas. Ce vis turbura oare odihna lui „Beau Garçon"? Temnicerul se apropie prudent de cel care dormia şi-l cercetă mai cu luare-aminte: gulerul bluzei se descheiase dând la iveală secretul Simonei! Richard încruntă din sprâncene, apoi se cufundă în gânduri posomorîte. După cât-va timp, ca şi cum ar fi luat o hotărîre neaşteptată, îl scutură cu putere de umeri pe „Beau Garçon", exclamând cu vocea lui puternică:

— Trezeşte-te, leneşule! Peste câteva minute va veni patrula pentru rondul de dimineaţă... Haide, să bem împreună camarade, pentru triumful revoluţiei şi stârpirea aristocraţilor!...

Zicând acestea, turnă Simonei un pahar cu vin, pe când tânăra femee, revenită acum în fire, îl bău dintr'o dată, strigând:

— Moarte Austriacei! Trăiască revoluţia!

După care Richard adause, printre sughiţurile unui rânjet înfiorător:

— Azi, ghilotina va fi în sărbătoare... Avem bucate frumoase pe listă...

Şi temnicerul citi o listă lungă de nume, căutând să se oprească într'adins asupra aceluia al marchizului de Brionne, care însă nu figura acolo. Simona deschise ochii mari de tot, buimăcită, privi cu groază pe temnicer şi apoi căzu leşinată pe pavajul de piatră. Richard o ridică, descoperind o gingăşie ne mai întâlnită la omul acela, de obiceiu brutal; îi turnă între buze câteva picături de vin, susurând la urechea lui „Beau Garçon" care între timp deschise-se iarăşi ochii, fixându-i pe chipul prostit al temnicerului:

— Curaj, frumoasă cetăţeană! Numele lui Andrèa al tău nu figurează încă pe lista condamnaţilor.

Zicând acestea Richard se duse să închidă uşa cu zăvorul. Simona, văzându-se descoperită învârti curagioasă sabia în mână, hotărâtă să-şi vândă scump viaţa. Dar Richard nu avea gânduri rele.

— Mi-ai făcut-o, hai? zise acesta, râzând. Lasă, nu mai face pe şireata şi pune-ţi sabia în teacă. Eşti o femeiuşcă inimoasă, şi-mi placi mult. Şi apoi, adaose el, redevenind serios, te numeşti Simona... Şi ea, singura mea fiică, se numia tot Simona... Au dus-o acum două luni la cimitir, răpusă de o boală nemiloasă. Înainte de a muri, m'a făcut să jur că voi încerca să smulg cel puţin o victimă din ghiarele ghilotinei... Tu te numeşti Simona ca şi ea. Vorbeşte: Richard te va ajuta....

DESCOPERIREA TEMNICERULUI

Simona nu fu în stare să mai scoată o vorbă. Ea se aplecă să sărute mâna grosolană a temnicerului... Orologiul din turn bătu orele patru.

— Nu-i timp de pierdut, — exclamă Richard. Patrula va sosi în curând aci. Grăbeşte-te, dacă vrei să-l salvezi pe iubitul tău... Cine-i el?

— Marchizul André de Brionne, soţul meu...

— Un bărbat curagios, după câte am auzit. La tribunal a scuipat în obraz pe acel care-l denunţase. Mai bine aşa: mie nu-mi plac laşii... Ia uniforma aceasta de soldat: îl vei scoate pe soţul tău în coridor, unde îl vei ajuta să se îmbrace şi-l vei povăţui să se culce jos, prefăcându-se că e beat. Pentru rest, voi îngriji eu...

Primele raze ale aurorei începeau să se cearnă prin ferestruia postului de gardă, când îşi făcu apariţia comisarul însărcinat cu transportul condamnaţilor:

— Cetăţene temnicer, adună-ţi soldaţii de escortă... E gata căruţa?...

— La ordine, cetăţene comisar. Soldaţii sunt gata, afară de beţivanul care zace colo pe coridor. Striga până mai adineauri că vrea să tae beregata la cel puţin o duzină de aristocraţi şi acum doarme ca un viezure.

Zicând acestea, Richard trimise o lovitură de călcâi falsului soldat şi apoi îl ridică scuturându-l cu braţele-i vânjoase. De Brionne scoase un fel de mârâit şi se frecă la ochi spre a nu i se vedea faţa.

— Ce-ar fi, cetăţene comisar dacă ne-am milostivi cu o bae în Sena pentru beţivanul ăsta?

Propunerea lui Richard fu primită într'un cor de râsete.

— „Beau Garçon", adaose temnicerul, luând şi el parte la veselia soldaţilor şi împingându-l afară pe marchiz, care-şi juca rolul de minune, rostogoleşte-l pe burduful acesta omenesc până la Sena şi îmbrânceşte-l în apă, cu o lovitură de picior... O bae îl va împrospăta!

Simona privi pe temnicer cu o recunoştinţă mută şi se grăbi să execute însărcinarea...

* * *

O lună după aceea, prezintându-şi soţia sa în cercurile londoneze, marchizul de Brionne povestea dramaticul episod al evadării sale dela „Conciergerie".

Traducere de G. R.

Campionatele de Ping-Pong ale „Realităţi Ilustrate"

au loc Sâmbătă 12 şi Duminică 13 Decembrie crt.

REVISTA noastră are meritul că a pus bazele primului campionat de ping-pong din Capitală. In timpul iernii, când toate sporturile au încetat activitatea, tennisul de masă este singurul sport care întreţine legătura între sportivi şi le păstrează o bună formă fizică. Este fără îndoială un sport foarte distractiv, care a făcut în puţin timp numeroşi adepţi. Primul campionat a avut loc în 1928. Al doilea, desfăşurat în anul 1929, în saloanele „Moto Clubului", a întrunit un lot de o sută de concurenţi, din care s'a detaşat Mişu Goldenberg din clubul „Sparta". Al treilea, disputat un an mai târziu, a revenit aceluiaş jucător.

In acest timp Capitala a produs numeroase elemente care s'au evidenţiat în diverse competiţiuni. E fatal ca în trei ani de activitate, să iasă jucători talentaţi şi cu experienţă.

Vechiul campion a rămas însă invincibil şi se află de astă dată printre primii înscrişi.

Clubul „Sparta" care este cel mai bun din Capitală, a înscris un team din care fac parte Mişu Goldenberg (căpitan) Valeriu Făgărăşanu, J. Weinberger, Tudor Adriani, Leonte Klein (campion de categoria a doua) şi Lazăr Wolff (campion de categoria a treia).

„Aurora Ping-Pong club" a înscris o echipă din care fac parte Victor Marcus, M. Seni, Calmanovici, Russu, Rappaport etc.

„Macabi" a format echipa astfel: Brull, Ioanid, Scheiner şi Paucker.

„Tennis Clubul Român" joacă cu Bălescu, Brătianu, Krupensky şi eventual Nicolae Mishu, campion naţional de tennis:

S'au înscris şi cluburile „Doherty", „Y. M. C. A.", „Davis Club" şi „Politechnica".

Campionatul de Sâmbătă 12 şi Duminică 13 Decembrie din sala Societăţii „Tirul" (Palatul Regina Maria) va întruni deci cele mai reputate rachete din Capitală.

Pentru a îngădui însă şi concurenţilor de valoare mai redusă să se evidenţeze, am instituit pentru simplu domni trei categorii.

Jucătorii cei mai buni se vor înscrie în categoria primă. Ceilalţi vor concura în celelalte două categorii. Studenţii au o categorie specială, iar şcolarii vor participa separat. Juniorii sub 16 ani au categoria lor.

La simplu doamne sunt două categorii. Deasemenea va avea loc şi un campionat de dublu domni.

Sunt prin urmare nouă categorii.

In joc sunt numeroase premii: cupe, aparate fotografice, obiecte de artă, obiecte sportive, cărţi, abonamente, bilete de intrare gratuită la spectacole, etc.

Ultimele înscrieri se primesc la redacţia noastră între orele 11-14 şi 17-18.

* * *

Ordinea campionatelor va fi:

Sâmbătă 12 Decembrie, orele 14-20.

Duminică 13 Decembrie, orele 9-13 şi 15-20.

Cum înscrierile se închid irevocabil Joi 10 Decembrie la ora 18, tragerea la sorţi a matchurilor se face Vineri 11 Decembrie.

Programul detaliat, cu ordinea de matchuri şi cu indicaţia mesei pe care se joacă fiecare întâlnire, se va publica în ziarul „Dimineaţa", de Sâmbătă 12 Decembrie, la rubrica sportivă.

DE VORBA CU CITITORII

Lyonel Atanasiu. — Visul dumitale cu scrisorile și coșul e o crudă realitate, din nenorocire și pentru dumneata. Dece să-ți schimb pseudonimul, când nu vei mai avea nevoe de el.

Cristine. — Adresa Renatei Brausewetter, Berlin Westend Soorstrasse 77. A lui Gustav Froehlich, Berlin-Charlottenberg, Herrstrasse 86. Kurlander.

Ich. — Pentru Belle-Arte iți trebue in primul rând talent, in al doilea, bacalaureatul. Nu cred ca ceramică să fie atât de bănoasă ca artele decorative.

Sloima Ghelman. — Am mai publicat in nenumărate rânduri, că există in comerț, o mulțime de viori așa zise „Stradivarius". Trebue să vă adresați unui specialist, pentru a vă examina vioara. Numai după inscripție, nu vă puteți conduce.

Suzi-Suzetta. — Ești o fire foarte sensibilă, inclinată să primești toate sugestiile imaginabile. Bunătate. O voință slabă, de orizont mic. Pretențioasă in ceeace privește persoana dumitale. Intâiu pentru copii, cari au tenție și afecție. Incolo însă, multă copilărie și naivitate.

Suferința R. — Sunt de părere să te desparți cât de curând de soțul dumitale. Intâiu pentru copii, cari au un exemplu detestabil in purtarea tatălui lor, și apoi pentru dumneata, care ai dreptul la o viață mai bună. Nu știu însă dacă sfatul meu e o soluție, deoarece intervin sigur greutăți materiale, pe care nu știu dacă le vei putea suporta.

Fizic și caracter urît. — Deși te gratifici cu toate viciile și defectele, nu sunt de părerea dumitale. Desigur ai vrut să fi... „oață"! Ești o ființă rece in schimb, calculată, cam cicălitoare, dar atât Ch. Morton și Ch. Farrel sunt două persoane cu totul diferite. Francisca Bertini? Iți place să scormonești cimitirul vedetelor? Cine mai poate să ne spuie ceva despre ea?

Paul Hery. — Manuscrisul dv. l'am primit, însă nu l-am putut întrebuința, așa că fatal a urmat traectoria... coșului.

Marcy. — Nu mă miră de loc faptul c'am analizat atât de precis scrisul prietenului dumitale. Ceeace mă miră, e că ai avut o inspirație atât de funebră, ca să-mi trimiți o scrisoare spre analiză. Caracterul dumitale e de sfinx; un rebus. L-am propus la pagina saradelor. Dumneata n'ai observat că între doi inși, când unul cunoaște prea bine pe celălalt, nu poate exista prietenie? Vreau să rămânem prieteni.

„Mercur". — N'ai spirit practic, domnule Mercur. Un negustor cu cât știe mai mult despre sine, își pierde siguranța, aplombul.

N. Popa. — Lămuriri puteți căpăta numai dela Legația franceză, str. Lascar Catargi, 13, București.

Mandolinistul. — Nu te lași, amice? Semn bun. Atâta devotament mă înduioșează. Ești în fază de omidă. Colosal de egoist, încrezut, iți place să te vâri în toate cancanurile. Nehotărît, aspirații mărunte, practice. Ai însă și o parte bună. Ești tenace. Din când în când, însă te lași dus de corzile mandolinei. Cred că te vei putea îndrepta. Dacă s'ar ocupa cineva de dumneata, ai putea să fii un element productiv.

Dolly 12. — Ivan Petrovitsch, necăsătorit, 32 ani... Dumneata i-ai dăruit și doi copii. Poate din exces de sentiment. Turnează la U. F. A. Kochstrasse 6—8 Berlin, S. W-68.

O recunoscătoare. — Poți constata și d-ta angelica-mi bunătate și pentrucă toată lumea te-a refuzat (e vorba de grafologie!) sunt tentat să fac o excepție. Ești o fire senzitivă, fină, amoroasă. Puțin cam îndărătnică (la femee se numește capriciu). Puțin nărăvașe (la femee se clasează sub „temperament"). Cu fond bună, cu aspirații nu prea mari, spre a nu-ți produce bătăi de cap. Destul de închisă în d-ta, ca să pari o enigmă, și destul de naivă ca să nu fii ceeace pari. Tandrețe, spirit judicios (Toute proportion gardée). Meticulozitate). Am drept la recunoștința d-tale, sau nu?

Berbant. — Fire suspicioasă, de un sensualism brutal. Voință capricioasă. Spirit anemiat. Sunteți într'o stare sufletească, care cere sprijin, mizericordie. Berbant? Cred că e mai mult o obsesie erotică.

Gospodina. — Pari a fi din aceeaș pricătură cu domnul Berbant. Acelaș sensualism puternic și brutal, vă caracterizează. Mai multă voință însă, oarecare perseverență. Susceptibilitate, violența urmată repede de stări de deprimare. In fond destul de sinceră în manifestările dv.

Asasinul lui Lothar. — Dacă m'ai fi nimerit cel puțin în plin. Lovitura d-tale însă nu mi-a produs decât un șuspin. La d-ta nu se poate vorbi încă de caracter, fiindcă de abia înbobocește, deci numai tendințe. Ești un sentimental, lipsit de voință, de profesie pesimist. Sincer și naiv... mai bine zis angelic. Incântat de persoana d-tale, dela care aștepți mult, dar care va realiza puțin, dacă n'ai să fii mai perseverent. Fantezie, oarecare metodă de gândire, afinare sufletească. (Toate în doză normală).

Roro. — Să iei aminte, duduie, că mai există cineva cu acelaș pseudonim. Cât privește versurile lui Topârceanu, credeam că se poate glumi cu d-ta. Voi deveni deci rigid și serios, așa cum vrei. Scrisul denotă: formalism, reticență, susceptibilitate, egocentrism, bănuială, neîncredere în alții, multă încredere în sine. Poză, sentimentalitate, depresiune morală (accidental!). Simț estetic. Mulțumită?

Minna von Parma. — Sunt nostime reflexiile dv. (respectiv ale autorului respectiv). Ideile dumitale sunt însă cam nebuloase. Timiditate. Sensualism ascuns. Un fel de comprimare — o refulare. Spirit logic, minuțios, susceptibil de o frumoasă desvoltare.

Paula Bertini. — Afară de susceptibilitate, emotivitate și o sensibilitate de camelie albă, nu văd nimic mai important. Pari încă prea tânără.

Melania Valerian. — Și dumneata duduie îmi pari că nu de mult timp ai evoluat din faza de „țânc". In general pari o fetiță, așezată, impresionabilă: de un concert de lăcuste, broscuțe, privighetori și alte comestibile ale fanteziei, cari ocupă tot locul din căpșorul dumitale cel mic de găză.

Orice pseudonim. Câteva din citatele dumitale: Omul este un animal nenorocit. (Primul pas spre cunoașterea de sine, înseamnă progres). Materialismul modern, este gunoiul din care se'ngrașă filozofia. (Nu se știe niciodată din ce se'ngrașă... filozofii!). Cineva nu este înțelept decât cu condiția de a trăi într'o lume de nebuni. (Amice, dacă nu ești înțelept, dece nu vrei cel puțin să te faci că ești.. poate că între filozofii îngrășați și nebuni te regăsești! Ne-ai face și nouă un serviciu.

Niculescu-Ștefan. — Vezi te rog mai sus desbătută pentru 1001 oară, chestiunea care te interesează. Sub „Scripca și iepurele".

Myryam B. — Fire impulsivă, temperament febril, sensualism puternic, depresiune sufletească. Nehotărîre. „Orice-ar fi" nu mai e nimic important!

Suflet de poet. — Poeziile dumitale, sunt încă mult imperfecte. Cred că sănătos ar fi să te lași de poezie și să-ți faci întâi un bagaj cultural, sănătos. Dacă vei mai simți nevoe în urmă, scrie... pentru familie.

Dida Kidorf. — Ca să parveniți la o casă de filme din România, e o imposibilitate fiindcă nu există. Dacă ați pleca în străinătate, poate, deși 90% vă pot asigura de contrariul.

Julietta 13. — Nume de două ori fatal. Caracterul dv.? Suflet plin de aspirații, expansiune juvenilă, tendință spre perversitate. Sensibilitate, susceptibilitate, eterism. Inconstanța în idei și sentimente. D-ta ai să suferi crunt din cauza... inimii. Te afli într'o „pasă" de melancolie. Voință slabă, aproape inexistentă. Incredere în persoana dumitale fizică, deci și poză.

Victoriei 89. — Ce i se poate face unei domnișoare care nu se ține de cuvânt? Răzbună-te pe alta. 2) Un om sărac își poate face analiza grafologică. (De altfel cred singura). 3) Ce remediu există să scapi de o fată, care se ține de tine? Sinucidere sau iți lași barbă.

Tanți Cutava Barozzi. — Simț estetic, care poate duce și la extravaganțe. Multă cumpănire, iubire de confort, de lux. Ambiție, sinceritate reținută. Bunătate, precizie, migăleală. Voința nu-i susținută. E în funcție de formă, de estetismul gestului.

Marieta-Botosani. — Infim de puțin text.

Lică. — Ca să vă schimbați numele, trebue să faceți o petiție tribunalului. E o chestiune destul de complicată, pe care opinez să o încredințați unui avocat. Adresa Gretei Garbo la Metro-Goldwyn, Culver City, Calif. U. S. A. Cea mai frumoasă artistă. Eu unul mărturisesc că am „l'ambara dușoa". Aceea de care ești amorezat mata.

Yorika. — Am primit scrisoarea dumitale dantelată, în chenar de aur și fiindcă spui că sunt rău, nu vreau să mă desmint. Prea multă poleială.

Student în drept. — Ești o fire modestă, care cauți să parvii prin propriile-ți mijloace. Ceeace-ți lipsește n'are să-ți poată da nimeni: fantezia. Destul de logic, spirit critic, corectitudine. (Nu-i compatibil cu dreptul). Destul de sensual. Voința pătimește deocamdată. Incolo destulă armonie.

Camelia. — N'aș fi bănuit niciodată că tocmai în Tecuci, se află cineva care mă simpatizează în tăcere. Oricum și ori unde ar fi, suport, duduie. Am numai o singură pretenție: să-ți schimbi culoarea hârtiei de scrisori, care îmi îmbolnăvește ochii. Nu cred că vrei să faci un rău atât de mare „Simpatiei" dumitale. Grafologia: Ești și dumneata o suspinătoare la astre, dotată cu bunătate, îngăduință și pesimism romantic. Bunăvoința mea, o posezi și d-ta. Iți place să-ți complici viața. Voința e susținută. O mare calitate însă, cauți să te cultivi și să te integrezi psihicește, lucru pentru care te felicit. Cu aceeaș prietenie... mărturisită.

LOTHAR

RĂSBUNARE

INSPECTORUL Rousseau dela siguranța parisiană, îmi ceruse să-l însoțesc în inspecția districtelor periferice, pe care o întreprinsese în seara aceea pe viscol, dar cum nu mai era mult până la miezul nopții, ne grăbiam să reintrăm în oraș, întrucât n'aveam cu noi decât patru polițiști și împrejurimile erau cât se poate de primejdioase.

Prietenul meu se oprise un moment, privind clădirile dărăpănate, spelunci de mizerie și desfrâu, unde aveau loc aproape în fiece noapte orgii bestiale și desgustătoare, ce sfârșiau adesea în încăerări sângeroase, când... un urlet de durere țâșni brusc în noapte. Venea dintr'o casă pe lângă care trecuserăm cu câteva clipe înainte. Prelung, sălbatec, sfâșietor, un amestec de disperare și de furie, înfiorătorul urlet deveni un răget de fiară capturată; se înecă apoi într'un fel de bolboroseală, ca și cum ar fi fost brusc înăbușit de moarte. In timp ce ne priviam îngroziți, cuprinși de acea ciudată paralizie, pe care o provoacă în genere neprevăzutul, se auziră bufnituri, un clinchet de sticlărie spartă și doi bărbați năvăliră pe fereastră, sbătându-se disperați smulgând pervazul. Căzură în drum, dar în timp ce alergam spre ei, poticnindu-ne în glodurile câmpului, se ridicară luând-o la goană.

— „După ei!" strigă Rousseau oamenilor noștri, dând lanterna și pistolul celui care se afla în imediata sa apropiere.

Un moment mai târziu ne aflam lângă casa, care după cât se părea, fusese teatrul unei tragedii. Prin fereastră se vedea licărirea unui foc; aerul era îmbâcsit de fum de parafină... Dintr'un salt Rousseau se prinse cu mâinile de marginea ferestrei, sărind în cameră. Tocmai când mă pregăteam să-l urmez, auzii un zăngănit de zăvoare și ușa se deschise larg.

Casa în care pătrunsesem astfel, era o tavernă murdară, unde nu se adunau decât cei ce nu îndrăsneau să intre în oraș. In local domnia un întuneric de nepătruns și părea deșert. Auzii totuș o respirație sacadată, ca și cum cineva ar fi încercat să-și înnăbușe suspinele. Am rămas o clipă nemișcați, cot la cot, scrutând întunericul, neîndrăsnind să ne mișcăm, de teamă să nu distrugem urmele. Un miros pătrunzător de sânge îmi strecură în suflet o senzație greu de definit, un amestec de groază și de greață.

Cei patru oameni trimiși în urmărirea fugarilor, se întoarseră fără nici un rezultat. Un minut mai târziu, razele unei lanterne electrice sfâșiau pânza întunericului.

Imi înfrânasem ce-i drept nervii, în așteptarea unui șoc, dar oribila revelație depășia orice închipuire: pe podeaua așternută cu rogojini, zăcea trupul decapitat al unui om. Era întins pe spate, cu brațele desfăcute, cu degetele crispate în papura îmbibată de sânge. Ceva mai departe se afla capul retezat, cu fața cenușie și schimonosită, cu privirile sticloase, fixate în gol. Sângele sărise pe perete la o înălțime de câteva picioare și-l auziam picurând de pe tavan. Infiorătoarele pete roșii încinseră o sarabandă drăcească în juru-mi, podeaua sălta ca puntea unei corăbii surprinsă de furtună și în timp ce slăbit, mă prindeam de brațul lui Rousseau, unul din oamenii noștri căzu la pământ.

— „Ei, ține-ți firea!" mormăi Rousseau, întinzându-mi o sticlă. „Trage o înghițitură și trece-o apoi celorlalți. Se poate, băeți, să ne pierdem astfel, la vederea câtorva picături de sânge? Stați puțin să aprind lampa.

Lumina risipi copleșitoarea groază ce ne cuprinsese. Amețeala îmi trecu și începui să-mi ajut prietenul. Spelunca n'avea decât o singură încăpere. Intr'un colț se afla o tejghea de zinc, câteva scaune îngrămădite în jurul unei mese tixite de pahare și sticle, un ceas vechiu și o bancă, formau tot mobilierul.

O femee bătrână sta ghemuită lângă tejghea, cu fața ascunsă într'un șorț murdar, iar pe pragul unei uși situate în capătul câtorva scări, se afla un om voinic, purtând haina soioasă a mecanicului. Trupul său mare și puternic, bara par'că ușa, care evident, da în câmp.

— „Puneți mâna pe babă și n'o lăsați să facă vre-o mișcare'" zise Rousseau. „Doi din voi vor pândi afara de ambele părți ale casei, dar faceți așa încât să nu vă expuneți; atarnați o haină înaintea ferestrei, pentruca nimeni să nu poată vedea ce se petrece înăuntru".

Apoi urcând ușor treptele, ridică pe individ, sguduindu-l. Ca și cum n'ar fi așteptat altceva, omul îl cuprinse cu brațele-i lungi și muschiuloase, strigând cât îl ținea gura:

— „Nu-l lăsa să mă omoare! Fugi, fugi — dușmanul e aci, dar Horațio ține podul! Sânge, sânge, oh!" vocea-i devenise stridentă. Incepu apoi să se sbată cu atâta violență, încât am fost nevoiți să sărim cu toții în ajutorul lui Rousseau. Trecură mai bine de zece minute până să isbutim a calma pe nebun și-am avut impresia că un șuerat slab, ce venia de undeva, din dosul casei, coincidase cu brusca-i revenire la normal. Schimbarea fu tot atât de subită, ca și accesul de nebunie. Intr'o clipă figura schimonosită deveni blândă și rugătoare, picioarele i se îndoiră și căzu grămadă, scâncind ca un copil speriat:

— „Nu-l lăsa să mă omoare, domnule" șopti el lui Rousseau, privindu-l pierdut.

Obosit de emoții și de atâtea sforțări, colegul meu scruta bănuitor pe individ. Observând apoi că polițiștii erau în jurul său, Rousseau strigă înfuriat:

— „Afară cu voi nebunilor! Pentru ce-mi călcați ordinele? In timp ce căscați gura la mine, cei ce se mai aflau încă prin preajmă, tăinuiți de întuneric, au putut fugi în toată voia".

Cuvintele lui Rousseau cristalizau o bănuială ce mi se înfiripase vag în minte. Aiurelile individului avertizau probabil pe vre-un complice să se grăbească a ajunge pe șosea, în timp ce el concentra atenția noastră asupra lui. Trucul era extrem de ingenios, dar ceeace mă surprindea, era faptul că acest simplu mecanic, făcea citații din clasici. Figura-i era neagră de funingine mânjită par'că, intenționat.

La un semn al lui Rousseau l-am percheziționat, dar n'am găsit asupra lui decât o cutie cu chibrituri, o batistă și o mână de monete — ceva mai puțin decât o sută de franci. Vestmintele nu prezentau nici cea mai mică urmă de sânge. In cele din urmă, ștersei cu un petec de hârtie cerată, o parte din negreala ce-i acoperia fața, intenționând s'o supun unei analize. Omul isbucni atunci într'un râs forțat, dând la iveală câțiva dinți de aur.

— „Ha! Ha! Jules Ducaud e murdar, dar s'a murdărit muncind. Jules Ducaud e cinstit!"

— „Isprăvește!" strigă Rousseau. „Vom vorbi despre asta mai târziu". Apoi arătând înspre femeea care în tot acest timp stătuse nemișcată în colțul ei, îmi făcu semn să pui individului cătușele, îi lunecai brățările în jurul pumnilor, mai înainte ca acesta să-mi fi ghicit intenția. O scântee de furie i se aprinse atunci în ochi și-am crezut un moment că avea să opună rezistență. Iși birui însă impulsul și începu să examineze benzile de oțel, cu o privire stupidă, râzând și ridicând din umeri. Rousseau se așezase în acest timp pe banca de lângă perete și scoțând un carnet din buzunar, strigă bătrânei:

— „Ei, babo! Ridică-te! Vreau să-ți pun câteva întrebări".

Femeea ridică ochii, dând la iveală o figură sbârcită, cu trăsături de maimuță. Bătrâna sgripțoroaică se ridică în picioare. La această mișcare, un pistol îi alunecă din poală, căzând pe podea.

— „Ce caută asta la d-ta?" întrebă Rousseau repede. Femeea căscă gura, vădit încurcată.

— „E al meu, mon vieux" zise mecanicul. „L-am scos când a venit nebunul cu satârul. Dar când am văzut capul lui Charlot sburând, l-am asvârlit și..."

— „Ei bravo!" strigă Rousseau furios. „Ticălosul o învață ce să spună. „Hei, băieți!" strigă el celor dela ușă. „Luați-l afară și închideți ușa, dar băgați de seamă să nu scape..."

Un zâmbet de satisfacție flutură pe buzele prizonierului, în timp ce părăsia camera.

— „Am căzut la timp" mormăi Rousseau". N'au avut încă vremea să ticluiască vre-o poveste. Și acum să vedem ce minciuni ne va turna hârca asta bătrână... Ia să-mi spui cum a murit omul de-aci?"

— „Stam cu toții la un pahar de vin, domnule — Jules, Charlot și eu".

— „Numai atâți?" stărui Rousseau.

— „Numai, bunul meu domn... la un moment dat, cineva bătu în ușă. Fără să bănuesc nimic, deschisei și un nebun năvăli — ba nu, doi erau... cel dintâiu, avea în mână un satâr..."

— „Ce e aia?" întrebă colegul meu.

— „E... e... un cuțit mare", zise ea nesigură, cu un râs stupid. Se vedea că vorba era nouă pentru ea și că nu făcea decât să repete o lecție. Ii făcui semn să continue povestirea.

— „Te-am prins spion spurcat — a strigat nebunul și cu o singură mișcare a retezat capul bietului Charlot. Jules a sărit atunci și a aruncat o sticlă de vin în lampă, spărgând-o. Făcându-se întuneric, m'am târât lângă tejghea și n'am mai auzit decât strigăte și tropăituri. Am stat așa, până când ați venit dv."

— „Cine e Charlot și cine e Jules?"

— „Nu știu. Veniau adesea aci să bea vin fiert... Nu-mi descos niciodată mușteriii..."

Rousseau îmi aruncă o privire, de parc'ar fi vrut să'mi spună:

— „Și-a învățat bine lecția, nu vom scoate nimic dela ea".

— „Cine era femeea care a fugit pe ușa din dos?" întrebă el brusc: Bătrâna tresări; tremurul convulsiv al buzelor îmi dădu impresia că era gata să mărturisească adevărul.

— „N'a fost nici o femee aci domnule", zise ea cu o viguroasă clătinare a capului.

— „Bineee!! a ta va fi vina dacă vei fi acuzată de omor, draga mea", apoi întorcându-se spre mine „Du-o afară și adu pe mecanic".

Aerul rece reechilibrase nervii individului — un efect care, din nefericire — ne scăpase din vedere. Figura lui era acum cu totul lipsită de expresie. Rousseau îl scrută timp de câteva minute, apoi începu să-i pună întrebările uzuale asupra identității. Numele său; spunea individul, era Jules Ducaud, se născuse la Nancy și era șofeur mecanic. Ajunsese cu povestirea la intervenția nebunului, când Rousseau se plecă brusc înainte și privindu-l în ochi strigă:

— „Dar femeea — cine era? Hârca aia bătrână de colo spune că ați venit împreună".

— „Ce... a... inventat ea o astfel de minciună?" bâigui el slab. „Am venit cu bietul Charlot. Nu era o femee cu noi".

— „Dar asta ce-i?" întrebă Rousseau calm, arătându-i o mănușe brodată cu turcoze, emanând un parfum oriental".

Omul tresări întorcându-și capul. Rousseau nu-i dădu însă răgaz.

— „Hai spune, cui aparține această mănușe? Ia seama că poți ajunge la ghilotină, dacă nu răspunzi".

Fața-i devenise pământie dar în ochi îi sclipia sfidarea.

— „De unde vreți să știu ce e cu ea? Bătrâna Biscot a căpătat-o probabil dela vre-un peticar. N'am nici un amestec cu omorul. Ați văzut doar pe pungașul care ne-a atacat, sărind pe fereastră! Ei bine, căutați-l și de-l veți găsi, veți afla tot ce vreți să știți".

Tăcu, respirând din greu, cu muschii feței contractați. Rousseau cunoștea simptomul: orice altă întrebare ar fi fost de prisos.

— „Duceți-i pe amândoi la Levallois" zise el celor patru polițiști. „Dar separați, la o departare de cel puțin zece minute unul de altul; nu le dați prilejul să comunice".

Rămași singuri, am luat mănușa, examinând-o.

— „Unde ai găsit-o?"

— „Chiar lângă masă", răspunse el, privind încruntat trupul ce zăcea neînsuflețit pe podea.

— „Să nu ne pierdem vremea în zadar", reluă el apoi. „In primul rând, un satâr n'ar fi putut face o tăietură atât de netedă. Lama de oțel a trecut prin carne, retezând tendoanele fără sdreliri. Numai o sabie mânuită de un individ foarte puternic, ar fi putut-o face cu atâta precizie; se impune în primul rând să căutăm arma.

— „Apașii nu obișnuesc să poarte săbii", observai eu. „Am impresia că asasinul trebue să fie un străin — oriental par'că. La percheziție n'am găsit asupra lui Daucaud nici măcar un cuțit".

— „Apropos, l-ai pipăit dealungul picioarelor?"

— „Desigur. Dar gândește-te, dac'ar fi avut o sabie sub haine, nu s'ar fi putut svârcoli, cum a făcut când am intrat".

Am examinat încăperea centimetru cu centimetru și după o oră de muncă neîntreruptă, am comparat rezultatele. In praful de sub masă la care după cum arătau paharele, nu trei, ci patru persoane băuseră, se afla urma unui pantof de femee; o fâșie subțire de mătase albastră, se prinsese într'o așchie a scaunului pe care șezuse necunoscuta și unul din pahare emana vag parfumul mănușii.

Ne pregătiam tocmai să ieșim, când Rousseau se lăsă brusc pe genunchi, înaintea vechiului ceasornic. Inapoia unuia din picioarele sculptate ale mobilei, privirile sale agere descoperiseră o sclipire: era un cercel de aur, încrustat cu briliante.

— „Care va să zică tot a fost o femee aci", remarcai eu „Dar cum de a dispărut atât de repede?"

— „A ieșit pe ușa ceea din dos, pe care Ducaud o păzia cu corpul lui". Trebue să așteptăm lumina zilei, pentru a examina pământul din jurul casei. Voiu telefona imediat la centru și după aceea vom încerca să dormim, de vom mai putea".

N'am să uit niciodată orele petrecute în tovărășia acelui trup decapitat. Ori încotro ne-am fi îndreptat privirile, se întorceau fascinate spre el. Imi părea că înotăm într'o mare de sânge și

— Totuși, acești oameni sunt atât de dibaci și au atâtea resurse... A! iată-l pe Ducaud, care-și face zilnica plimbare. E palid ca un cadavru. Draperiile acelea sunt semnalul pe care-l aștepta. Factorul poștal de colo e inspectorul Dubois, care-l va urmări și ne va spune unde se duce.

Judecând după pregătirile ce se făceau, în acea seară urma să aibă loc unul din grandioasele baluri costumate, pentru care proprietarii casei din Avenue du Bois erau renumiți în Paris; și când ferestrele începură să reverse valuri de lumină, când automobilele începură să tragă la scară, mă întorsei uimit spre Rousseau, care părea încă cu totul impasibil.

— „Oamenii aceștia sunt extrem de inteligenți", comentă el simplu. „Observi? Cu luminile astea, grădina de alături pare mult mai întunecată".

Ințelegându-i gândul, m'am postat imediat în apropierea portiței laterale. Pe la orele 11, când petrecerea era în toi, am observat o formă omenească, strecurându-se din casa alăturată. Mașina albastră apăru curând după colț și contesa în costum de călătorie se urcă ușoară lângă șofer. Ne-am luat imediat după ei. Se opriră la Bastilia unde aștepta Pașa, care purta și el un costum de călătorie. Un vânt biciuitor deșertase străzile... Mașina aluneca acum lin, pe străzi întortochiate, evitând arterele animate. Spre marea-mi surpriză am văzut că se apropiau iar de Bois. La un colț am avut impresia că văzusem o fluturare albă, iar cum cei din mașină nu-i dădură nici o importanță, am crezut că fusesem victima unei iluzii. Deodată automobilul frână brusc, descriind un cerc larg. Imediat oprirăm, stingând farurile și trântindu-ne pe brânci în fund. Ii lăsarăm să cotească după colț și pornirăm apoi pe urma lor, intrând în Rue de Valence, tocmai când opriau la celălalt capăt. Coborîrăm din mașină, alergând pe vârfuri spre limuzina albastră.

Deodată Rousseau îmi prinse brațul, trăgându-mă într'un gang. Șoferul limuzinei albastre sărise dela locul lui și după ce-și aruncă livreaua, îl auzii bătând la ușa casei unde cu câteva secunde mai înainte intraseră cei doi îndrăgostiți:

— „Te-am prins însfârșit, cu soția mea, câine ticălos" strigă el spumegând de furie. In clipa aceea, Pașa se strecură pe o altă ușă și fugind cât îl țineau picioarele, dispăru în noapte.

In timp ce stam complect nedumeriți, întrebându-ne ce sens putea avea această scenă, undeva în întuneric nu departe de noi, răsună un țipăt strident și vibrant, ce încetă brusc, ca și cum gura din care țâșni, ar fi fost astupată de mâna cuiva. In clipa aceea, limuzina albastră începu o manevră ciudată, mergând încet deandaratelea. O formă omenească se desprinse apoi din întuneric și sări pe scara mașinei: motorul își înteți vibrațiile și mai înainte de a ne veni în fire, automobilul ne trecu pe dinainte, cu iuțeala fulgerului.

Alergarăm spre locul de unde venise oribilul strigăt. Eu unul, în mod subconștient, știam la ce să mă aștept: întins pe pavajul noroios, cu brațele desfăcute, zăcea trupul decapitat al lui Pașa. Sângele îi mai țâșnia încă din gât și nu departe, se afla capul retezat cu aceeaș artă, ca și precedentul. La auzul fluerelor noastre alergară polițiștii din toate cartierele învecinate. Unul fu trimis să dea de veste la centru, iar altul să comunice tragedia, detectivului care sta de pândă la garaj; lăsând apoi pe ceilalți de gardă, în Rue de Valence, ne urcarăm în mașină, luând-o spre Avenue du Bois.

Aci după cum prevăzusem, petrecerea era în plină desfășurare. In urma unei discuții cu lacheul, am fost conduși în bibliotecă, unde contele și contesa apărură curând, de data asta în haine de seară. După cum era și natural, ne întâmpinară cu dispreț, știind prea bine că atât invitații cât și servitorii ar fi putut jura, că nu părăsiseră nici o clipă casa. Făcând o percheziție în spațiosul garaj, mașina albastră lipsia; dealtfel nici nu fusese înregistrată pe numele contelui...

Intretimp Ducaud, care fusese de serviciu în noaptea aceea, fu prins strecurându-se pe o ușă laterală a garajului din Avenue MacMahon și arestat cu toate protestele sale. Nimeni nu-l văzuse plecând, dar un birtaș afirmă că-i servise o masă pe la orele 11, fără să poată preciza cam cât durase.

Intreaga afacere fusese pusă la cale cu atâta dibăcie, încât ne părea aproape cu neputință să formulăm o acuzare. Nu se găsise nici o armă și chiar evidență faptul că două crime fuseseră săvârșite cu o sabie, peste care încă nu se dăduse, ne încurca complect. Bertillon veni la comisariat și la ordinul său, Ducaud fu desbrăcat până la cămașe. Declarația sa că ieșise numai pentru a lua o gustare, părea destul de plauzibilă și șeful era tocmai pe punctul de a permite individului să se îmbrace când... întinzându-i cureaua, observai o pată lângă cataramă.

— Asta-i sânge, domnule șef", observai eu întinzând-o lui Bertillon. Șeful vru s'o ia, dar în ochii prizonierului se ivi o expresie atât de ciudată, încât involuntar tresări și cureaua îi scăpă. In loc să cadă însă moale la pământ, aceasta se svârcoli, de parc'ar fi fost însuflețită și rămase pe muchie.

Imediat m'am plecat și-am tras de cataramă, dând la iveală o lamă de oțel, vibrantă și strălucitoare. Cureaua era un ingenios sistem de teacă, ce conținea o sabie extrem de ascuțită și atât de flexibilă, încât putea încercui talia întocmai ca un brâu obicinuit.

— „Carevasăzică, acesta e secretul!" zise Bertillon calm. Acum ne vei spune sper, ce legătură e între d-ta și contele Dostoyeff și care a fost mobilul celor două asasinate?

— „Pedepsirea unei crime, nu se poate numi asasinat, altfel justiția dv. n'ar fi nici ea mai mult. Sunt Musthapha Tenaki.

— „Prințul Tenaki?" întrebă Bertillon.

— „Prinț, dacă vreți. Eu personal, pun foarte puțin preț pe titluri..."

— „Ei!" exclamă atunci Bertillon". „Dar îți cunosc povestea! Acum zece ani tatăl d-tale, diplomat persan, a fost ucis de bandiți în cursul unei călătorii. Nu ?"

Omul dădu din cap.

— „Părinții mei au fost supuși de către acei mizerabili, celor mai teribile torturi și în urmă decapitați. Fratele mamei a adoptat atunci pe cei doi copii rămași orfani, punându-i să jure moartea ucigașilor. Am pornit mai târziu în căutarea lor, străbătând aproape jumătate din glob, până când i-am descoperit însfârșit la Paris. Omul pe care-l cunoști sub numele de contele Dostoyeff e servitorul meu, iar femeea blondă, sora mea.

Bandiți erau ce-i drept foarte bănuitori, dar fascinația exercitată de bijuteriile falșului conte și minunatul talent actoricesc al surorei mele, i-a făcut să cadă în cursă. Pe primul l-a convins să vină în casa aceea dela marginea orașului dându-se drept servitoarea contelui. Am intrat apoi prin surprindere. Ați auzit și dv. strigătul pe care i l-a smuls spaima, când și-a citit sentința în ochii mei. Incă cinci minute și aș fi dispărut... a trebuit însă să stau, pentru a înlesni fuga femeilor.

Pentru cel care a murit în noaptea asta, sora mea era o femee care-și ura bărbatul și care-l chemase să prade casa de bani, spre a fugi cu el... Mai vreți vre-o lămurire?"

— „Bețivul dela Levallois era tot falșul conte? Lui i-ai dat cureaua? întrebă Bertillon.

— „Da, n'am vrut să arunc arma, întrucât jurasem să execut pe Hourraki, șeful banditților, care a murit astănoapte întocmai cum sfârșise tatăl meu. Sabia aceasta a fost odată a lui!"

— Cine erau indivizii cari au sărit pe fereastră, în noaptea când ai ucis pe primul bandit?"

— „Simpli apași, invitați de bătrâna pe care am plătit-o bine. Prezența lor era necesară, pentruca omul nostru să nu conceapă bănueli și... pentru a vă îngreuia cercetările", încheiă zâmbind prințul Tenaki.

La sfârșitul procesului, când Maestrul Labourre își încheia dramatica și elocventa pledoarie de apărare, un val de simpatie pentru cei doi frați cari stau mână în mână pe banca acuzării, năpădi întreaga curte și achitarea urmă ca dela sine.

ASHTON WOLFE

REALITATEA zâmbește

SCOŢIANĂ.

— „Cum stai cu universitatea, Edward? Mai ai mult până la licenţă?"
— „Nu mai învăţ, dragă. M'am lăsat de studii".
— „Dar dece? Mai aveai doar un an şi..."
— „Uite ce este. Tata a moştenit un ceas de argint, care nu merge... şi acum trebue să învăţ ceasornicăria..."

PROBLEMA.

Un om sărăcăcios m'a acostat pe stradă:
— „Domnule, fi te rog bun şi deslegă următoarea şaradă: Patru sunt la număr, toţi mici şi murdari. Ce este asta".
N'am ştiut să-i răspund. La care mi-a dat el deslegarea:
— „Sunt copiii mei..."

FIECARE CU A LUI.

Doi negustori şed la o masă, într'o cafenea.
— *„Ai o ţigare?"*
— *„Nu, n'am. Dar tu ai vreuna în buzunar?"*
— *„Nu, n'am nici eu".*
— *„Asta înseamnă că trebue să ne fumăm fiecare ţigările proprii..."*

St.: LA MUZEU

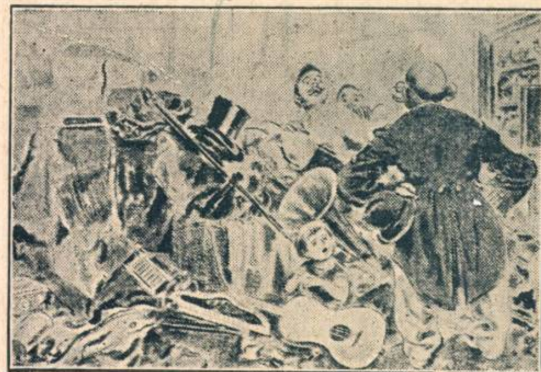
— *„Tăticule, Mercur a fost inventatorul termometrului?"*

● ● ●

Ŭr: LA TEATRU

— „Domnule director, singura mea avere este talentul".
— „Ei, consolează-te, amice. Sărăcia nu-i o ruşine".

— *„Ce-i harababura asta aci? Vă mutaţi sau s'a cutremurat casa?"*
— *„Nu, bunica nu ştie unde şi-a lăsat ochelarii".*

DOVADA.

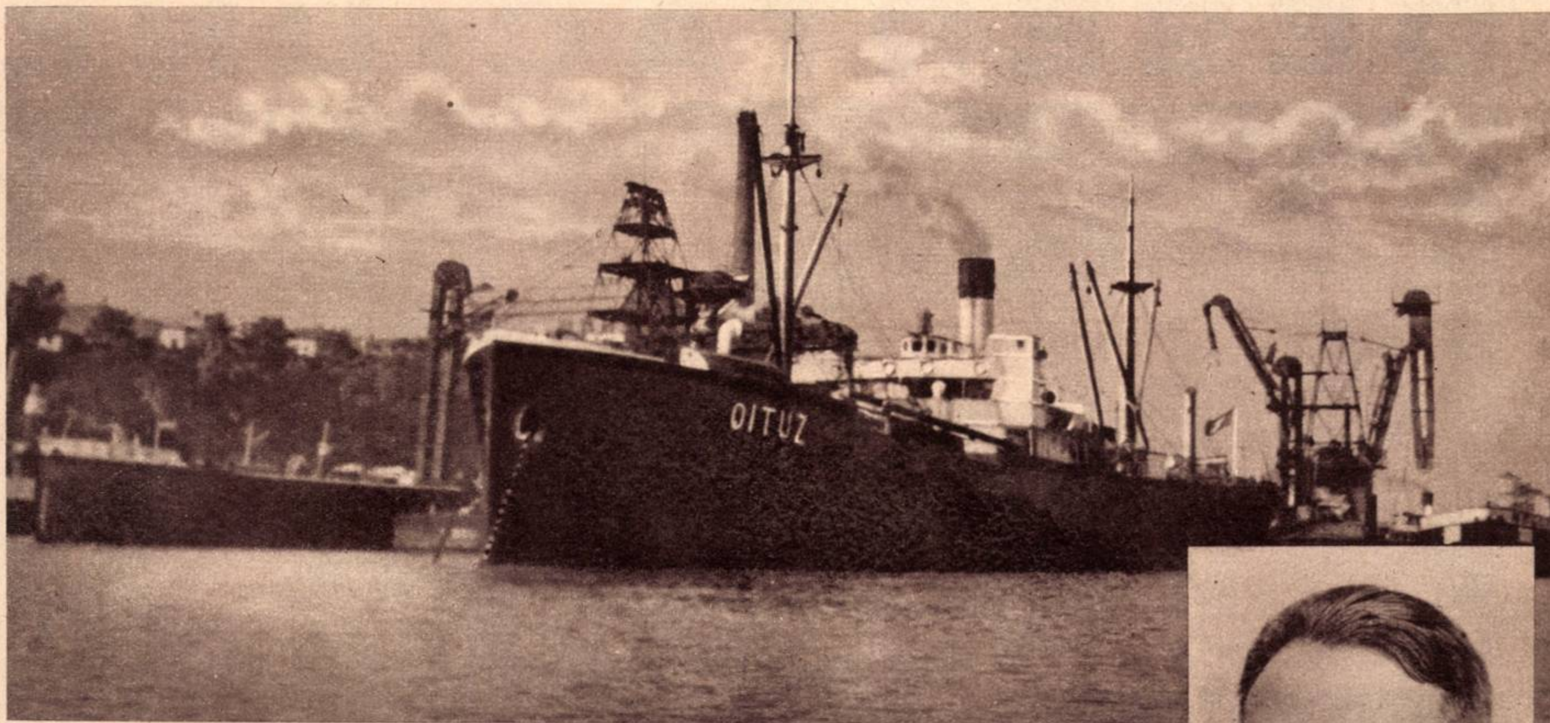
— „Nu-mi eşti credincios, Paul. Am găsit firul acesta de păr pe haina ta".
— „Nu poate fi decât din părul tău".
— „Minţi! L-am dat la analiză şi e nevopsit..."

STIL.

— „...şi la masă, Mario, serveşti la dreapta şi ridici tacâmurile pe la stânga. Ai înţeles?"
— „Foarte bine coniţă. Dar nu credeam să fiţi atât de superstiţioasă..."

BILANŢUL.

Cine nu cunoaşte criza prin care trece comerţul? Iată mai jos o ilustraţie a stărilor de lucruri actuale.
Intr'un magazin intră un cerşetor, pentru a cere un ajutor.
— *„Aşteaptă te rog un moment", îi spuse comerciantul.*
Omul aşteaptă zece, douăzeci de minute, o oră, până când nerăbdător, întreabă:
— *„Mă rog, până când trebue să mai aştept?"*
— *„Până când îmi termin bilanţul. Poate că plec şi eu cu d-ta"...*

Capturarea vasului „Oituz"

In cursul acestei luni se împlinesc 13 ani dela capturarea vaporului „Oituz", proprietatea S. M. R.

In timpul războiului, cargobotul „Leros" de 4.500 tone încărcare, sub pavilion german, aparţinând soc. „Deutsche Levant Linie", a fost transformat în vapor pentru transporturi militare, armat în consecinţă.

Ieşind în largul Mării Negre, „Leros" a fost capturat de către d. căpitan *Constantin Tonegaru*, din rezerva marinei militare, actualmente avocatul serviciului maritim român. De atunci s'a arborat la catargul vaporului, pavilionul nostru naţional.

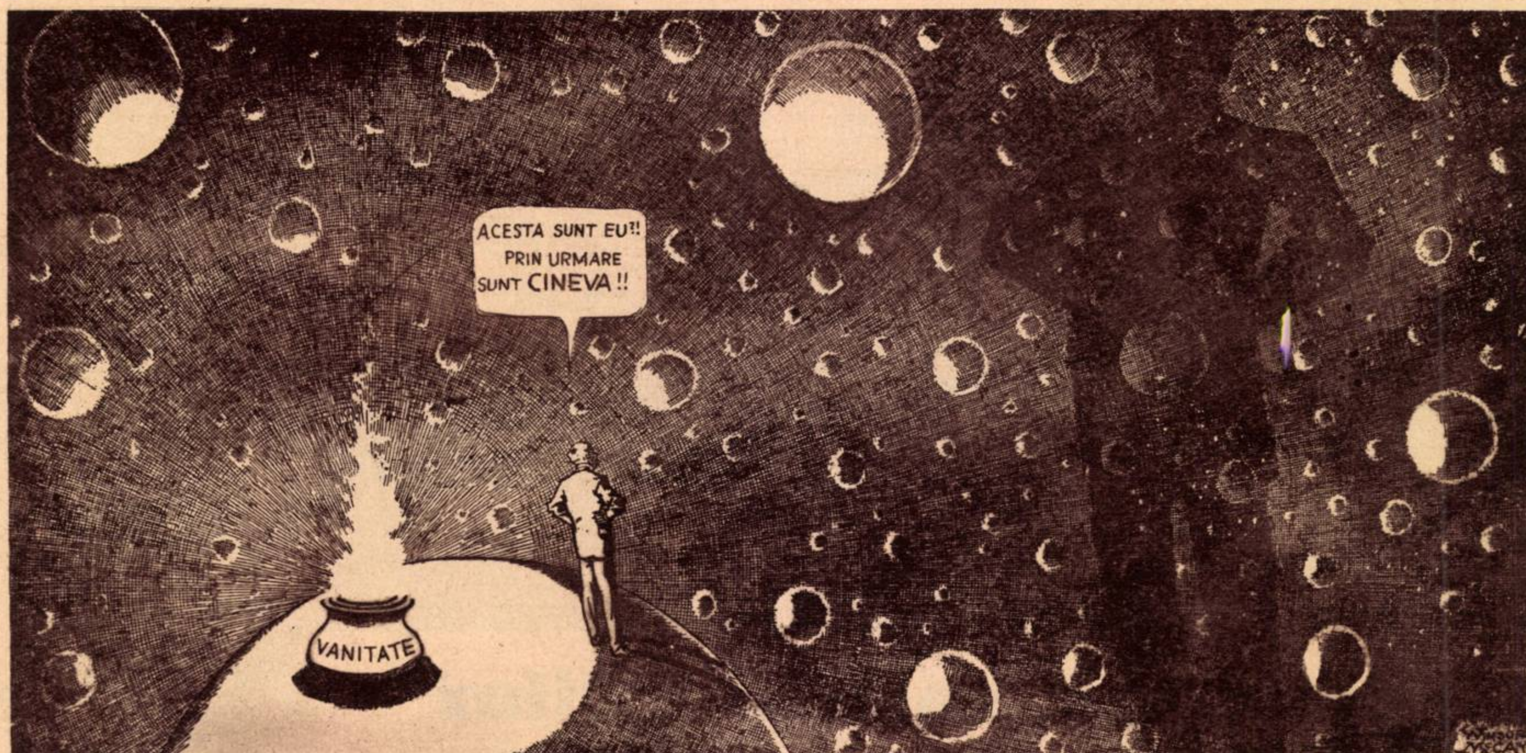
Tribunalul de prize maritime validând captura, „Leros" a intrat în patrimoniul statului român schimbându-i-se numele în „Oituz".

In aceeaş campanie a mai fost capturat tot de d. Tonegaru marele cargobot transatlantic „Iris", care cu toate că a fost atribuit României, a fost cedat pentru o cursă, spre a se repatria un mare număr de prizonieri italieni, rămaşi la Galaţi.

Şi... dus şi cedat a rămas!!!...

In fotografia noastră, cargobotul „Oituz" încărcând cereale la Brăila. In medalion: d. *Constantin Tonegaru.*

DESERTĂCIUNE

OMUL, al cărui fizic prezintă totdeauna o anomalie, uzează de tot ceeace știința îi pune la îndemână, pentru a o înlătura. Dacă e prea slab, consultă doctori, urmează regimuri de supra-alimentație și însfârșit, aplică toate metodele care pot duce la o sporire a greutății. Pe dealtă parte dacă e prea gras, face băi de aburi, exerciții fizice și renunță la mâncările de predilecție. Dacă are toracele nedesvoltat și spetele aduse, intră pe mâna unui atlet, care printr'o serie de mișcări gimnastice parvine mai curând sau mai târziu să corecteze întrucâtva defectul.

Toate astea, pentrucă NE VEDEM trupurile în oglindă și suntem siliți să le recunoaștem lipsurile.

N'avem însă din nefericire oglinzi care să ne redea imaginea spiritului, cu toate scăderile și deformările sale și care să ne reveleze mai ales deșertăciunea ce ne exagerează importanța în proprii noștri ochi.

Nu există cursuri de gimnastică sufletească, cu psihologi dibaci, cari să reducă pungile deșertăciunii, să stimuleze entuziasmul, energia și voința...

„Nu există om care să nu-și facă iluzii asupra sa, sau care să nu lupte să pară cel puțin în ochii altora, ceeace nu este". **(Thackeray).**

Nero se credea mare actor și mare muzicant.

Joseph Jefferson, strălucitul actor american, era convins că-și greșise cariera și că natura îl destinase picturii. In momente de răgaz se ocupa într'adevăr în această direcție, comițând adevărate orori.

Cardinalul Richelieu, cel mai puternic om de stat al Franței, se **credea un mare poet** și a scris **astfel numeroase poeme proaste. Multi sunt acei cari au asupra calităților și aptitudinilor lor opinii, care revelate, ar provoca cu siguranță** zâmbete.

* * *

Se vorbește adesea de „vanitate **inofensivă". Ei bine, nu există așa ceva. Vanitatea ne amăgește, închizându-ne calea succesului, întrucât ne anemiază eforturile.**

Ruskin spunea pe bună dreptate: „Vanitatea poate arunca un om în sus dar asta nu înseamnă că-l înalță".

Leul căruia îi intrase un ghimpe în labă, a știut să-și arate mai târziu recunoștința către omul care i l-a scos, dându-și seama că acel ghimpe îl punea într'o stare de inferioritate, împiedicându-l să alerge, să sară, să se apere, într'un cuvânt să facă uz de toate facultățile sale.

Vanitosul se găsește în viață mult mai handicapat decât un leu, care ar avea în fiecare din cele patru labe câte o duzină de ghimpi.

Mulți sunt cei cari se găsesc în situația omului din desemnul de față: Inapoia sa vanitatea, ca o torță luminoasă, îi proectează pe cer umbra ce ia proporții de gigant.

Impresionat, bietul om își spune atunci:

„N'am știut că sunt atât de IMPORTANT".

Ce surpriză ar fi pentru el dacă întorcându-se, ar stinge torța îngâmfării: impunătoarea umbră ar dispărea și omul nostru ar fi silit să revină la realitate.

Se impune deci să căutăm a ne cunoaște bine și cunoscându-ne, să facem totul pentru a progresa.

Desemnul nostru nu se adresează copiilor și nici adolescenților, pentru cari vanitatea e unicul impuls ce-i face să pornească pe panta vieții. Vanitatea e în copil o trăsătură naturală ce stăruie fără efecte rele în adolescență. E însă cu totul nelalocul ei la adulți. Aceștia sunt în primul rând datori să se cunoască.

* * *

Vanitatea ia adeseori **naștere din lingușire. Copiii își încep prea adesea viața** pe baze **falșe, din cauza răsfățului părinților și al rudelor, răsfăț** care nu e **decât tot o formă a lingușirei.**

In cazul așa numiților oameni mari, **îngâmfarea devine un handicap.**

Printre cei cu autoritate, nu se vor găsi nici zece la sută cari să asculte cu răbdare o opinie ce nu coincide cu a lor.

Napoleon, despărțit de Anglia doar prin Canalul Mânecii, nu putea să străbată îngusta dâră de apă, spre a începe atacul, din cauza vânturilor protivnice. In timp ce aștepta, destinat să nu atingă niciodată țărmul englez, un american îi ceru o audiență.

— „Ii dau două minute" **a spus atunci Napoleon. L-a primit într'adevăr și l-a ascultat timp de două minute, cu gândul aiurea. Acest om era Robert Fulton, care a inventat vaporul cu aburi și care ar fi putut da lui Napoleon mijlocul de a-și transborda soldații, fără a ținea seamă de vânturi.**

Cu zece ani mai de vreme Napoleon l-ar fi ascultat. Acum însă, îngâmfarea distrusese în el această facultate, trimițându-l apoi în captivitate, pe insula Sfânta Elena.

Nu trebue să confundăm însă îngâmfarea cu încrederea în sine, sentiment rezonabil și absolut indispensabil progresului.

Nu trebue să fim niciodată SIGURI de noi și niciodată prea mulțumiți de ceeace am făcut.

O lipsă totală de încredere în sine, ar fi însă un rău mai mare, întrucât ar anihila cu desăvârșire speranța, secând sursele energiei.

E. A.

pourile realităţii

Cuvinte încrucişate
Conflictul chino-japonez

ORIZONTAL: 1) Provincia cu pricina. 10) Vehiculele răsboiului aerian. 11) Sonet. 12) Băţoşi (fig.). 14) Trecătoare în Balcanii orientali. 16) Ceva care se caută în papură... 17) Gust particular. 19) Prepoziţie. 20) Tăiem în carne. 23) A îndoi. 25) Calamitate. 26) Regesc. 27) Pentru gât. 28) Marş, potaie! 29) Popor beligerant. 32) Dacă ar avea alt cap, ar fi o capitală în Maroc. 33) Artilerie de tranşee (presc.). 34) Exponentul potenţialului pacific. 36) A se mândri. 37) Celălalt popor beligerant.

VERTICAL: 1) Măcel groaznic. 2) Oraş în China. 3) Prepoziţie. 4) Apanajul răsboinicilor. 5) Nimfă. 6) Numeral. 7) Nasul porcului. 8) Ţar rus. 9) Sicrie sburătoare! 13) Dau realităţii un caracter ideal. 15) Literă din alfabetul slav. 18) Luptă cu... boabe de fasole. Sistem brevetat de Madgearu şi Derică! 21) Forţa unei naţiuni. 22) Părţi laterale, la pântece. 23) Risc, întors. 24) Marginile lacului Babadag. 27) Căpetenie arabă, cu coada românizată! 29) ...în ciuperci! 30) Fluviu siberian. 31) Nota redacţiei. 32) Liga Naţiunilor (fr.—presc.). 35) Ca la nr. 28 orizontal.

R. B. S.

Logogrif

Cu patru picioare, mergi la cimitir, iar cu trei, poţi trece vămile văzduhului!

* * *

Şi acum, o explicaţie, avându-se în vedere, că este prima oară, când publicăm o enigmă, în termenii aceştia.

Picioarele sunt toate literele unui cuvânt. In cazul nostru, este vorba de un cuvânt de patru litere, căruia i-se omite una, restul de trei putând forma alt cuvânt.

Nouile noastre premii
Concursuri bilunare

Deslegările problemelor în numerele 254—255 se primesc timp de două săptămâni dela apariţia primului număr, adică până Marţi, orele 6 seara.

Tragerile vor fi bilunare.

De fiecare tragere se vor acorda următoarele premii, proporţional cu numărul jocurilor deslegate:

PREMIUL I: 1000 lei în numerar.

PREMIUL III-lea: Două aparate de radio cu galenă.

PREMIUL III-lea: 4 volume din operele literare renumite.

N. B. — Deslegările vor fi însoţite de cuponul respectiv, purtând menţiunea: pentru jocuri.

Fiecare categorie va avea şanse egale în categoriile inferioare.

Cupon pentru jocuri
No. 254

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

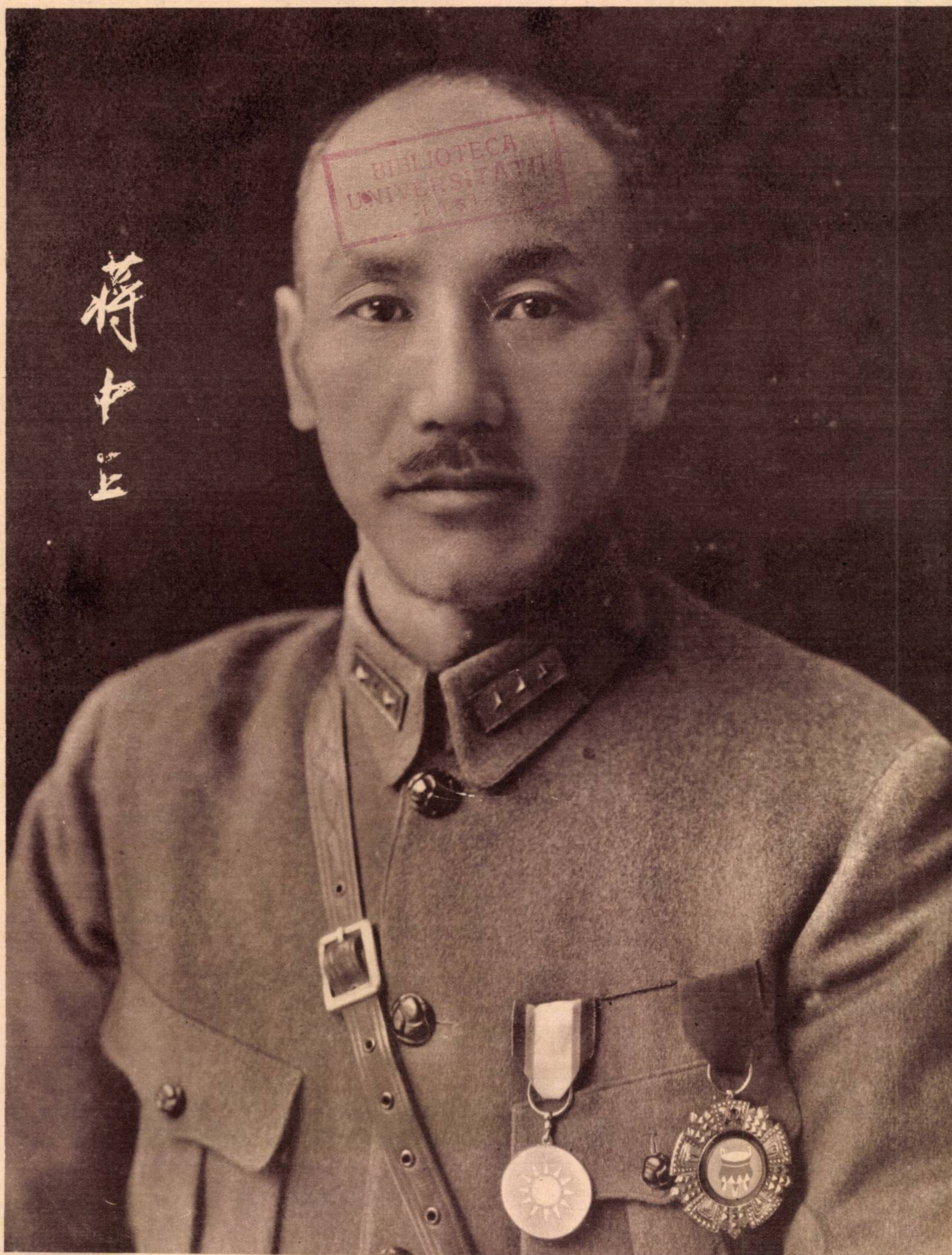
Deslegătorii jocurilor din n-rele 246-247

G. Popovici (Bârlad), 30); Ioan Bogdan-student (Cluj, 20); Maria Măinescu (Ploeşti, 20); Getta Roman, studentă (Bistriţa, 40; R. Leibovici (Loco, 40); Spiru Teodoreanu, student (Cluj, 40); Mircea Bădescu (Craiova, 40); Aronov Boris (Chişinău, 20); Mircea Grossu-Migro (Bârlad 40); Traian Pavelescu (Buzău, 40); Naco D. Nacov (Silistra, 20); Sorel Avramescu (Constanţa, 30); Paul Eva (Cluj, 10); Fănel Stănescu, student (Buzău, 20); Mircea Popescu-Remy (Loco, 40); Teodor Dumitrescu (Militari, 30); Bianca Focşaner Loco, 10); Aurelia Căpitan Bota (Timişoara, 30); Nicolae Cimpoeş (Arad, 40); Marcu Iancu (Loco, 40); Maria Radianoff (Ismail), 20); Mathilda Rufel (Dărmăneşti-Bacău, 30); Stelian Dăscălescu (Mislea-Prahova, 20); Maior Anibal Pompiliu Popovici (Chişinău, 40); Mircea N. Iosif (Ploeşti, 20); d-na Amelia I. Georgiade Loco, 30); Mady şi Jeana Rocoş (Craiova, 40); Nicu Gr. Arsene (Buzău, 20); Elena Rădulescu (Dedituleşti, R.-Sărat, 20); Cicilău Popescu (Craiova, 30); Tilică Moscovici (Butfea, 30); Andei N. Stoilescu (Băicoi, 40); Elisievici Fr. Dan (Loco, 40); Ionescu Gehorghe (Focşani, 30); Aneta Revelant (Loco, 30); Nedelcu Ioan (Loco, 30; Jean D. Polycalla (Alba-Iulia, 30); Duca Grigore (Roman, 30); Vasile Constantinescu (Loco, 20); Stanislow Gh. Mihai (Brăila, 29); Ilie T. Lupita (Caracal, 40); Rică Stănescu, student (Buzău, 40); N. Gh. Stănescu (Constanţa, 40); Eliza Tr. Marin (Lugoj, 40); Nicolae Slăniceanu (Câmpulung Muscel, 40); Leon Rosenştein (Buzău, 30); Şt. Gh. Ştefănescu (Piteşti, 30); Ionescu Constantin (Loco, 40); Paulina Florescu (Brăila, 40); Nicolae Rădulescu (Buzău, 40); Henţ Ioan (Zarand-Arad, 40); Gh. Caravia (Loco, 40); Aura Căprescu (Pătârlagele-Buzău, 40); Dora dr. Held (Iaşi), 20); Nae Iliescu (Loco, 30); Virginia Marinescu (Loco, 30); D. Bergh (Iaşi, 29); Palade Lucretia Margarete (Turnu Măgurele, 30); Mircea Popovici (Brezoiu-Vâlcea, 40); Ionel Lazăr (Codlea-Braşov, 40); Lebus Armand (Loco, 40); Nicolae Ilea, învăţător (Codlea Braşov, 30); Crizantema Popovici (Brezoni-Vâlcea, 40); Sandu Stoicescu (Loco, 30); Doamna dr. Cleo aPulian (Loco, 20); Alexandru Gh. Morţun Iaşi, 40); Samuel Millis (Loco, 40); Samuel Schächter (Loco, 40); Colentis Gherasim (Leova, 20); Mugurel Aragon (Loco, 40); Jean Avramescu (Loco 40).

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9 11, Telefon 359/99.
Preţul abonamentelor: *Un an lei 450; 6 luni lei 230, 3 luni lei 120. Pentru străinătate lei 600 anual.*

REALITATEA ilustrată

ANUL V. Nr. 254 — 10 DECEMBR. 1931

GENERALISSIMUL CIANK-KAI-SCHEK, comandantul forțelor naționale chineze.
(Fotografie cu un autograf exclusivă pentru „Realitatea Ilustrată").

Imprimată la fot… …gravură în atelierele „A…evĕrul" S. A.

REALITATEA ilustrata

ANUL V. Nr. 255
17 DECEMBR. 1931

Căruța de-un cal putere, luptă greu cu troenele.
(Foto-Berman-Realitatea)

Prețul 10 Lei

... şi din nou au pornit fulgii de zăpadă, — perdea ce-ţoasă, — din 'naltul cerului, au împânzit zarea şi-au îmbrăcat lutul şi lăcaşurile, pădurile şi parcurile, în vestmânt alb de nea, de sărbătoare.

***Crivăţul** şi-a însoţit tovarăşa de veacuri, biciuind obrajii drumeţilor, stârnind talazuri de omăt pe drumuri şi câmpii şi răbufniri nervoase în hornurile caselor.*

***Drumurile** s'au troenit, lopeţile şi-au regăsit menirea şi primele clinchete de clopoţei s'au auzit pe stradă. Săniile şi-au pornit tălpicii pe pârtiile proaspete, iar tramwayul şi-a*

lăsat remorca la depou, în hala călduroasă.

Fotografiile pe cari le prezintăm cititorilor noștri, reprezintă câteva aspecte ale iernii.

In pag. 2-a, stânga-sus, *vedem trei viitori recordmeni ai „bob"-ului, antrenându-se voioși, deocamdată cu săniuța.*

In dreapta paginei, o alee înzăpezită din parcul Carol, pe care băncile aliniate, au ațipit, ca niște babe somnoroase, sub haina de chiciură.

In josul paginei vedem o vilă din împrejurimile Vienei, noaptea, minunat ornamentată de zăpada proaspăt căzută.

In pagina 3-a, sus în stânga, doi cetățeni dela periferia Capitalei, își fac drum prin zăpada care le-a întroenit casele.

Stânga jos: *Lemnele: preocuparea continuă în timp de iarnă, pentru bogați și săraci.*

Pe dreapta paginei sus: *Măturători ai Primăriei, strângând zăpada pe o stradă a Bucureștilor;* la mijloc: *nu e un peisagiu din regiunea muntoasă, ci un aspect dela periferia Capitalei;* jos: *un minunat colț romantic, din Parcul Carol, fotografiat după prima ninsoare.*

Regele glumei

CE straniu joc al eredităţii a scos la lumină făptura, a cărei ascuţită inteligenţă e filtrată numai prin filonul vaporos al glumei. Incerci să-i destrami liniile puternic închegate ale chipului şi te izbeşti de privirile cu surâsuri, în cari intervezi amuzante hăuri de exclamare.

Nici o altă meserie n'ar fi putut îmbrăţişa acest ciudat personagiu molieresc. Mersul vieţii e întrevăzut de el printr'o prismă aparte. Nu primeşte impresiile ca noi toţi. N'a încercat clipe de disperare, decât sub blânda lumină a farsei. Un tainic spiriduş îi frământă făptura, impunându-i ritmul abracadabrant al acţiunilor. Duce o viaţă de nabab, secundată brusc de cea a boemului fără leţcae în buzunar.

Os din neam boeresc, cu hrisoave care se coboară până în veacul XVI-lea, toată poezia aventuroasă a viţei de preţ s'a cuibărit în acest ultim vlăstar, menit să urce trepte de înaltă artă. Bujorenii, sat situat în preajma Coziei, cu frumosul conac boeresc, i-a fost leagănul naşterii. Clinele dulci ale văii Oltului i-au adumbrit privirile. De aici a izvorît se vede toată duioşia cu care i se impregnează vocea, în clipele când în serile de spectacol, se ivesc tăceri tulburătoare. Astăzi moşia părintească s'a înstrăinat, dar noul ei stăpân, senatorul Seltea, uită de multe ori de dreptul lui de proprietate şi fiecare nouă îmbunătăţire ţine să i-o aducă la cunoştinţă.

— Şti, Iancule, că pe moşia ta am făcut cutare sau cutare lucru..."

Pe buzele lui Iancovescu, rictusul unui surâs corectează lapsusul.

— „Vrei să spui moşia ta..."

Un lucru păstrează el cu sfinţenie: actele strămoşeşti. In piesa lui Yves Mirande, *„O gaură în perete"*, care se joacă actualmente la teatrul Regina Maria, în primul act, când descoperă testamentul mareşalului Brignolles, se serveşte de unul din aceste rămăşiţe scumpe. E o foae îngălbenită de ani şi îmbâcsită cu litere cirilice. Omul care asvârlă tot ce câştigă cu uşurinţa, cu desinvoltura cu care aruncă fumul de ţigare, duce cu sine după ce ese din scenă, relicva care-i aminteşte de trecutul străbunilor săi, Cunoscut în intimitate, după ce i-ai prins liniile caracterului, Iancovescu e o încântare, o vecinică surpriză. Iţi procură materialul unei cărţi rare, amuzante, plină de rafinament. Incheagă capricios „şuete" şi atunci nu se poate să nu zâmbeşti admirativ, în faţa inteligentelor îmbinări de cuvinte. Fuge de reclamă ca din faţa cine ştie cărei supărătoare corvezi. Dar într'un matineu tot am încercat să-l prind, să-i smulg ceva din isteţele lui idei.

— „Cioc... cioc..." bat în uşa cabinei. Clanţa împinsă fără voe, de nervozitate, lasă să se întrevadă prin deschizătură, un Iancovescu, pe jumătate dezbrăcat, întinzându-şi „tenul" pe obraz.

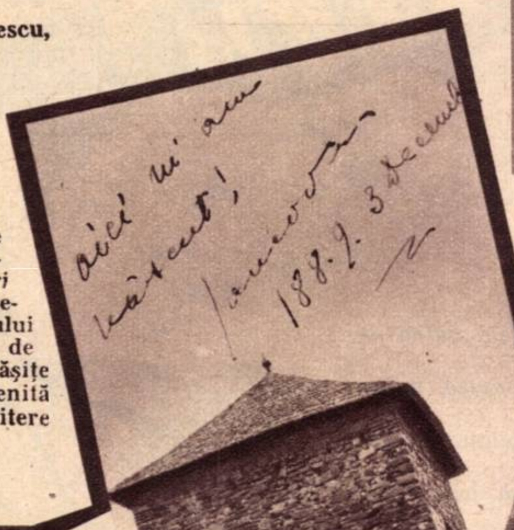
Ion Iancovescu şi Pola Illery într'o scenă din filmul „Parada Paramount"

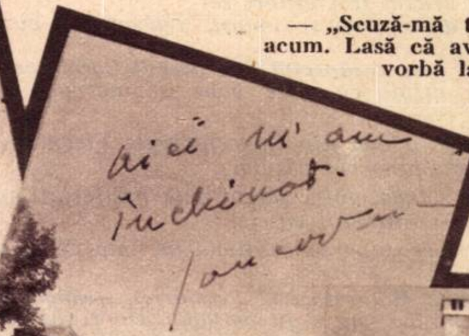
— „Scuză-mă te rog, nu te pot primi acum. Lasă că avem noi timp să stăm de vorbă la spectacolul de diseară".

Ştiam eu ce înseamnă acest „diseară".

Dădui busna cu privirile aţintite aiurea.

— „Nu te jena. Socoteşte absentă latura femenină din mine".

Văzând că nu poate scăpa și-a aruncat o pijama pe umeri.

— „Ce vrei Marg?"

— „Un mic interview. Nu pierzi nici măcar câteva minute".

— „Uite ce e. Vino mâine spre ora dejunului la mine casă. Acolo suntem mai în voe. Iți servesc și o țuică dela Cozia, iți arăt și fotografia culei în care m'am născut.

In ziua aceia eu am fost aceea care am îmbrățișat alte drumuri și abia în cea următoare sunam la ușa unuia din apartamentele etajului doi ale „Clădirii Românești" din piața Senatului. O apariție tânără, suplă, învăluită într'un peignoir rose mi-a deschis: duduia Țoța, tovarășa de viață a artistului.

Un autograf revistei noastre.

A doua zi, la ora douăsprezece, pe cine întâlnesc pe Sărindar, prin preajma cafenelei Capșa?

Pe Iancovescu îmbrăcat în originalul palton sosit nu de mult dela Londra.

— „Cum ne-a fost vorba?"

— „Du-te acasă că vin și eu imediat".

— „Mi-e teamă că ai să uiți. Reporterul fotograf poate fi prins greu... și duduia Țoța... și Mouche".

— „Du-te... du-te... când am spus odată. Nu mă țin eu de cuvânt, e drept, dar nu sunt **lipsit de bun simț**".

— „Iancu nu este acasă, dar trebue să vină la masă. Te rog așteaptă".

Dintr'un colț a țâșnit ca o sfârlează Mouche, cățelul adorat. Cu lăbuțele îmi îmbrățișează brațul, trudindu-se să-mi crâmpoțească între dinți stofa hainei. Stăpâna încearcă să-l îndepărteze ,dar mârâelile lui o intimidează. Cu un capac dela o cutie de țigări îi aplică corecția meritată, servindu-se în acelaș timp de el și ca scut de apărare. Mergem apoi prin toate încăperile, până la bucătăria cu cimentul curat ca'n palmă. In sufragerie doi porumbei uscați, prinși în perete îmi izbesc privirile.

— „Port-bonheurul" nostru, cumpărat din Italia. Aici nu-i încă aranjat. Sufrageria spaniolă comandată la Paris, nu ne-a sosit încă".

Incerc s'o iscodesc asupra vieții dusă de soțul ei, asupra obiceiurilor lui, dar ea înalță copilărește din umeri, eschivându-se în fața oricărei întrebări.

— „Eu nu știu nimic. Vorbește cu Iancu. El e atât de drăguț".

Dar nici în ziua aceea n'am putut prinde nimic pentru scopul vizitei mele și întorcându-mă acasă surâzând, mi-am amintit de actorul care cu două zile înaintea premierei unei piese originale, supraveghiând jocul celorlalți actori, când i-a venit replica, și-a prins partenera de talie, mulțumindu-se numai să-și mimeze rolul.

— „Astăzi facem doar arhitectura piesei" — a strigat el, adresându-se indirect autorului, — „azi mimăm... Mâine învățăm rolul".

Iar când un tânăr actor care-și făcea stagiul militar, a cerut voe directorului Iancovescu, să lipsească dela repetiție, acesta i-a răspuns:

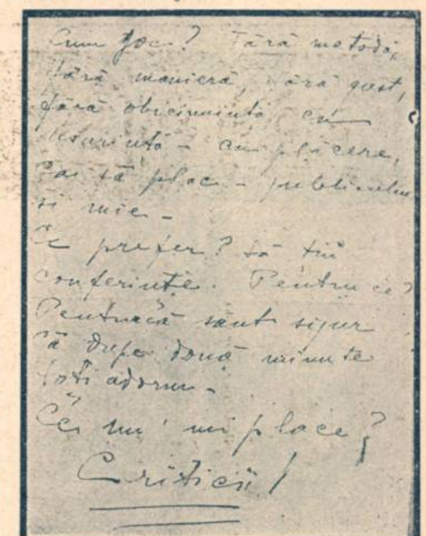
— „Eu mi-am făcut armata numai la închisoare, iar când scăpam, jucam. Dacă pleci, te înlocuesc".

Actorul a plecat, iar Iancovescu, chiar din clipa aceia, a uitat de amenințare, cum uită să-și achite datoriile, — cari nu-l strâng prea puternic în chingi, — cum uită să apeleze în momente critice, la cei pe cari îi blagoslovește cu daruri de preț, cum uită pe cei pe cari îl bârfesc, etc. etc.

Cât de neînsemnată e suma primită la sfârșitul fiecărei luni, pentru omul care bea zilnic peste șaizeci de cafele, fumează peste o sută douăzeci de țigări, de cea mai fină calitate, cumpără peste o duzină de jurnale, face de câteva ori drumul cu taximetrul de piață, până la locul unde-și are garată mașina ! Iar dacă o întâmplare neprielnică i-a scos în cale, printre obiectele dintr'o vitrină, un bibelou pe care-l socotește operă de artă, sufletul i se leagă de el, îl acontează și își scoate în grabă din casă ultima sumă de bani, chit că a doua zi începe vechea poveste a împrumutului.

Iancovescu e un prea mare artist, pentrucă nevinovatele-i capricii să nu-i fie tolerate. Nu-i place să se vorbească mult de el, pentru că tot ce spune e cu tâlc și de spirit. Nu-i place să-i faci o rugăminte cu umilință sau cu respect exagerat.

Intr'o formă lapidară, artistul își expune profesia lui de credință. O redau mai jos.

Cum joc? Fără metodă, fără manieră, fără gust, fără obișnuință, cu ușurință — cu plăcere, ca să plac — publicului și mie.

Ce prefer? Să țin conferințe. Pentru ce? Pentrucă sunt sigur că după două minute toți adorm. Ce nu-mi place? Criticii!

Margareta Nicolau

JACK LONDON

COLŢI-ALBI

Incepând cu numărul viitor, „Realitatea Ilustrată" va publica în continuare, extraordinarul roman „COLŢI Albi", una din cele mai reuşite lucrări ale celebrului scriitor american JACK LONDON. *Romanul este tradus de colaboratorul nostru, d.* F. Aderca.

CATEVA CUVINTE DESPRE VIAŢA ŞI OPERA AUTORULUI

Jack London este un Gorki american. Ca şi scriitorul rus, a cunoscut cele mai îngrozitoare mizerii fizice şi morale. Când alţii s'ar fi prăpădit, el s'a ridicat şi a găsit mijlocul să creeze o operă originală şi puternică, cu viaţă intensă, tradusă în aproape toate limbile culte, în franceză, germană, suedeză, olandeză, norvegiană şi rusă.

S'a născut la San-Francisco în 1876, din părinţi săraci şi fără nici o cultură. In familia lui se afla un ciudat amestec de sânge, foarte complex, din şase popoare cel puţin: englez, francez, olandez, german, italian şi norvegian. Toţi străbunii scriitorului au fost oameni îndrăzneţi şi viguroşi, tipuri de acţiune şi aventură, lipsiţi de prejudecăţile sociale ale europenilor.

Viaţa la ţară părea copilului o adevărată osândă. Asemenea puiului de lup din *Colţi-Albi* voia să cerceteze orizontul pe care-l zăria misterios, departe... Veni la oraş cu părinţii, la 11 ani, în Oakland, pe ţărmul Pacificului. Jack îşi câştigă pâinea vânzând ziare pe stradă iar în ceasurile libere citia în biblioteca publică a oraşului. Fuge de-acasă în tovărăşia unor haimanale, urmărit de poliţie. Găseşte de lucru pe o goeletă care supraveghea pescuitul şi contrabanda de stridii. Ocupaţie foarte periculoasă, căci contrabandiştii chinezi erau de-o îndrăzneală şi cruzime fără pereche. Tânărul Jack găseşte o slujbă mai bună, ca pescar de foce în strâmtoarea Behring şi pe coastele Japoniei. După zile de disperare înnecate în alcool, se 'ntoarce acasă şi simţindu-se destul de robust, se face hamal în port. Pe spatele-i gol, acoperit de sudoare, cară saci de cărbuni. Apoi intră la o fabrică de ţesătorie unde lucrează treisprezece până la cincisprezece ore pe zi.

Câtă vremea îi mai rămânea liberă, noaptea, scria.

Un ziar din San Francisco anunţase că acordă un premiu pentru cea mai bună descriere. Jack London încearcă. De la miezul nopţii la cinci dimineaţi scrie *Un tifon pe coasta japoneză.* Noaptea următoare, nemulţumit, rupe manuscrisul şi scrie încă odată. Are noroc: câştigă premiul întâi. Premiul al doilea şi al treilea au fost câştigate de doi studenţi din New-York, pe care-i întrecuse fostul vânător de foce.

Incurajat, Jack London mai scrie o bucată literară, care nefiind destul de bine lucrată, e refuzată. Tânărul scriitor, disperat, pleacă iar de-acasă, pe jos, de-acurmezişul întregului continent, până la Boston. De-aci porneşte prin Canada, unde a arestat ca vagabond. In 1895, având abea 19 ani, îl regăsim la Oakland portar la... liceul oraşului şi colaborator al Buletinului literar al şcolii, unde publică întâile povestiri ale vieţii lui aventuroase.

Jack London desgustat de meseria de portar, vine la San Francisco şi se înscrie auditor la Universitate. Spre a putea învăţa şi scrie intră la o spălătorie, unde mânueşte fierul cald ziua toată. După trei luni, munca de zi şi de noapte îl istoveşte şi pleacă spre Miază-Noapte, la Klondike, ţara aurului. Aci îl surprinde o epidemie de scorbut şi face înapoi pe jos alţi patru mii de kilometri, până la Oakland. Aci află că tatăl lui a murit. Sarcina familiei rămâne acum pe umerii lui.

In singurătăţile înzăpezite de la Nord, mintea tânărului Jack se formase. Incepu să-şi dea seama că nu poate fi decât scriitor. A început o descriere a călătoriei în Klondike, dar fără succes. O revistă ilustrată din California îi publică o nuvelă şi îi plăteşte cinci dollari. Nuvela are succes. O altă revistă îi cere colaborarea şi îi plăteşte patruzeci de dollari. In 1900, la 24 de ani, apare întâiul volum de Jack London *The son of the wolf* (Fiul lupului), o culegere de nuvele din ţara aurului. S'a ferit de ispitele ziaristicei, pentru a putea scrie numai după gustul lui. Astfel au apărut rând pe rând: *Chemarea pădurii seculare, Lupul mărilor, Inaintea lui Adam, Luceafărul de zi, Valea Lunii, Jerry, Călcâiul de fier, Vagabondul stelelor* şi altele.

Deşi avea o înfăţişare de vigoare fizică neobicinuită, scriitorul moarte în 1916, în vârstă de 40 de ani. Suferia de o istovire a nervilor — consecinţă a vieţii grele pe care o dusese — şi nu mai putea dormi aproape deloc. In ultima dimineaţă a vieţii lui (22 Noembrie 1916) servitorul japonez l-a găsit prea adormit. N'a mai putut fi deşteptat.

Prin intuiţia largă a vieţii umane şi animale, prin tragicul fundamental al temperamentului lui, Jack London este una din cele mai originale şi puternice încarnări ale geniului anglo-saxon.

F. A.

firimituri

Nu înțeleg de ce ne plângem cu toții de greutățile vieții?... Viața n'a fost niciodată altfel decât este — și pretențiile ei sunt neschimbate, de când a apărut omul pe pământ. Mi se pare însă că pretențiile omului s'au schimbat și se schimbă mereu. Bunăoară: viața îi cere să mănânce. Omul pretinde să mănânce cu șervet la gât, în tovărășie veselă și în vreme ce toți mestecă furios, ca în pădurile milenare, omul vrea să-i cânte o ceată de muzicanți, cu diferite instrumente. Viața cere omului să se adăpostească de ploi și frig. Omul, pretențios, vrea să locuiască între mobile sculptate, la lumină electrică și calorifer — și când pleacă de-acasă, să fie legănat pe roți de cauciuc. Altfel se simte nenorocit!...

Mai e o pricină pentru care ne sbatem (în zadar): avem pretenția să oferim o muncă nerăsplătită, adică necerută de nimeni. Bunăoară: Voim neapărat să lecuim oamenii (dacă suntem medici) când oamenii preferă să nu se mai îmbolnăvească sau să zacă și să moară fără medic. Ținem morțiș să predăm în licee filosofia, etica și psihologia (dacă suntem profesori) când țara are mai curând nevoe de brațe, care să pietruiască șosele și să taie lemne. Ne străduim să pictăm peisagii de artă, să scrim romane (dacă suntem artiști) când poporul nu cere decât un șpriț și o placă de gramofon.

Trebue să ne adaptăm, domnilor! Nu mai merge cu idealismul de până acum!... N'ați băgat de seamă că nu mai apar nicăeri cunoscutele broșuri de orientare în viață: „Cum devii medic", „Bunul contabil", „Cartea perfectului mecanic", „Cum se scrie la mașină" etc.?...

E nevoe urgentă să se scrie alte broșuri, mai aproape de necesitățile zilei — volume ale căror titluri le recomandăm scriitorilor și editorilor noștri dezorientați și pentru care nu avem nici o pretenție. Iată câteva:

Cum ne putem găsi o soție bogată?
Cele mai bune mijloace de a face case și a nu le mai plăti.
Manualul falimentului (cu aplicare la bănci, industrie, comerț, etc.)
Cum se devine femeie fatală?
Și așa mai departe...

Cine spunea: „Ca la noi la nimeni?"... De-o vreme încoace (de când ne-am modernizat) pretutindeni pe suprafața pământului e ca la noi și la noi e ca oriunde. Omenirea înfăptueşte unitatea în sărăcie și uneori chiar unitatea în comic, înainte de a realiza unitatea în seriozitate și viață bună.

Aflăm dintr'un ziar (și nu unul umoristic) din Statele-Unite, cum s'a făcut acolo o alegere de deputat, de curând. Dacă în loc de Washington am pune București și în loc de Hoover am numi pe d. N. Iorga, am zice că alegerea a avut loc în România.

Și cea mai caracteristică formulă a evenimentului ne-o oferă o cucoană, soția candidatului, care povestea într'un cerc de prietene:

— Nu, scumpele mele, nu trebue să ne felicitați, nici pe mine, nici pe John... N'avem aproape niciun merit în această fericită alegere. Mărturisesc că'n ce mă privește, nici n'am știut că John își pusese candidatura. Probabil nu voia să-mi dea un nou prilej de grijă și îndoeli, preferând să aflu numai succesul alegerii lui — sau să nu aflu nimic. Și cum era candidatul guvernului...

— Era mai mult ca sigur că va fi ales... surâde o amică.

— Exact. Zilele trecute, în timpul mesei, îl văd pe John răsfoind enervat un ziar, apoi ridicându-se de la masă și desfăcând pe fotoliu o hartă a statului Illinois.

— „John", zic, „nu vrei să cauți în hartă după ce luăm masa?"...

— „Nu dragă", îmi răspunde el, e ceva foarte urgent și important..."

L'am lăsat să caute mai departe.

— „Ascultă, dragă, îmi zice deodată, unde-o fi Noul Westminster?... Noul-Westminster! Noul-Westminster!... Il caut de-un ceas pe hartă și nu-l găsesc!"

— „Ce te interesează, așa deodată, Noul-Westminster?"

— „Cum ce mă interesează?... Noul-Wesminster m'a ales eri deputat cu unanimitate de voturi și eu nici nu știu măcar unde e Noul-Westminster!..."

— Și ați aflat, desigur, soțul dv. s'a dus numaidecât la Noul-Westminster...

— Nu! N'a aflat nici până acum, și nu s'a dus la Noul-Westminster. De altfel l-am convins că nici n'are nevoe să știe sau să se ducă: E de-ajuns să trimeată o telegramă de mulțumire. Poșta știe unde e Noul-Westminster...

Și încă o dovadă că tot ce se petrece la noi se întâmplă și aiurea, o avem în următorul fenomen: prețul vinului a scăzut în toate țările la acelaș nivel, — adică la un preț derizoriu. Taxele și transportul fiind mai scumpe decât costul vinului, viticultorii nici nu-și mai vând marfa. O păstrează în butoaie și când nu mai au butoaie, varsă vinul în stradă, la canal.

In Italia s'a petrecut un fapt amuzant, care ne lămurește dintr'odată și asupra crizei vinului și asupra aceleia politice și asupra celei a.. curajului.

Mussolini, „Ducele" care guvernează Italia cu voință dictatorială, luând asupra lui toate răspunderile (adică și pentru cele bune și pentru cele rele) îngrijorat de situația viticultorilor din Peninsulă, a hotărît să viziteze regiunea cea mai de seamă din acest punct de vedere, Puies — un fel de Drăgășani din Italia. Și stând de vorbă cu oamenii locului, s'a convins într'adevăr de greutățile prin care trec și vinul și oamenii. Butoaiele stau pline și oamenii se usucă de sete și tristețe.

Luând de-oparte pe un viticultor mai bătrân, în ochii căruia sclipia o flacără de inteligență, Ducele l-a întrebat:

— După ideea dumitale, ce crezi c'ar trebui să facem ca să se vândă vinul?..

— O! Signor presidente, ar fi multe de făcut, dar cel mai bun mijloc ar fi să...

— Spune, spune...

— Nu pot Signor presidente, nu pot...

— Dece?...

— Dacă vă spun care ar fi cel mai bun mijloc, m'ați băga numaidecât la închisoare...

— Nu te teme! Spune!... Nu ți se va întâmpla nimic: îți dau cuvântul meu!

— Atunci iată cel mai bun mijloc să se vândă vinul, Signor presidente: Să vă retrageți de la putere. Bucuria poporului italian ar fi atât de mare, încât chefurile s'ar ținea lanț — și s'ar vinde tot vinul!...

Il signor presidente n'a urmat sfatul bătrânului viticultor, crezând că e o glumă... Și nici criza n'a trecut! — W.

EVOLUŢIA

SAVANŢII sunt toţi de acord asupra faptului că cei mai vechi strămoşi ai omului au trăit în oceanele preistoriei — că erau animale acuatice, aveau bronchii şi că respirau prin părţile laterale ale gâtului.

Fericită zi aceea în care individul acestei specii a ieşit din apă, transformându-şi aripioarele în picioare, când a învăţat să alerge pe uscat şi să respire pe nas şi pe gură.

Dar, vă veţi întreba poate: care e avantajul că omul nu mai respiră prin bronchii?

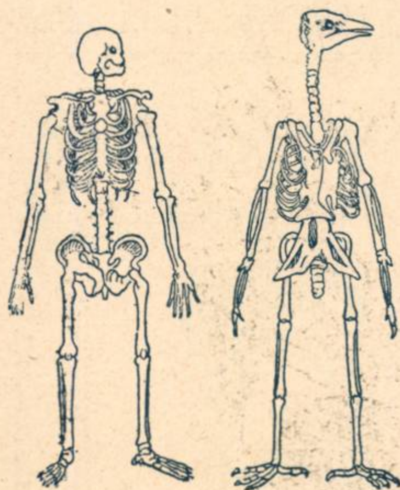
Iată ce ne spune în această privinţă biologul rus Menzbier:

„Inteligenţa n'a putut evolua la niciunul din animalele oceanelor, al căror gât aproape inexistent, sau mai bine zis rigid, reduce complectamente mişcarea capului".

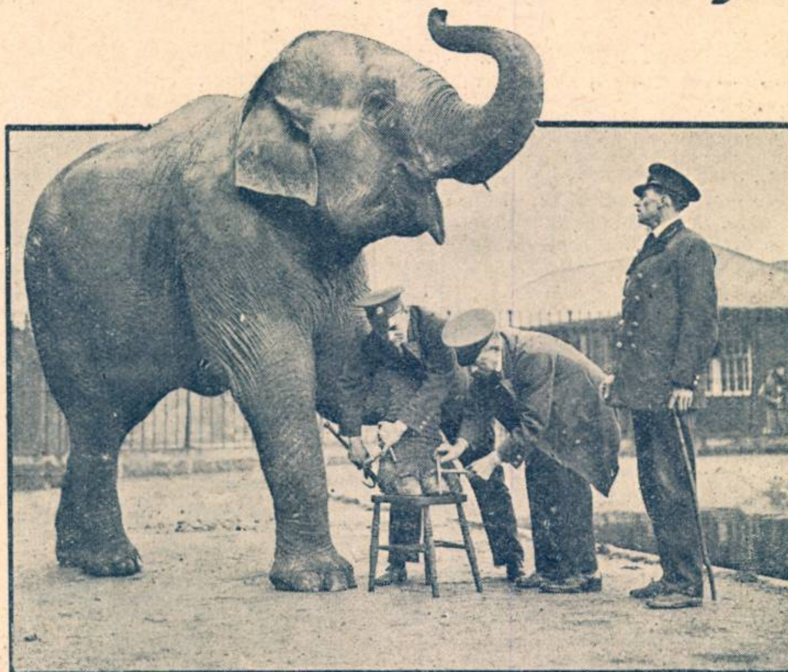
Natura creează după necesitate, organe pe care exerciţiul le perfecţionează. Ceeace stimulează creerul, într'o mare măsură, e noutatea. In acelaş mod se desvoltă inteligenţa unui copil. Individul crescut în ambianţa vie şi variată a marilor oraşe, va dobândi o agilitate spirituală pe care n'ai s'o găseşti la individul crescut în atmosfera închisă şi monotonă a vreunei localităţi de provincie.

In speţa umană, gâtul prezintă la fiecare individ acelaş număr de vertebre; există totuş persoane cu gâtul lung şi persoane cu gâtul scurt.

In cele două grupe mai avansate ale regnului animal: păsările şi mamiferele, natura a produs gâturi de o remarcabilă lungime. Astfel e girafa la care, se crede, că ar fi luat această extraordinară desvoltare, pentru a ajunge înaltele ramuri ale arborilor, în epoci de secetă când vegetaţia obicinuită e extrem de redusă. Cu mii de ani înainte, giganticii dinozauri au prezentat această caracteristică şi avem motive să presupunem că erau cele mai inteligente specimene ale epocii; ar fi ajuns departe, dacă un alt defect al rasei lor, anume imposibilitatea de a-şi menţine sângele cald, nu le-ar fi împiedecat evoluţia, făcându-le mai apoi să piară cu desăvârşire.

Scheletul omului se aseamănă mult cu al pasărei. Dar aceasta din urmă are gâtul mult mai lung în proporţie cu trupul.

Elefantul are gâtul aproape inexistent, ceeace nu-l împiedică totuş să fie cel mai inteligent animal, după om.

Peştele are gâtul rigid. Aceste animale neputând întoarce capul, trebue să mişte întregul trup, pentru a-şi schimba câmpul vizual.

Gâtul cel mai lung îl au pasările numite „flamengo", care trăesc în Africa.

Cele mai ciudate gâturi le veţi găsi la păsări, care în marea majoritate îşi întorc capul într'o jumătate de cerc, privind fără dificultate înapoi şi se spune că unele, cum sunt cocorii şi flamingii, descriu cu gâtul un cerc complet.

Fără îndoială în acest caz nu mai putem face uz de relaţiunile pe care doctorul Menzbier încearcă să le stabilească între inteligenţă şi lungimea gâtului. Natura face

Gâtul omenesc — deşi are totdeauna acelaş număr de vertebre, prezintă mari diferenţe. Din punct de vedere estetic însă, gâtul lung este unul din elementele frumuseţii femenine.

însă rareori ceva de prisos şi aspectele pomenite sunt determinate probabil de modul în care aceste păsări îşi dobândesc hrana: flamingii se nutresc cu peştii şi moluscele apelor de mică adâncime. E clar deci că extraordinara flexibilitate a gâtului, la aceste fiinţe, răspunde pur şi simplu necesităţilor pescuitului. In cazul unui gât prea lung, însă, alimentarea cu sânge a creerului se face mai greu ceeace a făcut ca păsările să fie cu mult depăşite de animale ca omul şi elefantul, ale căror gâturi, deşi sunt mult mai scurte, au flexibilitatea necesară ce le permite să-şi întoarcă cu uşurinţă capetele, spre a examina obiectele ce-i înconjoară.

Iată mai sus o femee cu gâtul scurt.

Un alt stimulent al creerului, e în speţa umană, mâna.

„Cel mai preţios factor în evoluţia omului" — scria nu de mult profesorul Richard S. Lull — „a fost posibilitatea de-a apuca şi de a-şi apropia, spre examinare, diversele obiecte, ce-i ieşiau în cale".

Ca şi flexibilitatea gâtului, această posibilitate e o generatoare de idei şi contribue la desvoltarea creerului. Dorinţa copilului de-a examina pipăind şi chiar gustând, tot ce vede, nu e decât resortul progresului.

De notat e faptul că elefantul, creeatura cea mai inteligentă în scara animală după om, are un al cincilea membru de care se foloseşte ca de-o mână, şi anume trompa.

Fiziceşte, acest animal e în multe privinţe primitiv. Stomacul său prezintă caracteristicile specimenelor de pe cea mai inferioară treaptă a evoluţiei, oasele picioarelor şi chiar creerul par extrem de simple ca structură.

Posedă totuş o inteligenţă excepţională şi mai ales o memorie surprinzătoare, reţinând loviturile reale sau imaginate, diversele accidente nenorocite, locul şi timpul când şi unde se coc fructele favorite.

Indeplineşte operaţiuni complicate fără altă directivă decât ordinul iniţial, şi se spune că presimte vremea, putând anunţa o ploaie cu câteva zile înainte.

Are însă un mare defect: către bătrâneţe devine neascultător, irascibil şi uneori foarte primejdios.

Naturaliştii presupun că ceeace a ridicat această specie de animale la un asemenea grad de desvoltare intelectuală, cu tot primitivul structurei lor fizice, a fost trompa, graţie căreia elefanţii au putut examina de aproape obiectele ce le aţîţau curiozitatea lărgindu-şi astfel necontenit cercul noţiunilor.

In aceeaş ordine de idei, biologii sunt de părere că apariţia mâinilor a determinat, în animalele dela baza evoluţiei umane, acea serie de modificări care-au redus oasele feţei, în avantajul craniului.

Animalele care-şi procură hrana numai cu ajutorul gurii, au boturile lungi, conformaţie ce lasă creerului un spaţiu de desvoltare foarte redus.

Doi sunt factorii principali careau determinat evoluţia la capătul căruia se află omul: în primul rând, flexibilitatea gâtului iar în al doilea, membrele superioare a căror formaţie a dat speciei posibilitatea unor realizări, care-au pus-o în fruntea tuturor celorlalte creaturi.

S. L.

La 18 Decembrie crt., va avea loc în sala Atheneului, un concert al excelentului bas, d. Robert Shilton, *cunoscut publicului dintr'o minunată serie de concerte anterioare şi din reprezentaţiile la Opera Română.*

Secretul dansatorului

CÂND se vorbia de Sergiu Guslavski, tânărul şi frumosul dansator dela cabaretul „Paradisul amorului", parisienii cari frecventau elegantul local, alergau, pe dreptate, ca la o minune din poveşti.

Inalt, svelt, brun, Sergiu Guslavski avea înfăţişarea şi manierele distinse ale unui prinţ. Nimeni nu izbutise încă să afle dacă era de viţă nobilă.

Se născuse în Rusia şi aparţinea, fără îndoială, unei familii nobile, victimă ca atâtea altele a perioadei celei mai tragice a bolşevismului, fiindcă era partizan al dinastiei prăbuşite. Vorbia limbile rusă, germană şi franceză cu o uşurinţă şi corectitudine surprinzătoare şi făcea pe dansatorul de profesie, — fiindcă după părerea lui, nu era în stare să facă ceva mai bun şi că prin ea îşi câştiga existenţa. Femeile, subjugate de farmecu-i neasemuit, îl adulau; cu toate acestea, nimeni nu-l ştia să aibă vre-o legătură.

Jocul graţios al picioarelor lui era vrednic de pizmuit. Când o femee îl angaja la dans, nu făcea mofturi dacă era urâtă, ci arăta aceeaş politeţă binevoitoare, cu care obişnuise pe altele, mai gingaşe şi mai frumoase. Observatorii mai atenţi notaseră, că atunci când lua banii ce i se oferiau la sfârşitul dansului, mâna îi tremura puţin, iar privirea i se umbria de o uşoară tristeţe. Negreşit că situaţia lui trebuia să fi fost cu totul alta. Poate că şi numele acela slav, la care răspundea, nu era cel adevărat... Oricum, un tip cât se poate de atrăgător şi de interesant...

De câteva seri, tânărul dansator era disputat de două doamne americane, care se întreceau să pună stăpânire pe el, cu sunetul dolarilor. Singure amândouă, în călătorie de plăcere prin Europa, se cunoscuseră pe bordul transatlanticului, care le adusese dela New-York la Cherbourg şi acum se împrietenisera, mai cu seamă că aveau aproape aceeaş vârstă, aceeaş independenţă, gusturi potrivite şi avere de-asemenea.

Indrăgostindu-se amândouă de frumosul rus, s'au dus la început împreună la „Paradisul amorului", dansând fiecare cu el, pe rând; apoi, d-na Pending începu să frecventeze localul singură, grăbindu-se în fiecare seară, ca să se bucure cât mai multe clipe de plăcuta tovărăşie a încântătorului discipol al Terpsichorei. D-na Ergot, prietena, protestă jignită şi geloasă; şi într'o bună zi cele două femei sfârşiră prin a se despărţi, devenind rivale de moarte, pentru cucerirea inimei lui Sergiu Guslawski, pe când vrajba şi duşmănia aprinse de focul turbure al pasiunei, înlocuiau în aceste două suflete cari nu cunoscuseră niciodată piedici, dulcile sentimente de odinioară.

Cearta începu într'o dimineaţă la hotel. D-na Ergot se pregătia să plece în oraş, când blonda Mr. Pending o apostrofă violent...

Frumosul dansator se ostenia în zadar să arunce apă peste acel primejdios incendiu, silindu-se a nu arăta vre-o preferinţă; dar, târâte de pasiunea oarbă ce le încătuşase, aceste două femei, vedeau tocmai ceia ce nu există. Şi, într'o continuă bănuială, fiecare în parte şi pe ascuns, îl socotiau drept un „ales".

Cei cari îşi dăduseră seama de tragedia aceia sufletească se bucurau, în taină şi, cu însinuări meşteşugite, o alimentau...

Intr'o seară scandalul izbucni. D-na Pending şi d-na Ergot, întări-

tate la culme, se luară la ceartă pe neașteptate, își smulseră părul, se sgâriară pe față și-și sfâșiară în bucăți toaletele strălucitoare. Despărțite, își aruncară un potop de amenințări ·

— Să nu crezi că ai scăpat cu asta !

— Ai să mi-o plătești scump de tot !

Era o adevărată provocare. Cele două rivale se înțeleseră cât ai clipi din ochi : d-na Pending scrise un bilet d-nei Ergot, fixându-i o întâlnire pentru ora 3, în după amiaza zilei următoare, în Bois de Boulogne și atrăgându-i atențiunea asupra acestui post-scriptum :

„Voi aduce cu mine un revolver".

Rivala răspunse acceptând și nota pe marginea biletului numai cuvintele : *„Și eu de-asemenea"*.

Duel american: una căuta pe cealaltă prin desișuri; cea dintâi care descoperea adversara, avea avantajul de a deschide focul, stând ascunsă în spatele unui copac. Fiecare avea în buzunar o scrisoare, în care declara că se omorîse de bună voe și că nimeni nu putea fi învinuit de această nenorocire. Așa este obiceiul în țara dolarilor și a sgârie-norilor.

Cele două doamne se duseră în Bois de Boulogne, la ora hotărîtă, amândouă îmbrăcate în câte un elegant costum de sport care le asigura agilitatea și o stăpânire deplină pe mișcări; și acum, pierdute în tăcerea pădurii, mergeau la întâmplare, pândind fiecare umbră, tresărind la orice sgomot, iar în mâna dreaptă strângând mânerul revolverului, înfundat într'un buzunar.

DUELUL INTRERUPT

Tremurau oare în adâncul inimilor lor? Poate. Se căiau de atâta absurditate? Probabil. Dar se căutau una pe alta, își întindeau curse, hotărîte de-acum înainte să sfârșească.

La un moment dat, ele se văzură aproape în acelaș timp, în singurătatea care le înconjura și se ascunseră în spatele câte unui copac, îndreptând arma una contra celeilalte. Două împușcături răsunară la așa de mică distanță, în cât ecourile lor se contopiră. Apoi se așternu tăcerea, o tăcere făcută și mai adâncă de întreruperea aceea.

Prudente, cele două capete se iviră dindărătul copacilor și ochii aprinși în friguri sălbatece se priviră, încrucișându-și luminile ca două lame.

In momentul acela. se auzi sgomotul unor ramuri mișcate, ecoul unui galop un nechezat; apoi o voce strigă :

— Doamnă Pending!... Doamnă Ergot! unde sunteți? Pentru Dumnezeu veniți!...

— Sergiu! exclamară împreună rivalele.

In micul luminiș al pădurei se opri un cal. O amazoană sări la pământ și agitând cravașa, se îndreptă spre cele două americane.

O exclamație de surprindere porni de pe buzele rivalelor, cari lăsând armele să le cadă din mâini, eșiseră din ascunzătorile lor, spre a veni în întâmpinarea celui sosit pe neașteptate.

— D-ta, Sergiu Guslavski, în costumul acesta de femee? Ce înseamnă asta ?

— Eu nu sunt Sergiu Guslavski. Sau mai bine zis, nu mai sunt. Mă numesc Caterina Carnoff și sunt o femee, nici mai mult, nici mai puțin, ca și dv. amândouă. Nevoia de a-mi câștiga existența în mod onest, m'a silit să-mi iau o personalitate masculină, folosindu-mă de talentul meu în dans și figura care, sub frac sau smocking, induce în eroare până și pe cei mai cunoscători. Ah, mustățile mele? Lipite, cum lipesc sprâncenele false multe dintre noi... Femee și nu tocmai de disprețuit, în privința fizicului, aș fi fost expusă la prea multe uneltiri, la prea multe primejdii: deaceea mi-am schimbat sexul. Dar am trebuit să constat că și sub hainele bărbătești, riscurile și amărăciunile nu lipsesc, ba chiar se întâmplă să fie pricina multor nenorociri. Poate n'a lipsit mult ca să vă ucideți pentru mine. Dintre atâtea persoane pe care le-am cunoscut, pe dv. amândouă am învățat să vă apreciez mai bine, pentru însușirile și defectele ce le aveți. Și am preferat să renunț la personalitatea lui Sergiu, frumosul dansator, decât să port în suflet remușcarea de a fi distrus o atât de bună prietenie...

Doamna Pending și d-na Ergot se priviră rușinate. Apoi pufniră în râs, căzând una în brațele celeilalte. A doua zi plecau din Paris.

G. B.

Cearta isbucni într'o dimineață la hotel...

Vânătoarea regală dela „Casa Verde“

Săptămâna trecută a avut loc la Timişoara, pe domeniul numit „Casa Verde”, o mare vânătoare regală de iepuri, fazani, etc.

Au participat numeroşi invitaţi, printre cari notăm pe d-nii Ionescu-Sisești, ministrul agriculturii, Hautecloque, dela legaţiunea franceză, Mocioni, maestrul de vânătoare al palatului, etc.

Fotografiile pe cari le prezintăm cititorilor în această pagină, au fost luate de reporterul nostru fotograf, trimis special şi reprezintă:

1) Suveranul întorcându-se dela vânătoare, cu puşca pe umăr şi cu zâmbetul omului mulţumit de rezultat.

2) Suveranul, Marele Voevod Mihai şi grupul invitaţilor, îndreptându-se spre locul unde s'a făcut vânătoarea.

3) Regele Carol şi Voevodul Mihai luând micul dejun pe câmp, înainte de-a se începe goana hăitaşilor.

4) Suveranul, Marele Voevod Mihai şi invitaţii, examinează cu satisfacţie rezultatul vânătoarei dela „Casa Verde”. Vânatul este întins la picioarele lor, pe categorii: iepuri, fazani...

5) Fotografia noastră înfăţişează încărcarea vânatului ucis, în căruţele cu care a fost transportat la administraţia domeniului.

O crimă
IN FAȚA OBIECTIVULUI

PE muntele Țapu din Bihor la o înălțime de 1470 m. după grele urcușuri, de câteva ceasuri, se deschide un fel de luminiș, într'o poiană, unde zăpezile nu se topesc aproape tot anul. E un fel de platou înconjurat de brădet, cu câteva trunchiuri de copaci doborâți. Impresia de pustietate este covârșitoare. Zăpezile întinse au ceva din acea „Tăcere Albă" cum numește Jack London pustietatea polară. Uneori, neguri dese încep să învălue piscurile și ziua în amiaza mare se face întuneric ca noaptea. Un vânt puternic se ridică, și vijelii fioroase bântuesc regiunea aceasta de munte.

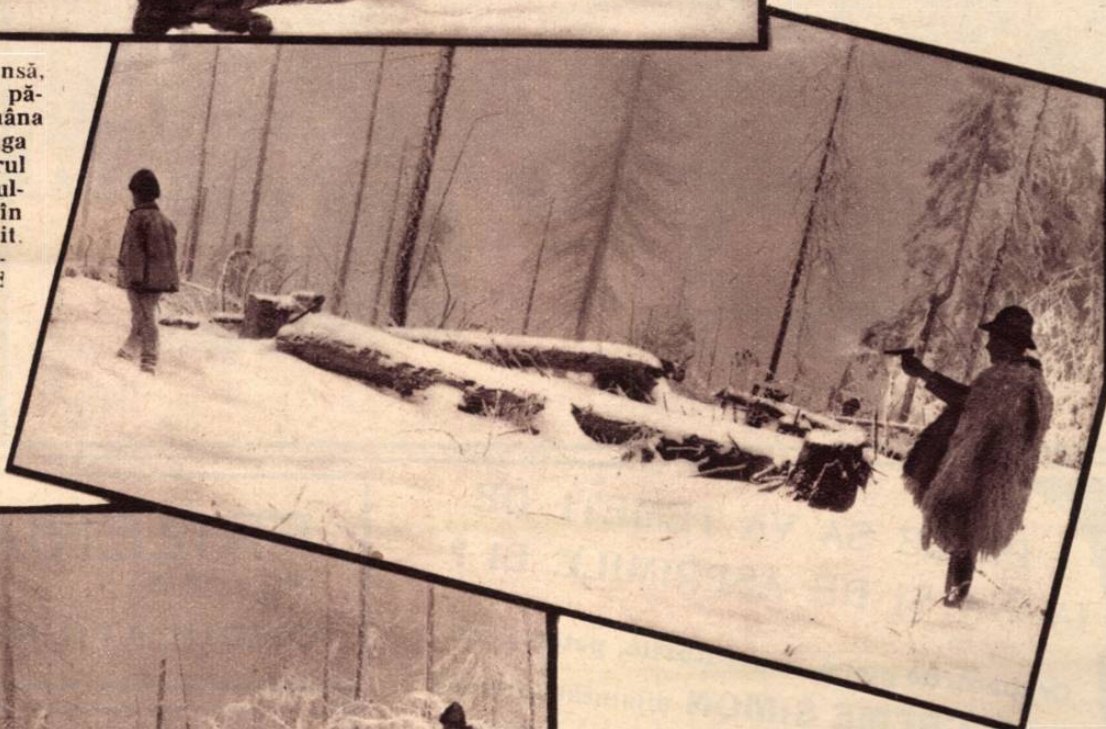
E dimineață, o dimineață clară ca de cristal. Vântul îndoaie vârful brazilor flexibili și şueră lugubru. Din zori au plecat spre târgul dela Câmpeni, trei negustori de vite. Ei poartă micile sumane cafenii ale sătenilor din Munții Apuseni și în chimir au bănet mult, fiindcă vor să cumpere vite. Spre miezul zilei, urcaseră muntele și trebuiau să treacă pe acest podiș, de unde poteca scoboară spre Câmpeni. In momentul când ieșiră însă din brădet, și intrară în luminiș, trei focuri de armă se auziră aproape simultan. Șueratul gloanțelor se pierdu în șueratul vântului... îndată însă, doi dintre acești negustori căzură la pământ; unul cu fața în sus, cu mâna dreaptă întinsă pe zăpadă, cu stânga sub el, cu capul puțin plecat pe umărul drept, — fusese răpus de-o moarte fulgerătoare. Al doilea negustor, căzu în zăpadă pe o rână, cu trupul chircit mort, într'un spasm provocat de durerea rănii. Al treilea tovarăș, văzând drama din jurul său, o luă la fugă înapoi spre dreapta, prin brădet.

De undeva, din tufișurile care-i ascundeau, banditii îi atacaseră,

In adevăr, după cum se vede în fotografia care-a surprins această scenă, în timp ce trupurile celor doi negustori uciși zăceau în zăpadă, al treilea negustor se strecoară printre copaci. In stânga, sub brazi doi indivizi, negri ca două umbre stau la pândă. Aceste două umbre nu mai avură vreme să-și încarce puștile. Ieșiră în luminiș și zărind pe-a treia victimă cum fugea, unul din bandiți strigă: „Borha, trage cu revolverul". Borha Miron, cel mai tânăr dintre bandiți și care se afla în spatele fugarului, aproape de acesta, scoase revolverul și grăbit, fără să ochească în destul, descărcă un foc. Victima nu fu însă nimerită. Borha Miron era însă foarte agil. El sări asupra fugarului, îl ajunse îndată și-l imobiliză. Negustorul livid de spaimă, tremura. Fratele banditului, Borha Ioan, privia scena dela câțiva pași. El văzu pe negustor cuprins de o frică atât de mare încât nu crezu necesar să mai intervie. Borha Miron, cel mai tânăr se răsti la victimă: „Scoate banii". Victima începu să bâlbâie rugăminți. Banditul îi puse revolverul în piept, amenințându-l:

St. *După primele două focuri, două din victime cad. Al treilea negustor* (dreapta), *fuge printre brazi.*

Sus: *Fugind, al treilea negustor este urmărit cu focuri de revolver, dar scapă neatins;* st.: *Incolțit, predă banditilor banii, implorându-i să-i lase viața; e însă impușcat.*

„Scoate banii sau trag". Negustorul căzu în genunchi.

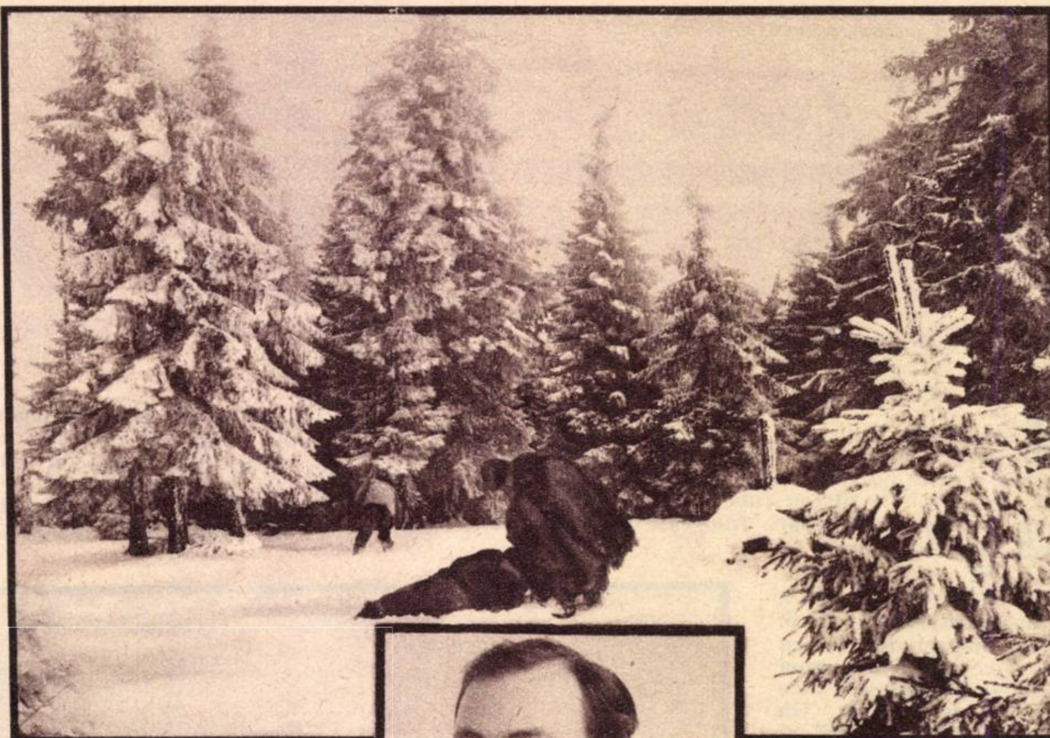
— „Vă dau tot, numai lăsați-mi viața.

— „Dacă ne dai banii, te lăsăm să pleci, dacă nu, te ucidem.

Victima, cu mâinile tremurânde, scoase toți banii ce-i avea asupra sa, 14.000 lei, cu care voise să facă cumpărături, și-i întinse lui Borha Miron.

Acest tânăr bandit, de-o cruzime sălbatecă, luă banii şi strigă: „Pleacă". In acelaş timp, făcu un semn fratelui său. Negustorul surprinse acest semn şi înţelesese că bandiţii voiau să-l ucidă, deşi le dăduse toţi banii ce-i avea. Ingenunchiă iar în zăpadă, le sărută opincile gemând, se târî şi imploră milă. Miron rămase nemişcat. Borha Ioan, se retrase la doi paşi şi înălţă puşca la ochi. Negustorul se ridică în picioare, cu gândul să fugă şi în timp ce Miron se adăpostia la o parte, Borha Ioan, apăsă pe trăgaciu. Glonţul isbi în plin. Victima se prăbuşi în zăpadă, înroşindu-se de sânge cald. In acest timp, o a treia umbră, asemenea lupului, ieşi în luminiş, din ascunzătoarea sa. Era banditul Boldi Nicolae, care în timp ce Borha Ioan şi Miron erau ocupaţi cu jefuirea şi uciderea celui de-al treilea negustor, scotocia banii celorlalţi doi negustori ucişi. El se apropiase de cadavrele lor şi le scoase pe rând, din chimiruri, sumele de bani cu care aceştia voiau să-şi cumpere vite. Şi după această ispravă, bandiţii se afundară în pădure...

Trecură luni, trecură ani. Crima se săvârşise de mult, multe vijelii se deslănţuiseră peste platoul dramei şi vântul şuera acum printre cele trei cruci de lemn care cereau răsbunare. Jos în satul victimelor, nevestele şi copiii lor, cerşeau din poartă în poartă.

Dreapta sus: *Celei de-a treia victime i se iau celelalte obiecte de valoare, pe care le avea.* Dr.: *d. căpitan* Ştefan Stănculescu, *care a prins pe cei trei criminali.* Jos: *Criminalii la reconstituire, îngenunchiaţi în faţa mormintelor celor trei victime.*

Timp de doi ani a fost cu neputinţă să se dea de urma criminalilor.

Locul era atât de pustiu şi ucigaşii au ştiut atât de bine să şteargă orice urmă a omorurilor săvârşite, încât toate cercetările au fost zadarnice.

Dar domnul căpitan Stănciulescu, imboldit şi de stăruinţele sătenilor, n'a avut odihnă până când n'a isbutit să prindă pe bandiţi.

Ceeace redăm mai sus — desigur cititorii au înţeles — că nu poate fi chiar crima. Este reconstituirea dramei, reconstituire făcută în toate amănuntele ei, în faţa obiectivului fotografic, al corespondentului nostru. Inscenarea a fost atât de fidelă, încât nu ne-am putut opri să n'o redăm aşa, ca şi când faptele s'ar fi petrecut astăzi, fiind încredinţaţi că în felul acesta, vom reuşi mai bine să emoţionăm pe cititori, scopul nostru fiind să deşteptăm cea mai profundă oroare, faţă de fapte odioase cum e cea descrisă.

S. V.

Relatarea şi fotografiile din acest reportaj au fost trimise de d. Eugen Bocu din Beiuş-Bihor.

două sărbătoriri

De curând a avut loc la Academia Română, sărbătorirea nonagenarilor membri I. Soutzo și Iacob Negruzzi (în dreapta paginei). Suveranul a patronat festivitatea, ținând totodată un discurs omagial, care a fost difuzat prin radio.

Săptămâna trecută s'au împlinit cincizeci de ani dela fondarea școalei politechnice din București.

Jos: Suveranul și membrii guvernului asistând la solemnitatea comemorării.

DIN TOAT

Sus: *D. Thomas Massaryk, venerabilul preşedinte al Cehoslovaciei, a rămas în ciuda anilor un sportiv convins. In fiecare dimineaţă, d-sa călăreşte câteva ore, pe şoselele din jurul capitalei, sau prin parcurile din Praga.*

Jos: IN AŞTEPTAREA MIKADOU-LUI. *Impăratul Japoniei a vizitat de curând oraşul Kumamoto, în jurul căruia au avut loc mari manevre militare. In fotografia noastră, un grup de lucrătoare ale manufacturei de tutun, îngenunchiate pe un trotoar de pe drumul pe unde trebuia să treacă împăratul.*

Sus: *Rudolf Caracciola, automobili repurtat mari succese pentru Mercede nează să treacă în 1932 perform Romeo"*

Dreapta: *La Atena a fost inaugurată activitatea societăţii pentru industr printr'o serie de serbări patronate zelos, cu asistenţa membrilor guver numeroşi oameni politici*

...A LUMEA

Stânga sus: *Higiena gurii se aplică şi elefanţilor, după cum se vede, fără prea mare greutate*

Sus: *Un ministru fără griji. D. Flandin, ministrul finanţelor francez, la vânătoare. Nu credem că mulţi miniştri ai finanţelor europene, şi-ar mai permite azi asemenea distracţii...*

Dreapta: *Iată un nou model de cască pentru pompieri, care a fost introdus în Anglia şi care prin dispozitive speciale îi apără de lovituri, fum şi gaze.*

Sus: *Cel mai lung pod din lume a fost inaugurat de curând la New-York. El este construit peste fluviul Hudson şi serveşte exclusiv pentru traficul de automobile.*

Dreapta: *Să nu credeţi că sunt torturi cu nuci pentru Crăciun, ci mostre de asfalt pentru pavaje, din toată lumea, adunate într'un muzeu din New-York.*

...stul care a ...s, intenţio- ...la „Alfa-

...de curând. ...a casnică, ...le d. Veni ...nului şi a

Parlamentul român

IV. 1931–1932

D. Brătănescu
Tighina

Panait Cantilli
Bacău

Ioan Petrovici
Iaşi

Vasile Trifu
Storojineţ

Constantin Ifrim
Orhei

Florea Sprânceană
Teleorman

G-ral Cantacuzino Grănicerul
Tulcea

Eusebiu Popovici
Rădăuţi

N. Marinescu
Ilfov

V. Dimitrescu-Brăila
Brăila

Dr. Manfred Reifer
Câmpulung

Gh. Ginglea
Cluj

I. Mărgescu
Ilfov

Borca V. Dimitriu
Neamţ

Fr. Michelsohn
Cernăuţi

C. Spânişteanu
Vlaşca

Constantin Xeni
Arad

Niculae Tizon
Fălciu

Costin G. Sturdza
Covurlui

Petre Sergescu
Sălaj

FOTO-LUVRU

(VA URMA)

vibrează sub degetele artistului". In afară de asta, Janet nu suferă de acea manie atât de frecventă la staruri şi anume: ambiţia directivei în cursul turnării.

E extrem de docilă dar şi foarte obiectivă când e vorba să judece rezultatele. Dacă filmul are succes, ea îl atribue în întregime regisorului iar dacă ese prost, îl priveşte cu ochii celui mai aspru critic.

Când pomeneşte despre sine ca actriţă, spune simplu „Gaynor". Charles Farrell e „Farrell".

— „Gaynor a făcut asta" vă va spune ea.

— „Farrell a vorbit atunci astfel"...

Işi priveşte filmele cu imparţialitatea cu care ar considera producţia Gretei Garbo sau a lui Joan Crawford. Dacă realizarea e bună, o recunoaşte franc, fără să afecteze acea falsă modestie, ce caracterizează o mare parte din vedete. In cazul unui insucces, e tot atât de sinceră şi nu încearcă să se cruţe".

CEL MAI ASPRU CRITIC

Unul din ultimele filme ale Jannetei, a stârnit atât în presă cât şi în public, adevărate valuri de entuziasm. Manifestări de felul acesta sunt pentru majoritatea vedetelor un exponent al succesului şi oricare altul în situaţia lui Lydell Peck şi-ar fi ridicat soţia în slăvi. El însă a găsit filmul slab.

— „Ce-mi pasă de critici?" spunea el într'o seară la cină. „Realizarea e palidă şi jocul Jannettei nu e tocmai la înălţime".

In orice alt menaj aceste cuvinte ar fi înveninat raporturile, distrugând iremediabil armonia. Janet s'a mulţumit să ridice din umeri:

— „Principalul e că rulează cu săli pline" a replicat ea râzând.

Are ambiţia să placă nu ca fetiţă, ci ca femee şi câteodată când e în toane bune, flirtează puţin (flirtul constă la ea în a dansa de două ori într'o seară, cu un invitat).

S'a vorbit adesea de căsnicia sa cu Lydell Peck: dacă sunt într'adevăr fericiţi, asta o ştiu numai ei. Aparenţele indică profunde afinităţi spirituale între cei doi. Lydell nu-şi tratează femeea ca pe un copil răsfăţat, ci ca pe un om. Nu apar în public ţinându-se de mâini şi nu se fotografiază sărutându-se, dar îşi respectă reciproc părerile şi individualitatea.

Când e tare obosită, Janet se ghemueşte pe genunchii lui Lydell pe care-l numeşte tandră „Pecky" şi cuprinzându-i grumazul cu braţele, adoarme.

Astfel e Janet... astăzi.

JAMES GRAY

Budha şi Metempsichoza

UNA dintre religiile cele mai răspândite în India şi China este budhismul, un fel de reformă a brahmanismului, care însă nu recunoaşte „Veda" (cărţile sfinte ale brahmanilor) nici alcătuirea specială a claselor sociale.

Gotam, sau Budha, „Iluminatul", din seminţia Sachia, a trăit cam cu vre-o cinci secole înainte de Christos. La 29 de ani el se retrase în singurătate, unde cugetă îndelung şi compuse doctrina care a predicat-o în diferite locuri.

O statuă a lui Budha

Budha spunea că floarea de lotus, floarea sfântă, este baza unui tot imens, format dintr'o infinitate de lumi, cari odată cu sfârşitul timpului, ciocnindu-se între ele — în marea revoluţie a astrelor de pe firmament, — vor fi nimicite. Intre multe teorii extravagante, Budha predica şi metempsicosa, sau transmiterea sufletului dintr'un corp într'altul; după ce s'a purificat de păcate în cursul unor nesfârşite peregrinări, sufletul e absorbit apoi într'o stare de nimicire totală, sau Nirvana, în Infinit.

Budiştii cred că omul înainte de a se naşte, a mai trăit un număr de existenţe diferite, în corpul unui animal sau sub aspectul unei flori. Sufletul omenesc, dacă în cursul acestor existenţe succesive, respectă legile, practică învăţăturile, face bine aproapelui, etc., etc. trece totdeauna într'un corp desăvârşit, după care, purificat de toate păcatele — intră în Infinit. Dacă dimpotrivă, duce o viaţă desordonată şi plină de greşeli, se întoarce în corpul unui ticălos, unde reîncepe rătăcirile, până ce şi-a purificat toate păcatele.

In decursul veacurilor, budhismul suferi mai multe modificări: la început, nu avea nici zei şi nici cult; apoi Budha însuş fu socotit zeu, iar Nirvana sau odihna veşnică fu schimbată în paradis. In China, în Japonia şi Tibet, cultul deveni fastuos şi se creiară numeroşi zei, buni şi răi, ai căror preoţi luară numele de „bonzi" în China şi Japonia şi de „lama" în Tibet.

Populaţiile budhiste din India şi China, statornice în credinţa transmiterii sufletului dintr'un corp într'altul, nutresc un astfel de cult pentru animale, încât pentru nici un motiv în lume n'ar îngădui să fie ucis un animal; ei cred atunci că sufera sau moare sufletul vreunui strămoş...

Intr'un sat din India, s'a văzut într'o zi, în preajma unor case, o movilă de pământ surpat, care indică deobiceiu vizuina unui Cobra, înfricoşatul şarpe cu otrava grozavă, care-l ucide pe om în câteva minute. Un asemenea fapt nu se mai pomenise şi stârni în popor o mare uimire şi emoţie. Fără îndoială, spuneau ei, — sufletul vreunui strămoş cumsecade a intrat în Cobra şi acum s'a statornicit pe lângă noi, ca să ne apere satul.

Cel mai în vârstă dintre locuitori, urmat de popor, se îndreaptă spre movilă, aducând mâncare şi daruri; o femee, cea mai fanatică din partea locului, agita în faţa deschizăturei vizuinei cu o cădelniţă cu tămâe şi arome, făcând închinăciuni adânci, evlavioase.

Intărâtat de mirosul înţepător, Cobra se aruncă iute ca un fulger asupra femeii, o muşcă cumplit de faţă şi se ascunse iarăş în vizuină. Nenorocita se svârcoli pe pământ, pierdu cunoştinţa şi începu imediat să se umfle, luând un colorit vioriu, care cu progresul efectului otravei, se făcu negru. In mai puţin de o jumătate de oră, sărmana femee era un cadavru.

Poporul o contemplă uimit, admirând puterea zeului ascuns în corpul şarpelui.

— Ucide animalul acesta! îi spuse credinciosului său servitor, un misionar, care fusese martor la scena aceasta înspăimântătoare.

— Dacă aş ucide şarpele, mulţimea ne-ar omorî de amândoi! Ei cred că sub pielea animalului se ascunde protectorul lor sfânt...

— Straşnic protector! mormăi misionarul printre dinţi.

— Şi eu tot aşa zic, — confirmă servitorul.

Un fost misionar în China, povesteşte că într'o zi, s'au înfăţişat mandarinului doi ţărani chinezi, cerând să li se facă dreptate.

Unul vânduse celuilalt, cu contract în regulă, o fâşie de pământ, care trebuia să-i se plătească în rate. Credincios obligaţiunei luate, cumpărătorul plăti la termen primele două rate, dar după aceea... uită obligaţia.

Vânzătorul interveni de mai multe ori la el, reamintindu-i datoria, însă debitorul nici nu mai voia să audă: cu cât unul stăruia mai mult să fie plătit, cu atât celălalt se încăpăţână să nu plătească. Lucrurile se tărăgăniră astfel aproape patru ani, până când vânzătorul, pierzându-şi răbdarea, îl chemă pe cumpărător înaintea mandarinului-judecător.

Acolo se contraziseră o bună bucată de timp, fără să ajungă la nici un rezultat; în cele din urmă, debitorul găsi calea înţelegerii:

— Ascultă, vorbi acesta, eu ştiu că trebue să-ţi plătesc, şi chiar vreau să-ţi plătesc, dar nu pot.. ştii bine că nu pot, crede-mă!

— Şi mie îmi trebue bani....

— Uite, să facem atunci aşa: tu ştii că sunt sărac şi nu pot să-ţi dau nimic; ştii de-asemenea că sunt bătrân, chiar mai bătrân decât tine... Mai îngădue-mă câtva timp: după ce voi muri, am să renasc în corpul unui cal şi te voi servi cu credinţă toată viaţa mea!...

Vânzătorul rămase un moment pe gânduri; făcându-şi socoteala, văzu că propunerea îi convenia, fiindcă debitorul lui, deşi mai în vârstă, era sănătos şi robust, astfel că se învoi...

Mandarinul ticlui contractul.

Bătrânul salută şi se pregătia să plece.

— Ah, stai puţin! îl opri vânzătorul, care avea pe umăr o frumoasă pereche de ghete noui. Tu eşti bătrân, iar drumul ce trebue să-l străbaţi, până acasă, e nisipos şi te vor durea picioarele: ia astea, — şi-i dădu ghetele — aşa că atunci când vei renaşte cal, vei avea copite sănătoase şi sdravene şi vei putea să mergi mai mult...

B.

?,,REALITATEA" DE CRACIUN?

DE VORBA CU CITITORII

Din cauza numărului prea mare de solicitatori de analize grafologice, rubrica „De vorbă cu cititorii", riscă să-și piardă caracterul ei, de generalitate, privind un număr restrâns de interesați, față de marele număr de cititori ai revistei noastre, ocupând în acelaș timp un spațiu prea mare, de text. Pentru acest motiv, dela 1 Ianuarie 1932, nu se va mai răspunde la întrebările grafologice, ci numai la întrebări de ordin general. Spațiul nu va mai fi sacrificat astfel în folosul câtorva cititori, ci va constitui o rubrică instructivă, de interes general.

Rosita. — Fire de spaniolă! Expansivă. Grăbită, mândră, cochetă. Trăești numai pentru a fi admirată... la cursele de tauri. Sufletul ți l-ai cunoscut într'un tango voluptos... și național.

Sylvia. — Dumneata n'ai ajuns încă cu alfabetul până la Y, îmi pare, findcă nu sti să te folosești de el. Apelez și eu la bunătatea...

Traviata. — Mărturisesc că mi-a fost frică de scrisoare, să nu-mi transmiți ceva din bacilii lui Koch și am ars-o. Așa că mă spăl... pe mâini... de toată chestiunea.

Bébé. — Părinții dumitale s'au ostenit degeaba pentru dumneata. Nu e vina lor, dar nici eu nu sunt vinovat să-ți suport... talentele.

Richard Valentin Botoșani. — Vă sfătuesc, dacă aveți un capital oarecare, să nu-l plasați în volume de poezii, pentru că nu mai sunt la modă. In tot cazul minimum de tiraj, 3 000 de exemplare, trebue să coste circa 200.000 lei.

Ochi căprui fură inima oricui. — Dacă Ivan Mousjoukine e peltic? După anumite versiuni, se zice c'ar fi afon. Astfel că face film mut, fără să vrea. Charlie Chaplin se află actualmente la Hollywood. Ce trebue să faci ca să fi simpatizată și admirată? Da de trei ori pe săptămână acatiste și unge-te pe obraz cu alifie de pupăză turmentată. Secretul simpatiei, duduе, e să nu contrazici veleitățile altora, simpatiile și antipatiile sale. A te face simpatizată e o chestiune de adaptare.

Bunătate. Indecizie. Voință slabă. Oarecare sentimentalitate nelămurită și încolo vid.

Lorica. — Sentimentalitate. Sensualitate acută. Mult optimism. Voință destul de bine întreținută. Neîncredere în oameni, - susceptibilitate. - Oarecare naivitate inerentă vârstei. Inteligența bine desvoltată. Logică, bun simț.

E'n Tango fur dich. — Interpreta din „Cilly" Marillyn Miller, de numele artistului, nu-mi reamintesc. Acelaș film a fost jucat în versiune mută, de Colleen Moore.

Mihalcea Traian. — Regretăm, nu posedăm adresa domnișoarei Mary Cholet.

M-lle Corniche. — Ceeace caracterizează scrisul dumitale, este impulsivitatea, deci și capriciu. Multă sensualitate, fire bănuitoare. Voința puternică, însă intermitentă. In privința bunătății nu prea păcătuiți. Simț estetic.

Milpet. — Caracterul dumitale e impetuos. O sensibilitate puțin comună pentru un bărbat. Bunătate, aș putea spune chiar suflet eteric. Depresiune sufletească.

Cri-Cri. — Invers cazului dumitale, eu încep greu analiza dar o sfârșesc foarte repede. Inconstanță, ambiție care se transformă adesea în încăpățânare, capriciu. Intuiție sufletească. Depresiune, spirit de adaptare, intuiție critică.

Tabu. — Ca orice sfat, n'aveți obligația să-l urmati. Vi-l spun totuș: sunt de părere să nu contraziceți sentimentele dv. In general, orice inhibiție de acest gen e inutilă. Cu atât mai mult dacă ideea a devenit obsedantă. Să cedezi înseamnă să înlături oboseala. Bine înțeles dacă și dumneata te bucuri de o reciprocitate de sentimente.

Baby. — Caracterul dumitale se contureazа printr'o gingășie excepțională, intermitentă însă (nu-mi pot explica lipsa totală a semnelor bunătății). Egocentrism. Puneti preț pe persoana dv. Oarecare melancolie străbate întreg scrisul: timiditate. Sinceritate. Spirit critic, poate chiar gâlcevitor. Preciziune în idei, spirit de dominare.

Pusi. — Scrisoarea dumitale îmi face impresia unei sonorizări din grădina zoologică. Brr! Zât Miau! Uhu! Atâtea puncte și semne de exclamație, încât n'a mai rămas nimic din text. Tot ceeace pot deduce, este o expansiune care poate deveni uneori supărătoare, sau dacă nu ai să mi-o iei în nume de rău, un fel de aiureală... simpatică.

Lenuca din tren. — Ești obsedat de ideia de a-ți duce viața în mod rațional, ceeace nu poti să obții din cauza unui sentimentalism pronunțat, pe care vrei să-l reprimi, melancolie, pesimism. Voința lipsește aproape complet, accentuând sentimentalismul dumitale, de origină erotică. Jestul de puternică. Ești o iubitoare a formei, a conventiilor, deci într'o oarecare măsură plină de prejudecăți inutile. Intuiția salvează lipsurile unui raționament dus până la ultimele consecințe.

F. S. P. cititor devotat. — Vârsta dumitale de adolescent îmi explică idealismul ajuns aproape într'o fază bolnăvicioasă, timiditatea și chiar modestia dumitale. Vei fi un om subjugat simțurilor, lipsit de voință și înclinat spre teorii defetiste. Oarecare ambiție nepusă la punct însă, din cauza lipsei totale de voință. Inteligența nu-ți lipsește însă nu-i destul de precisă actualmente. Pari mai mult înclinat spre o carieră literară sau de profesor, unde contribuția sentimentală și imaginativă trebue să joace primul rol.

Regina ecranului românesc. — Unui regisor dela Berlin, scrieți-i pentru siguranță... în nemțește. Fritz Lang, Willmersdorf, Hohenzollerndamm 58. Cât privește amorul dumitale pentru Ivan Petrovich, probabil că ai inspirat mai puțină încredere decât domnișoara Thinelle Anys. Ințelegeți motivul! Amintirea dumitale scrisă în versuri, n'are nici măcar savoarea unei brânzoaice învechite. Dacă ai să perseverezi în poezii culinare, vei ajunge în curând cea mai formidabilă plăcintăreasă-poetă.

S. B. R. 101. — Imi mențin părerea din răspunsul precedent. Mai pot să-ți adaug, indiferent de sex, cei născuți în ziua de Miercuri, Ianuarie 1915, nu sunt grafogenici.

P. O. R. — Cum acesta este ultima dată când mai răspund la analize grafologice, sunt forțat să mă abțin dela orice aprecieri, ca să nu te pierd de mușteriu.

Dolores L. — Cartea cea mai bună de grafologie, în românește, este aceea a lui Stahl, iar în frnțuzește a lui Crépieux Jamin. Prefer să studiați singură grafologia și să vă apreciați în consecință.

Dorina S. — Caracteristicile scrisului dumitale sunt: ambiție alternând cu încăpățânarea, superficialitate, expansiune. Vă supra-apreciați. Sunteți o fire ermetică, care încearcă să-și inhibeze toate sentimentele, astfel că prezentați întreaga gamă de rețineri, dela discreție până la ipocrizie. Nutriți idealuri, care rămân însă în fază de concept. Multă încredere în sine.

Birell. — Eu nu sunt prezicător, adresați-vă Pythiei, lui Săvescu, sau faimoasei indiene dela Bariera Moșilor. In scrisul dumitale există atâta încâlceală, deprimare, naivitate și simplicitate, în cât întunecă toate celelalte calități. In consecință, trebue să mă mai abțin încă odată...

Tilda. — Stimată solicitatoare „grafilogă", înainte de analiza grfologică, fără să vreau am făcut analiza ortografică. E detestabilă. Să continui ar fi absurd.

Simfonia durerii. — Pentru dumneata sau pentru mine? Mi-a transmis atâta durere, încât mi s'au anchilozat degetele și nu mai pot continua. O ceață de lacrimi mă oprește să văd frumosul dumitale scris.

Două curioase — Nu e nevoe de nici o altă adresă, decât New-York-America.

Helsinger. — Scrisul amicei dumitale denotă, capriciu, o fire inconstantă plină de neprevăzut (deci și neplăceri); sensualism. Mult optimism. In general însă o ființă cam bucluсașe. Scrierea dumitale denotă bunătate, îngăduință, oarecare nemulțumire sufletească. Se pare însă că posedați o doză suficientă de optimism și încredere în sine.

Giovanni Papini. — Fire impulsivă de o susceptibilitate bolnăvicioasă, mult orgoliu, tendință de predominare. Superficialitate, provenită din prea multă grabă, rațiune neprecisă. Oarecare intuiție. Sensualitate care poate merge până la trivial.

Colonel Savu. — Cartea de care vă interesați o găsiți la orice librărie de cărți franțuzești.

Metty. — Scrisul în chestie denotă un spirit superficial cu o inteligență sporadică, vioaie, însă incapabilă de a reține și de a asimila. Inconstanță în sentimente, probabil din cauza temperamentului prea expansiv. Mai multă încăpățânare decât ambiție. Inegal, susceptibil de oscilații brusce dela un optimism pueril, la un pesimism disolvant. Ezistă un element de speculație, care întunecă logica. Intuiție de suprafață. Bunătate.

Nuți dela Cozia. — Defectul dumitale cel mai important, este sensualitatea brutală, și o sentimentalitate vagă de senzații imediate. Lipsă de coeziune în idei, ambiție fără substrat real. Intreții totuș o bună dispoziție plină de optimism. In toată ființa dumitale există ceva îmbâcsit, ca într'o casă neaerisită. Neglijență.

Spirt prost. — E nevoe de comentarii? Scrisul îmi face însă impresia de o minte isteață, de o logică strânsă, multă voință, o energie declanșată fără economie, spirit clar văzător, întru câtva caustic, sincer. Circumspecție, un egocentrism nu în sensul rău al cuvântului, ci în sensul bun, acela care conturează o personalitate. Originalitate. Energia dv. poate lua adesea forma violenții. Finețe, diplomație.

Tudorică Ce. — Nu vreau să vă prilejuesc deziluzii, care ar putea să vă aducă... știu eu, la sinucidere! Păstrați-vă integritatea anonimatului.

Luminița. — Nici una din ele nu este măritată. Cu prima ocazie am să-ți arăt și simpatia mea, (bine înțeles dintre artistele de cinema).

A murit Romeo Popescu

SUNT nenorociri care te uluesc, te copleşesc, pe care ai vrea să le desminţi, să le dobori cu un urlet, şi în faţa cărora rămâi totuş mut de consternare.

Nenorocirea viteazului nostru aviator, pilotul căpitan Romeo Popescu face parte dintre acestea.

Asul aşilor, eroul care a inregistrat cele mai formidabile succese ale aviaţiei româneşti, s'a prăbuşit brusc, dupăce s'a înălţat strălucitor ca o rachetă.

Vestea s'a răspândit cu iuţeala fulgerului, coborind tristeţea in sufletele noastre.

Pornise pe un avion românesc, să culeagă pentru ţara lui un nou record, acela de viteză, pe distanţă de 500 de km. Trei sferturi din raid, erau efectuate, până la acel punct recordul mondial fiind întrecut cu 20 km pe oră.

O pană de motor stupidă, l-a silit să aterizeze pe câmpul acoperit de zăpadă, pe mantia albă înşelătoare, care ascundea hopuri şi moviliţe viclene. După ce-a rulat puţin, roţile au dat de-un dâmb, format de zăpada adunată de vânt, avionul s'a răsturnat şi a prins gâtul aviatorului ca 'ntr'un cleşte, între carlingă şi pământul rece.

Romeo Popescu a murit ca un erou, cu 15 minute inainte de a înscrie o nouă victorie în bogatu-i palmares.

Indrăzneţul, care s'a prăbuşit la abia două săptămâni după colegul şi fostu-i elev Oculeanu, îşi impleteşte biografia cu întreaga evoluţie a aviaţiei noastre. N'a fost iniţiativă de curaj, care să nu inregistreze în frunte numele căpitanului Romeo Popescu; cele mai temerare incercări au fost executate de acest excelent pilot.

Cunoscut atât în ţară, cât şi in străinătate, drept cel mai strălucit aviator al României, Romeo Popescu avea la activ performanţe care il clasau definitiv, mai ales având în vedere calitatea materialului de sbor.

Omul care a aterisat, planând printre catarge, pe cheiul din Genova, silit tot de o pană de motor, eroul care a sburat în circuit închis, timp de 49 ore, fără a lăsa manşa de comandă o singură clipă, sburătorul îndrăzneţ, care aterisa silit în plină viteză, între două lanuri, pe un petec de loc, a căzut victima increderei în sine.

Doliul nostru se mai augmentează cu un element. Am anunţat anume de curând, că aviatorul Romeo Popescu trebuia să realizeze raidul transatlantic Bucureşti—New-York, în care scop amănuntele technice fuseseră puse la punct.

In timp ce specialiştii discutau „posibilităţile” acestui raid naţional, căpitanul Romeo Popescu s'a dedicat cu trup şi suflet dintru început acestui scop, pe care l-ar fi dus la bun sfârşit, după cum ne-a obicinuit prin toate performanţele sale.

Căci Romeo Popescu avea o mare calitate: increderea. Credea în posibilităţile acestui neam, credea in prietenie şi în sine.

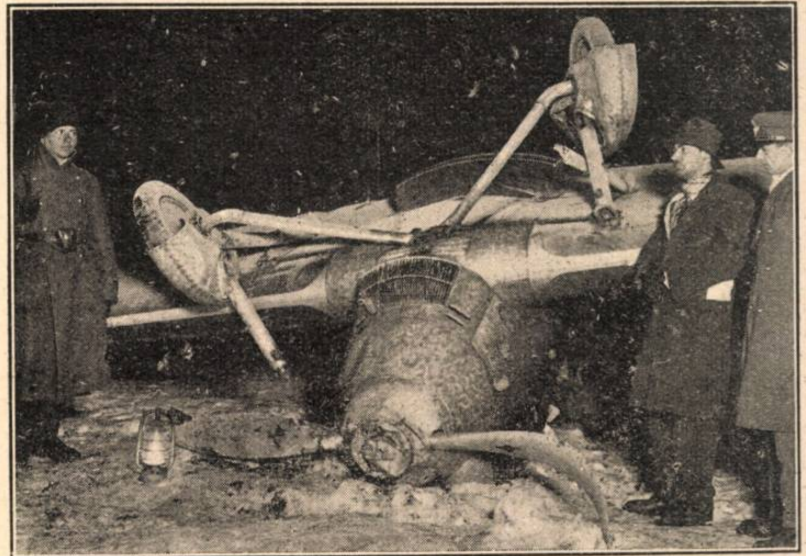
Ţara pierde cu Romeo Popescu pe unul dintre cei mai buni fii ai ei, aviaţia română pe cel mai reprezentativ as şi „Realitatea Ilustrată” pe unul dintre cei mai preţioşi colaboratori şi prieteni.

In momentul apariţiei revistei noastre, corpul eroului se odihneşte de mult în pământul pe care-l sfida, din înălţimile unde se simţia atât de bine. Dar spiritul lui Romeo Popescu va sălăşlui totdeauna intre noi, — pentru camarazi un indemn la muncă şi abnegaţie, iar pentru prieteni o inaltă pildă de devotament.

Fie-i ţărâna uşoară.

Cadavrul aviatorului Romeo Popescu, prins sub avion.

Avionul capotat fotografiat în noaptea accidentului.

O duzină de geniali demenți

CE legătură poate fi între geniu și demență? Sau poate avea boala mintală vreo înrâurire asupra puterii creatoare, asupra calității producțiunii artistice? Firește, la o mulțime de genii creatoare nu există această legătură, iar la altele, desordinea spirituală survine tocmai când se află în culmea succesului, spre a le paraliza brusc forța creatoare și progresa paralel cu îmbolnăvirea lor.

Dar pe de altă parte e fapt cert, — afirmă și exemplifică doctorul Hans Schlosser, — că mulți oameni geniali obțin o încordare profundă și o considerabilă putere creatoare, chiar din maladia lor mintală și că forța demonică sau chiar himerică, le procură motive care-i împing spre creațiuni noui.

O pildă a acestui tip maladiv genial, o avem în pictorul Vincent van Gogh. Acest om cu totul original, însuflețit de o iubire arzătoare pentru societatea umană, pribegește fără țintă în căutarea realizărei vreunei speranțe, fără a o ajunge însă. Capătă deodată o criză care-i dă o putere de muncă febrilă și-l înzestrează cu o deosebită posibilitate de revelație artistică. După ce stă mai bine de un an de zile în ospiciul de nebuni, este eliberat în Mai 1890, dar rămâne încă multă vreme în observația unui medic. La 27 Iulie 1890 se împușcă,. El lasă posterității o operă considerabilă, profund înduioșătoare, prin puterea de necrezut a coloritului, prin forța genială a expunerii.

Această soartă de bruscă schimbare, în urma căreia demonul nebuniei stoarce din sufletul artistului acorduri uriașe, înainte de a-l distruge de tot, van Gogh o împărtășește cu poetul Hölderin, cu singura deosebire că Hölderin e condamnat de soartă să mai ducă decenii de-arândul o existență pur vegetativă, într'o desordine spirituală sterilă, pe când van Gogh se sinucide tocmai când ajunsese la culmea creației sale. La Hölderin care s'a născut în 1770, procesul maladiv începu să-și arate simptomele prevestitoare, pe la finele secolului, încât în vara anului 1802, nebunia îl stăpânește cu totul. Operele sale dintre anii 1800-1805, datează desigur dintr'o vreme în care starea lui de nebunie era fapt cert. Și aceste flori literare, cari vădesc în multe locuri că sunt dictate de demență, sunt de mare valoare.

Altfel se produce procesul maladiv la Strindberg. Psihoza începe la el în mod lent. Nu are crize care să grăbească desnodământul fatal. Mai curând avu loc în el o luptă grea și disperată care l-a răpus abia după ani de zile de lungă suferință, paralizându-i orice sforțare. Dar această luptă n'a fost neproductivă. Aceste sforțări eroice îi datorează literatura operele de seama scrierilor *„Inferno"*, *„Spovedania unui nebun"* și altele similare. Tocmai cazul lui Strindberg ne învederează că starea haotică în om, nu înseamnă neapărat chiar nebunie și că o personalitate poate păstra aparența perfect ordonată, deși forțele demonice pot face înăuntrul ei pustiiri funeste. Strindberg suferea de mania persecuției și a geloziei. Aceasta din urmă ne și explică înainte de toate desele lui procese de divorț; iar de persecutori credea că putea scăpa prin schimbarea domiciliului, pentru care scop pribegea din loc în loc. De chinul lăuntric al nebuniei sugrumătoare căuta să se elibereze prin descrierea suferințelor sale.

Un alt literat de valoare, Conrad Ferdinand Mayer, a fost și el toată viața bolnav sufletește; psihoza lui era însă de altă natură, nu ca la Strindberg. In copilărie era abătut, până la melancolie. Ceva mai târziu, trecea când prin faze de voioșie, când prin indispoziție și dezgust de viață. In perioada de melancolie era descurajat și stăpânit mai mult de gândul sinuciderii. Epoca de culminare a puterii sale creatoare, corespunde exact cu o perioadă mai lungă de melancolie. Intr'o astfel de stare bolnavii psihici sunt inspirați de motive și idei, de care nu se pot pazi. Multe progrese culturale și civilizatorii, multe opere artistico-literare își datorează originea acestei faze hypomanice, a unui mare geniu. In 1892, Mayer cade într'o adâncă melancolie, în urma căruia e dus într'un sanatoriu unde moare în 1898.

Alta e natura psihozei la Rousseau, care e bolnav sufletește din copilărie. Suferia de un „sistem" de nebunie, pe care l-a „ridicat" singur în cursul vieții. Psihoza persecuției și jignirei ne explică relațiile sale cu lumea înconjurătoare și mai ales, aversiunea sa pentru relațiuni amicale ca și părerile sale despre lume.

— „Inapoi la natură! Fugiți de societatea umană, urâtă, care vă produce numai conflicte! Totul degenerează sub mâinile oamenilor! etc."

Acest întreg „sistem" al său își are obârșia în faptul că în urma felului său maladiv de a privi relațiile dintre oameni, el nu putea să se împace cu lumea. Și cazul lui Rousseau, care căuta să scape de presupușii persecutori refugiindu-se dintr'o localitate într'alta, ne învederează că stăriie de maladie psihică pot fi promotorii unei supraproductivități de creațiuni geniale.

Și mai enigmatică este psihoza lui Guy de Maupassant. Era foarte agreat ca scriitor. Cărțile, nuvelele și articolele sale de gazetă erau citite cu insuflețire și marile sale venituri scriitoricești îi dădură posibilitatea să se lase în voia înclinărilor senzuale, a desfrânării. In 1880 se îmbolnăvește de o boală de ochi, boală ce trebue luată drept simptom fizic al sdruncinului spiritual. Operele sale din anii următori reflectează cu prisosință starea sa de depresiune. Din rândurile bonvivantului de odinioară, vorbește teama și neliniștea, ca și evenimentele maladive interne. Incercă să alunge demonul cu diferite narcotice, ca morfină, cocaină și eter, narcotice care sunt tocmai cele mai bune aliate ale nebuniei și care accelerează ruina și prăbușirea completă.

Paralizia a distrus și pe cel mai mare spirit al secolului trecut, pe Friedrich Nietzche. La acest filozof e surprinzător marele avânt explosiv al puterii sale de producție, tocmai înaintea ruinei spirituale. Firește, această ultimă isbucnire „vulcanică" a geniului său, înainte de moartea-i spirituală definitivă, nu e un incident cronologic. Va fi fost probabil vorba de o fază de manie, drept preludiu al paraliziei, care explică activitatea febrilă, supra-omenească, prin caracteristica ei și prin marea putere vitală. De când lumea, cel mai mare om n'a creat într'un timp atât de scurt, opere valoroase atât de colosale.

Svedenborg, vizionarul, ajunse la mare celebritate. Avea o numeroasă pleiadă de adepți, cari credeau în stările sale vizionare, în care vedea ființe suprapământești cu cari avea oarecari legături. *Putea vorbi și cu morții și primia dela ei vești și comunicări (?)* Halucinațiile și iluziile au mai curând fond religios, iar întruchiparea proeminentă a viziunilor sale trăite, îi asigură acestui dement un loc de frunte printre intelectuali.

Deosebit de geniile mai sus descrise, istoria intelectualilor e bogată și în psihopați productivi, cari au ajuns la o forță artistică sau poetică superioară, tocmai prin alienația lor mintală, ca: Lenau, Otto Ludwig, Lenz, Dostojewsky, Eminescu, iar în viața politică dăm de-o sumedenie de conducători psihopați, ca: Tiberiu, și Nerone ai Romei, Petru III și Pavel I, țarii Rusiei, Ludovic II, regele Bavariei și alții.

In altă ordine de idei, raportul dintre geniu și nebunie, a fost motivul multor opere de artă și literatură (Shakespeare, Heine, Hauptmann, etc.) E vorba, firește, de descrierea unor vieți stranii, netrăite, oferit de măreţul și ingeniosul dar de pătrundere al acestor oameni geniali.

In timpul din urmă, generația modernă se ocupă de preferință de operele geniilor bolnave spiritualicește.

Gustul modern s'a dus însă și mai departe, arătând o mare predilecție pentru tot ce poartă pecetea neobișnuitului, exoticului, sălbatecului: muzica și dansul negrilor, cultura chineză și indiană, au dobândit la noi ca și'n restul Europei un interes deosebit. Dar e o „modă" efemeră! Stima pentru marile genii și operile lor va rămânea veșnică, oricât aceste genii vor fi fost chinuite de demonul demenței.

I. SHAR.

Un raport original

LA intrarea în portul Alexandria, — din cauză că toată coasta de Nord a Egiptului din acea regiune are fundul mic și pentruca vapoarele să nu se pună pe uscat, — funcționează acolo un serviciu de pilotaj, astfel ca vasele să fie îndrumate dela distanță pe canalul navigabil, însemnat cu geamanduri și puncte de reper.

Indată ce se zărește vre-un vapor, piloții arabi cari așteaptă în larg într'un vas cu pânze, numit pilotina, îi iese înainte, acostează, îi dă un pilot care se urcă la bord pe scara de pisică și conduce vasul pe drumul navigabil, până în incinta portului, de unde un alt pilot îl ia în primire, spre a-l trage la cheiu.

De fapt comandantul vasului secondat de ofițerii săi, conduce vasul orientându-se după harta de punct mare a intrării portului, iar pilotul înlesnește operația de conducere, dând indicațiile asupra fundului apei și a celorlalte elemente necesare.

Astfel că se navigă cu foarte mare prudență, mai ales când sunt valuri mari.

Căpitanul trebue să fie neapărat pe puntea de comandă, la intrarea în porturi, fiind obligat de lege.

Odată un vapor rusesc după ce își ambarcase din larg pilotul arab, pe când intra în port pe furtună, nețiînând canalul navigabil, a lovit fundul și în câteva clipe, rupându-se în două, s'a înecat.

Pilotul arab salvându-se, s'a dus la căpitănie, spre a raporta ca de obicei ce vase a pilotat, precum și ce evenimente s'au petrecut în timpul serviciului său.

Administrația oficiilor din port, ca și din tot Egiptul, o fac englezii și ei se înțeleg cu subalternii indigeni mai mult în limba italiană, pe care și unii și alții o vorbesc cum dă Dumnezeu.

Arabii vorbind italienește, pun toate verbele la infinitiv.

Când a întrebat căpitanul portului cum s'a înecat vaporul rus, pilotul arab și-a dat astfel raportul, numerotând pe degete:

— „1) Comandante ... dormir, 2) secunda ... bibir, 3) timoniere non sapir, 4) bastimento ... pirdir.

Ceeace se înțelege că în acele grele împrejurări, comandantul dormia, în loc să fie la comandă, secundul care înlocuește pe căpitan când acesta ar fi bolnav sau ostenit, era beat, iar timonierul care era la cârmă, neînțelegându-se cu pilotul, manevrând cârma eronat, a eșit din canalul navigabil, lovind vasul de fund și pricinuind naufragiul.

Exceptând partea comică a laconicului raport al pilotului arab, concluzia acestui eveniment real este că pe orice vapor, în toate împrejurările, echipajul trebue să fie la posturile regulamentare.

TONECON

Un dar tuturor cititorilor

Revista pentru toţi

„REALITATEA ILUSTRATA” *s'a străduit totdeauna să se menţină în ritmul publicaţiunilor occidentale şi publicul cititor a înţeles să sublinieze cu simpatia sa, eforturile noastre, care ne-au asigurat primul loc în rândul revistelor.*

Concursurile „REALITAŢII ILUSTRATE”, *dotate cu premii mari, precum şi anchetele pe care le-am instituit, cerând părerile cititorilor în toate chestiunile, au cimentat legăturile dintre massă şi conducerea revistei.*

Cel mai recent efort al direcţiunei noastre, a fost achiziţionarea unei maşini rotative de foto-rotogravură (Tiefdruck) cea mai modernă expresie a technicei tipografice, graţie cărei inovaţii, „REALITATEA ILUSTRATA” *apare identic, — atât ca formă, cât şi cuprins, — cu revistele similare din Occident.*

In continuarea sacrificiilor pe care le facem, pentru a da cititorilor noştri cât mai multe înlesniri, trebue să atragem atenţiunea lor asupra numărului nostru de Crăciun, care va fi o minune a technicei grafice, cu un conţinut extraordinar şi tipărit în întregime la foto-rotogravură.

In afară de revistă, însă, cititorii vor găsi într'un plic două suplimente: un volum conţinând un bogat material beletristic: schiţe, nuvele, anecdote, jocuri de societate, versuri umoristice, etc., precum şi darul nostru de Crăciun, un calendar original de perete, tipărit în şase culori, a cărui înfăţişare în mic, o dăm mai sus.

Este un calendar în formă de ceasornic, care poate fi întrebuinţat ani dearândul fiind un ornament elegant pentru orice casă.

Calendarul este prevăzut cu două limbi mobile de metal, una mai scurtă şi cealaltă mai lungă. Limba scurtă se aranjează în dreptul lunei în curs, iar cea lungă înconjoară cadranul în cursul unei luni, indicând datele consecutive. Din ilustraţia noastră se poate vedea aranjamentul: Decembrie (limba scurtă) 17 (limba lungă) data de azi, adică aceea a apariţiei noastre.

Dupăcum am spus, numărul nostru de Crăciun va fi o minune şi publicul cititor este rugat a-şi reţine din vreme exemplarele la chioşcuri sau librării, pentru a nu se mai repeta cazurile din anii trecuţi, când cu toate cererile insistente, am fost puşi în imposibilitate de-a mai trage o ediţie, după prima, care s'a epuizat complet.

Pomul de Crăciun al „Realităţii Ilustrate“ va avea loc la 20 Decembrie, intr'o sală care se va anunţa prin ziare.

Daţi în numele copiilor voştri obolul, pentru ajutorarea copiilor săraci.

Marele concurs distractiv

organizat de

„Realitatea Ilustrată" ziarul „Dimineaţa" şi revista „Rebus"

PREMII

5.000 LEI, în numerar
UN APARAT DE RADIO cu 3 lămpi direct la priză, marca „Lorenz".
5.000 LEI, în volume literare.
O BICICLETA elegantă.
1.000 kgr. lemne de foc.
UN PATEFON marca „Odeon".
O LADA de şampanie „Rhein".
UN COSTUM tricotat „Monica".
6 LINGURIŢE DE ARGINT.
TREI STYLOURI „HARO", cu peniţă de cristal.
UN ABONAMENT pe un an la ziarul „Dimineaţa".
UN ABONAMENT pe un an la „Realitatea Ilustrată".
UN ABONAMENT pe un an la revista „Rebus".

N. B. — Toate aceste premii sunt oferite de cele trei publicaţii de mai sus, cari au dat o deosebită atenţie acestor distracţii instructive.

Concursul constă din deslegarea tuturor problemelor propuse, pe rând, în cele trei publicaţii specificate. Dăm acum:

(Problema VIII-a o găsiţi în ziarul „Dimineaţa", din 12 D-brie)

PROBLEMA IX-a

(Silabele misterioase)

In fiecare căsuţă se află — (în funcţie de capriciile săgeţilor) — câte o silabă, dintr'un orăşel, sau staţiune climaterică, din România.

După cum observaţi, mersul de la o căsuţă la alta, este indicat de câte o săgeată.

Orientându-vă după ele, veţi afla oraşele de mai sus ale căror iniţiale — aşezate într'o anumită ordine — vor da titlul celei mai mari publicaţii artistico-literare, dela noi.

R. R. — Deslegările se scriu numai pe o carte poştală, pe care se vor lipi şi bonurile. Cartea aceasta poştală va trece direct în urnele noastre, fiecare deslegător participând, deci, cu atâtea şanse, câte cărţi poştale a trimis.

Timpul trimiterii nu-l determinăm, deoarece fiecare e liber să le înainteze oricând, singura condiţie fiind aceea, de a trimite toate problemele apărute într'o săptămână.

N. B. *Problema X-a o veţi găsi în ziarul „Dimineaţa", de Sâmbătă crt.*

„Miss România 1932"

„Realitatea Ilustrată", iniţiatoarea concursului de frumuseţe în România, organizează şi pentru anul 1932, elecţiunea celei mai frumoase domnişoare.

Se vor găsi desigur unii cari să creadă că — faţă de situaţia economică atât de critică, în lumea întreagă, — s'ar cuveni să îmbrăcăm doliu şi să nu ne ocupăm de un concurs care nu e destul de grav.

Am arătat întotdeauna că profesia noastră de credinţă este alta, că noi credem că numai printr'un optimism neînfrânt se poate ajunge deasupra necazurilor.

Iată pentru ce, tocmai cu intenţia de a mai uita grijile, vom organiza şi în anul acesta concursul de frumuseţe pentru alegerea „Miss României 1932".

Este însă probabil că, datorită crizei tot mai acute, americanii să nu mai poată ţinea în anul acesta, concursul lor internaţional, din lipsă de mijloace materiale. In consecinţă, noi vom proclama pe „Miss România 1932" şi îi vom acorda un premiu de 25.000 lei rămânând ca în cazul când, situaţia schimbându-se, cei din Statele Unite, vor ţinea totuş concursul internaţional, această „Miss România 1932" a noastră, să plece în America.

In numărul viitor al revistei noastre, vom publica condiţiunile şi modul cum va decurge concursul.

Monumentul uriaş dela Rio de Janeiro

CÂTEVA telegrame scurte ne-au adus vestea inaugurării unei impunătoare statui a Mântuitorului, ridicată pe unul din cei mai frumoşi munţi, cari înconjoară golful *Guanaraba*, la Rio de Janeiro. Guglielmo Marconi inventatorul cu renume universal, apăsând pe un buton al instalaţiei sale de la Roma, în noaptea de 12 Octombrie a. c. a luminat din depărtare acest colos de marmură şi piatră.

Ideea de a ridica o statue măreaţă lui Christ Mântuitorul, pe un munte din preajma oraşului Rio de Janeiro, datează încă din anul 1921. După oarecare şovăire în privinţa alegerii locului stâncii *Pau de Assucar* (căpăţâna de zahăr) i-a fost preferat muntele *Corcovado*. Odată hotărît locul unde trebuia să se ridică, Comitetul

porni la strângerea fondurilor. Se poate spune, cu drept cuvânt, că toţi locuitorii au contribuit la subscripţie: dela bogat la sărac, în raport cu starea fiecăruia; şi, în archivele bisericilor din Brazilia, — scriu ziarele de acolo — există dovezi impresionante de adeziunea plină de dragoste, cu care a fost primită iniţiativa aceasta, până şi de clasele cele mai mai umile.

Principiul adoptat pentru monument a fost acela de a înlocui atributele mântuirii, cu înfăţişarea lor simbolică. Crucea o formează însuşi corpul lui Christ, cu braţele deschise orizontal. La o depărtare de aproape douăzeci de kilometri dela intrarea în golful Guanaraba, şi cu mult înainte de a se putea distinge ceva mai deosebit, monumentul se detaşează, pictat par'că pe fondul imaculat al cerului.

Tunica lui Christ, mânecile largi şi mantaua strânsă în jurul corpului, au fost studiate într'adins, spre a da o impresiune cât mai isbitoare ochiului cercetător.

Abia din oraş se distinge particularităţile, desluşindu-se că o figură omenească formează crucea aceasta uriaşă. Lumea, după atributele mântuirei, stă la picioarele lui Christ şi e reprezentată de oraşul Rio, de stânci şi de păduri. Din înălţimea muntelui, Mântuitorul se înfăţişează omenirei întregi, cu braţele larg deschise, ca s'o primească sub ocrotirea lui sfântă.

Monumentul, unul din cele mai mari din câte se cunosc, e înalt de 30 de metri. Capul are o înălţime de 3.75 metri. Deschizătura braţelor 3.20 metri. Distanţa între extremităţile degetelor unei mâni şi degetele celeilalte este de 28 metri. Lărgimea mantalei la picioare este de 6 metri. Lăţimea mânecilor de 5 metri. Greutatea capului este de 30 de tone. Greutatea fiecărei mâni de 8 tone, iar statuia întreagă are impresionanta greutate de 1600 tone.

Baza uriaşului monument va adăposti un templu, menit să cuprindă aproape 1000 de persoane.

Bon de premii No. 9

Numele ....

Adresa ....

REALITATEA zâmbeşte

LITERATURA

Domnul Bimbirică, cel mai proaspăt exportator de grâu cu primă, nu prea este versat în-tr'ale literaturei. Un prieten îl întreabă într'o zi:

— „Ai citit „Intrigă şi Amor" de Schiller?"

— „Nu, amice, n'am citit decât „Intrigă"... Am atât de puţin timp"...

St.: LA DRESORUL DE CÂINI.

— „...da, da, coniţă puteţi veni să-l luaţi. Căţelul dv. e atât de bine dresat, încât mănâncă direct din mână...".

Dr.: DIFERENŢA

— „Dacă bărbatu-meu nu vrea să-mi satisfacă toate capriciile, îl ameninţ că plec şi..."

— „Bine, asta poate merge acum, cât eşti tânără. Dar mai târziu, când vei îmbătrâni?"

— „Atunci îl voi ameninţa că rămân"...

St.: EXEMPLUL.

— „Cum te-ai decis pentru cariera de boxeur?"

— „Prin exemplul tatălui meu, care era dentist..."

Dreapta: DUPĂ BAL.

Comisarul. — „Allo, madam Popescu? Am arestat un individ, care susţine că-l chiamă Busuioc şi că locueşte la d-tră."

— „Cum e îmbrăcat?

— „Ca paşă turcesc".

— „Atunci el e, deaseară îmi lipsesc două covoare".

MAI BINE

— Iţi place lucrul aici în închisoare ?

— Nu tocmai, dar totuş mai bine ca afară. Aici cel puţin nu aud în fiecare moment:

— Te dau afară ! sau „peste 14 zile eşti liber".

MOTIV

Intr'o gară mică trenul se opreşte şi nu mai vrea să plece.

Pasagerii încep să se agite şi să ceară informaţii:

— Domnilor, explică conductorul de tren, şeful gării e amator fotograf şi întrebuinţează totdeauna lumina roşie a locomotivei, ca să-şi developeze clişeele.

ALTĂ SISTEMĂ ?

— Domnule doctor, când mă aplec puţin înainte, întind braţele în lături şi fac cu ele o mişcare circulară, simt o durere puternică în umăr.

— Dar ce-ţi trebue să faci mişcări atât de bizare cu mâinile.

— Cunoşti poate d-ta o altă metodă ca să-ţi îmbraci paltonul ?

LOGIC

Milică are frică de trichine. Intr'o zi a intrat într'o mezelărie să cumpere o pereche de cârnaţi de porc şi se adresă vânzătoarei:

— Nu cumva au trichină în ei duduie ?

— Exclus. Cârnaţii sunt doar strâns legaţi la ambele capete.

Medicamentul Nr. 13

De câte ori se schimbă comandanţii de pe vapoare rar se întâmplă ca cel nou venit să lase lucrurile la locul lor, aşa cum au rămas de la predecesorul său.

Odată un comandant fiind mutat pe un vapor mai mare, după ce a preschimbat multe lucruri şi a reînoit mai tot echipajul, s'a agăţat şi de medicul vasului, care — după părerea sa — era inutil la bord.

A făcut deci un raport, prin care cerea înlocuirea medicului cu o ladă-farmacie, însoţită de o listă recapitulativă, în care să se specifice la ce anume boală să se aplice cutare doctorie din borcanele numerotate, spre ex.:

No. 1 durere de cap,
No. 2 scabie.
No. 3 nevralgie.
No. 13 influenţă, etc...

Inaltul consiliu de control şi administraţie al societăţii căreia îi aparţinea vaporul în chestiune. într'o şedinţă plenară, — având în vedere economia ce se făcea prin suprimarea postului de medic, — a aprobat în unanimitate cererea bravului comandant.

Vre-o patru-cinci luni, după suprimarea doctorului, serviciul la vapor mergea strună. comandantul era măgulit de efectul propunerii sale, iar veniturile acelei societăţi de navigatie erau sporite. cu salariul postului de medic suprimat din rolul de echipaj.

De câte ori însă se îmbolnăvia câte un om din echipaj, abilul comandant îl întreba ce-l doare, căuta pe listă boala şi apoi din recipientul cu numărul corespunzător boalei, îi dădea să bea doctoria.

Intr'o zi îmbolnăvindu-se un marinar, după ce i s'au dat medicamentele respective, a fost scutit câteva ore de serviciu şi trimis să se culce.

Pe seară comandantul trecând prin postul marinarilor şi văzând că pacientul său încă doarme, l-a lăsat în pace, pentru ca doctoria să-şi facă efectul.

Toate acestea se petreceau la bord, pe când vaporul scoţând nori de fum, străbătea marea Mediterană, mergând spre Anglia.

A doua seară comandantul venind să se intereseze din nou de marinarul său şi găsindu-l dormind tot pe aceeaş parte, a dat ordin să-l scoale.

In zadar l'au zgâlţâit ei în toate părţile, căci bietul om de mult era rece.

Fiind bolnav de gripă, ar fi trebuit să i se dea medicamente din borcanul No. 13, după cum indica lista. Pentru că au mai fost însă la bord şi alte cazuri similare, şi doctoria din acel borcan isprăvindu-se, comandantul neavând alte leacuri de rezervă, pentru ca să reînoiască conţinutul borcanului cu No. 13, a luat jumătate din borcanul No. 7 şi jumătate din No. 6 — din care nu prea se consumă, — le-a amestecat şi le-a pus în borcanul No. 13.

Şase şi cu şapte făcând tocmai treisprezece, problema era rezolvată.

Cu toate formalităţile şi după o ceremonie impresionantă, a avut loc înmormântarea în Mare a bietului marinar.

Familia decedatului, acţionând în judecată societatea, a obţinut despăgubiri, iar consiliul de administraţie al societăţii a hotărît în unanimitate şi cu precădere reîmbarcarea medicului la bord.

CONST. TONEGARU

ALFONS al XIII. LEA

DOAMNELE din înalta societate şi tinerele fete romantice sau sportive, sunt extrem de triste: Majestatea Sa Alfons al XIII-lea a fost scos de sub scutul legii de către „Cortes"-ul (parlamentul) spaniol. Oricare cetăţean al Spaniei, întâlnindu-şi ex-suveranul în ţinutul care a fost odată — nu tocmai de mult, — regatul său, va avea dreptul să-l ucidă. Această hotărâre a Cortesului a fost primită de către mulţime cu urlete de bucurie, ceeace dovedeşte că norodul nu prea ştie ce vrea.

In ziua când suveranii spanioli părăsiau ţara, nimeni n'a încercat să le împiedice exodul, nici un strigăt de ostilitate nu s'a ridicat. Intre popor şi Coroană erau incompatibilităţi. Coroana nu ceda. Un capitol istoric se încheiase, un altul începea.

In câteva luni mentalitatea poporului s'a schimbat. Fără îndoială că aruncă asupra celui care a fost regele său, vreme de atâţia ani, vina grevelor, a ciocnirilor dintre poliţie şi mulţime, şi a tuturor avatarurilor, prin care trece Spania în momentul de faţă.

Am spus că doamnele din înalta societate şi tinerele domnişoare sportive sau romantice sunt acum nespus de triste: suveranul ras, elegant, amabil, care dădea mereu în contravenţie de viteză, pe şoseaua dela Saint Sebastian, care juca polo ca un zeu şi astru al Deauvilte-ului şi al Biaritz-ului, — câştigase inimile tuturor. In Septembrie n'a apărut pe această plajă a Atlanticului şi sezonul a fost astfel ratat!

Fiecare se întrebă: dar însfârşit, ce a putut face Alfons al XIII-lea, pentru a-şi atrage ura poporului şi a elitei sale nearistocrate? Ce i se impută? Care sunt învinuirile ce i se aduc? Cum se face că acest suveran încă tânăr, care a dat atâtea dovezi de cavalerism şi de sânge rece, mai cu seamă cu ocazia atentatelor în care era să-şi piardă viaţa, a devenit ca să spunem aşa, victima opiniei publice?

Un jurnalist, anume André Germain, a vizitat Spania în mai multe rânduri, a stat luni la rând în această ţară, a văzut revoluţia, a auzit părerile multor persoane marcante, şi a ascultat rechizitorii şi înflăcărate discursuri de apărare.

Cităm din dările sale de seamă câteva din cazurile care frapează mai mult:

„Regelui îi place să uzeze oamenii" spunea un aristocrat. „A dovedit-o cu Primo de Rivera. Acum doi ani, dictatorul a vrut să se retragă singur, în plin triumf, cu gloria intactă. Regele îl împiedică însă. Vroia să-l micşoreze, să-l disolve, mai înainte de a-l lăsa să plece"...

Şi cu aceeaş elocvenţă, interlocutorul d-lui André Germain impută lui Alphonse al XIII-lea că ar fi trădat pe toţi cei cari s'a încrezut în el, şi anume pe parlamentarii, apărători ai unei constituţii pe care jurase, pe ofiţerii de artilerie, pe cari, — ca şef suprem al armatei — era dator să-i protejeze şi însfârşit, chiar pe dictator.

Dar gazetarul ne redă mai departe declaraţiile celor ce iau apărarea suveranului, şi în special pe ale doctorului Pittaluga, un politician de stânga, care afirmă că nenorocirea suveranului stă în aceea că a avut de-aface cu voinţe prea timide, cu colaboratori prea şterşi.

Avea însă marele merit că respecta şi aprecia pe miniştrii, cari ştiau să-i reziste cu curaj şi convingere. A împins uneori liberalitatea până la a se consulta cu republicani, cum era profesorul Ascarate, eminentul jurist şi a ştiut să culeagă informaţiunile ce-l edificau asupra adevărului, şi să primească sfaturi înţelepte, indiferent din ce sursă porniau.

Alfons XIII şi regina Maria a României la Madrid.

Dar e evident că Alphons al XIII-lea era născut să guverneze mai curând în genul dictatorilor, sau al strămoşilor săi. Ii lipseşte maleabilitatea necesară unui rege modern.

Iată ce spunea despre el Miguel de Unamuno:

— „Regele? un om fără cap. Situaţia sa se agravează dela o zi la alta. Mişcarea actuală e mai mult antimonarhică, decât republicană. Chestia Marocului în special, e cea care i-a atras antipatiile. In politica externă lucra ignorându-şi guvernul. Lui îi datorăm dezastrele noastre".

In rezumat, opiniile emise asupra lui Alphons al XIII-lea sunt atât de divergente, încât e cu neputinţă să tragi vre-o concluzie precisă. Mari calităţi îi echilibrau defectele; deci, care e principala cauză a căderii sale? Ceeace i se impută, e înfrângerea dela Annual în Maroc.

Această înfrângere se datoreşte generalului Silvestri, care fără ordinul şefului său direct, generalul Berenguer, s'a aventurat într'una din cele mai hazardate manevre contra marocanilor, cari aveau poziţii excelente şi muniţie suficientă. Părerea generală în Spania era că Silvestri, — care s'a sinucis imediat după dezastru, — nu luase această iniţiativă fără ordin şi că acest ordin pornise dela rege, care l'ar fi trimis telegrafic dela Deauville.

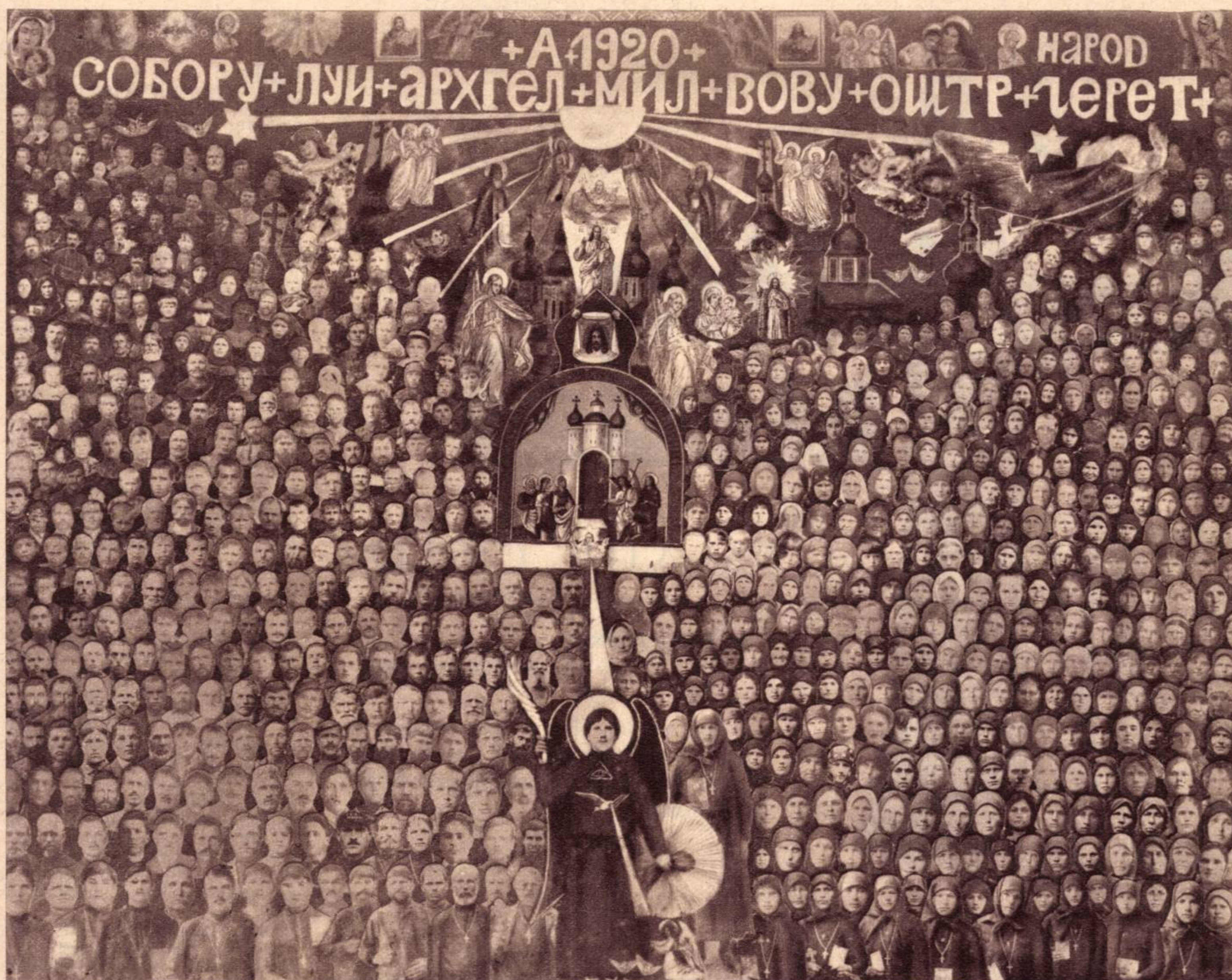
Trebue să recunoaştem însă că această gravă acuzare, n'a fost definitiv stabilită, că încă nu s'au găsit dovezi precise în acest sens. Dar opinia publică bine instigată, a fost mai tare. Un suveran adorat până acum doi ani, e astăzi scos de sub scutul legii. Spania, tot atât de puţin pregătită pentru republică, pe cât era pentru monarhie, se află acum în dificultăţi aproape inextricabile.

Şi acum, înainte de a încheia micul nostru curs de istorie, să vorbim puţin de Primo de Rivera, al cărui rol nu e încă bine cunoscut. In câţiva ani, acest om *„a ştiut să satisfacă multe din marile nevoi ale Spaniei"*, această ţară arzătoare şi totuş rigidă, care a făcut atâtea revoluţii şi atât de puţine reforme. Marele lui merit stă în aceea, că a întrevăzut necesităţile poporului şi a îmbunătăţit soarta lucrătorilor.

— „Era un om cu multă bunăvoinţă" au spus adversarii său.

M.

CE ESTE INOCHENTISMUL?

AUTORITĂŢILE au descoperit de curând numeroase „cuiburi" ale sectanţilor inochentişti în Basarabia, Bucovina şi Moldova. Se pare că noua sectă religioasă, prin modul cum se afirmă, este un pericol pentru moravurile publice.

Secta „inochentistă" a fost fondată de călugărul Grigorie Efimovici Rasputin, fostul geniu rău al ultimilor Romanovi.

Venind dela locurile Sfinte, părintele Grigore afirma mujicilor creduli că i-a apărut în vis Sf. Inochentie, care l-a însărcinat pe el, ascetul sdrenţăros, să mântuie lumea.

„Păcuteşte ca să te poţi pocăi", i-ar fi spus sfântul şi pe baza acestora, părintele Grigore a fondat secta inochentistă, care a constituit la un moment dat, o plagă socială în Rusia ţaristă.

Milioane de oameni, orăşeni şi mujici, au căzut pradă răului şi zeci de romancieri internaţionali s'au ocupat de practicile religioase ale sectanţilor.

Intr'adevăr, desfrâul la care se dedau membrii sectei, — desfrâu care să le dea posibilitatea de a se pocăi — întrece orice margini. Poruncile rele sunt exaltate în asemenea mod, încât după scurtă vreme, „penitenţii": bărbat sau femee, sunt distruşi fiziceşte şi-şi primesc locul în galeria sfinţilor „inochentişti", desigur numai după ce-au donat o sumă destul de importantă pentru fondurile comunităţii. Odată extenuaţi, înseamnă că s'au pocăit...

Organizaţiile din România erau conduse de „părintele" Cotlear, pe care-l vedem în fotografie, în rolul Arhanghelului Gavril, înconjurat de mucenicii săi, cari şi-au plătit mai bine beatificarea.

în

PALATUL CICLOP

Bulevardul Take Ionescu

12 DECEMBRIE - 10 IANUARIE 1932

sub patronajul Uniunei Camerelor de Comerţ şi de Industrie, organizată de Rudolf Mosse S. A. pentru prima oară în România

In două etaje special amenajate, industria, casele de modă şi firmele de primul rang în legătură cu moda vor expune ultimele creaţiuni şi modele, menite să îndrumeze femeia elegantă şi modernă, care ar vrea să fie în curent cu moda.

Vor avea loc şi demonstraţiuni ale modei, al căror program îl vom anunţa la timp.

Expoziţia Modei
la Palatul „Ciclop"

DUPĂ formidabilul succes al expoziţiei „Cum să fie căminul meu?",—căreia mai ales doamnele i-au subliniat importanţa, printr'o afluenţă neobicinuită, — s'a deschis în Capitală o nouă expoziţie, care prin felul aranjamentului şi al obiectelor expuse, constitue o adevărată revoluţie contra tradiţiilor bucureştene, care ne-au obicinuit cu tejghele şi vitrine stereotipe.

E vorba de minunata *„Expoziţie a modei"*, care a fost inaugurată de curând în palatul *„Ciclop"* din Bucureşti.

Am vizitat standurile şi fără să exagerez cât de puţin, pot afirma, — ca una care am văzut diferite expoziţii similare în străinătate, — că marile Capitale europene ar putea lua *„Expoziţia Modei"* din Bucureşti, drept model pentru viitoarele lor manifestări în acest gen.

Tot ceeace a lansat geniul marilor couperi, în materie de modă, dela mantouri la pantofi, dela pălării la ciorapi, dela coliere la încălţăminte de iarnă, tot, dar absolut tot este reprezentat în stil grandios.

Rămâi uimită de varietatea culorilor, de luciul mătăsurilor, de infinita măreţie a modelelor expuse, îţi scalzi privirile în visul dantelat pe care-l reprezintă vaporoasele piese de lingerie, te extaziezi în faţa sutelor de nuanţe de ciorapi şi muritoarea obicinuită rămâne perplexă, privind ultimele modele de coliere, strasse, brăţări şi bucle.

Departamente speciale sunt rezervate pentru coafură, pentru blănărie, pentru articole de galanterie, pentru pălării şi croitorie de ultimă expresie a rafinamentului.

E drept că la reuşita acestei admirabile expoziţii au contribuit în mare măsură şi casele de modă şi comercianţii de specialitate cari au dovedit încă odată înaltul lor simţ al realităţii veacului în care trăim.

Intr'adevăr, la *„Expoziţia Modei"* din palatul *„Ciclop"*, atât mondena exigentă, cât şi burgheza cu principii tradiţionaliste, găsesc tot ceeace le trebue, pentru încântarea ochiului şi pentru desăvârşirea frumuseţii lor naturale.

„Expoziţia Modei" marchează un succes extraordinar şi senzaţia pe care a stârnit-o în lumea mondenelor noastre, este perfect îndreptăţită.

De altfel o afluenţă enormă subliniază minunata idee a organizatorilor, cari s'au străduit să ofere graţioaselor noastre elegante, o expoziţie excepţională din toate punctele de vedere.

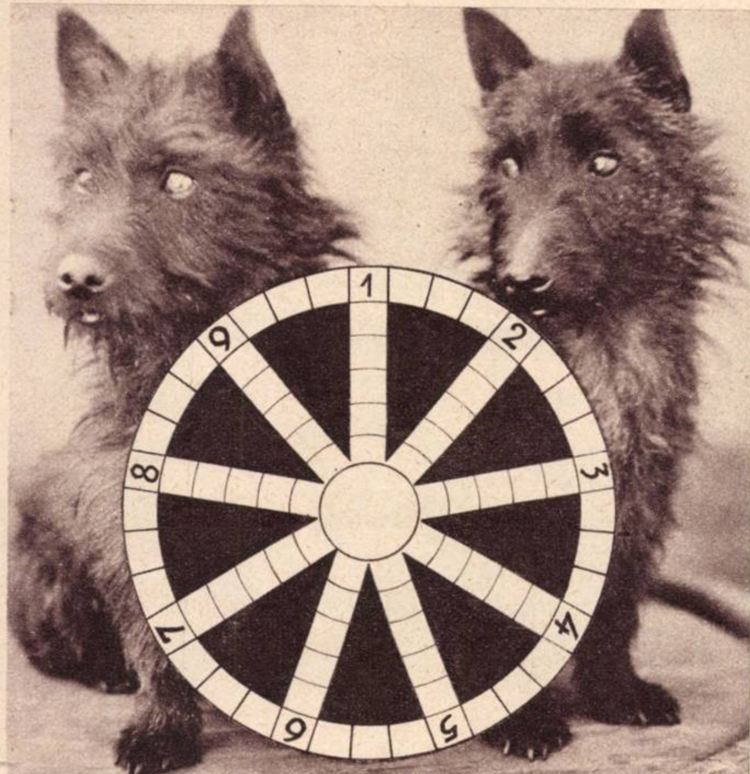
O plimbare printre standuri e o poezie, un vis, din care-ţi pare rău că te trezeşti.

Părere personală: Toate mondenele, dela cele mai modeste, până la cele mai exigente, trebue să viziteze *„Expoziţia Modei"* din palatul „Ciclop".

ALBERTINE RAY

jocurile realității

Gata de drum!

Punând în fiecare căsuță câte o literă, veți avea:

Circular: 1—2 = Filozof român. 2—3= Colecție de hărți geografice. 3—4 = Pătură. 4—5 = Rezultatul unei adunări. 5—6= Plăcintă turcească. 6—7=Ințepător (fig.) 7—8= Asfalt. 8—9= Rege din Creta (Mit.). 9—1 = Distrug.

Radiar (Litera din centru rămâne aceeaș, pentru toate cuvintele): 1) Sărbătoare. 2) Ucigașul lui Xerxe. 3) Strămoș. 4) Părintele lui Aiax. 5) Una dintre cele cinci bazilici patriarhale din Roma. 6) Scriitoraș român. 7) Stăpânul unui măgar celebru. 8) Iubitor de muzică. 9) Oraș în România.

REBUS

Omonym

Sunt un arbore, sau plantă decorativă, și mă găsesc în gură și deasupra pământului. Mai sunt și paradis, precum și providență...

Ca să fiți mai siguri, vă garantez că sunt și verb

R.

Logogrif

Cu șase picioare insuflă groaza, într'o familie, iar cu cinci, respectul!

(Prin picioare se'nțelege literele dintr'un cuvânt).

Atențiune

In numărul de Crăciun, vom începe un concurs special, pentru compunători

REBUS

Cupon pentru jocuri

No. 255

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

Nouile noastre premii

Concursuri bilunare

Deslegările problemelor în numerele 254—255 se primesc timp de două săptămâni dela apariția primului număr, adică până Marți, orele 6 seara.

Tragerile vor fi bilunare.

De fiecare tragere se vor acorda următoarele premii, proporțional cu numărul jocurilor deslegate:

PREMIUL I: 1000 lei în numerar.

PREMIUL II-lea: Două aparate de radio cu galenă.

PREMIUL III-lea: 4 volume din operele literare renumite.

N. B. — Deslegările vor fi însoțite de cuponul respectiv, purtând mențiunea: pentru jocuri.

Fiecare categorie va avea șanse egale în categoriile inferioare.

Deslegătorii jocurilor din N-rele 248-249

D-na Amelia J. Georgiade (Loco, 40), Dragoș Petroșanu (Mihăești-Vâlcea, 40), Paulina Florescu (Brăila, 40), Armand Lebas (Loco, 40), Șt. Gh. Ștefănescu (Pitești, 40) R. H. Simion (Loco, 40), Aurelia Căpitan Bota (Timișoara, 40), George Brânză Gecab (Câmpina, 40), Mârzea Adrian (Bocșa Romana-Caraș, 40), N. Gh. Stănescu (Constanța, 40), Elena Rădulescu (Dediulești-R.-Sărat, 20), R. Leibovici (Loco, 30), Melanie Yolanda N. Cristescu (Brăila, 30), Albertina Muscalu (Lugoj,40), Eugen Chirovici (Vernești-Buzău, 30), Victor Buescu, (Loco, 40), Lolo Grünberg (Ploești, 40), Andrei N. Stroilescu (Băicoi-Prahova, 40), Naco D. Nacov (Silistra, 20), Mundy Boniowsky (Câmpina, 40), T. Constantinescu (Vernești-Buzău, 40), Octavian I. Manta (Constanța, 40), I. Dodon Iași, 40), Petre Popescu-student (Loco, 40), Eliza T. Marin (Lugoj, 40), Marioara Rapaport (Piatra Neamț, 40), Nicu Leon (Ploești, 40), Sorel Avramescu (Constanța, 40), Nicu Panoga (Constanța, 40), Mircea A. Popovici-student (Brezoiu-Vâlcea, 50), Andrei N. Sandu (Loco, 40), V. L. Lupan (Cluj, 40), Nic. Moșor (Galați, 40), Aurel Moldovanu (Bistrița, 20), S. și M. Breiman (Drochia, 40), Duduia Margareta (Arad, 40), Ionescu Gheorghe (Focșani, 40), Spiru Teodoreanu (Cluj, 40), Zummer Ioseph (Focșani, 40), Pilu Bucșan Loco, 40), Mathilde Rufel (Dărmănești-Bacău, 30), Boris Aronov (Chișinău, 30), Virginia Marinescu (Loco, 30), Marcu Iancu (Loco, 40), Gheorghe Cârstea (Codlea-Brașov, 30) Simon Segall (Piatra Neamț, 20), Mircea Frânculescu (Câmpina, 40), Sublocotenent G. Rombeanu (Tecuci, 40), Stanislav, G. Mihail (Brăila, 40), Traian G. Roman (Urziceni, 40), Natale Mauriciu (Dărmănești-Bacău, 30), Ionel Lazăr (Codlea-Brașov, 30), Maria I. Măinescu Ploești, 40), Minel Văduvescu-student Craiova, 40), Anișora Livada Loco, 30), Doia Ionescu (Economat Filaret, 40), Aneta Revelant (Loco, 40), Lică Nisipeanu (Tg.-Jiu, 30), Renée Mălăeru (Loco, 0), Daniel (Bacău, 10), Marioara și locotenent N. Nicosescu (Loco, 30), Yonell Zidaru și Willy Christescu (Cosmești-Tecuci, 20). **(Va urma)**

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Prețul abonamentelor: *Un an lei 450; 6 luni lei 230, 3 luni lei 120. Pentru străinătate lei 600 anual.*

REALITATEA ilustrată

ANUL V. Nr. 255 17 DECEMBR. 1931

BEŢIA PRIMEI ZĂPEZI

Foto-Vancea

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

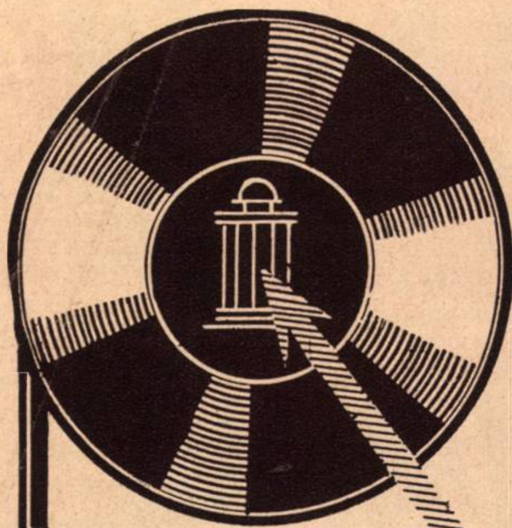
ANUL V. Nr. 256
24 DECEMBRIE 1931

REALITATEA ilustrata

MOȘ CRĂCIUN
s'a modernizat: sosește cu avionul.

Pe vremea când simpaticul moșneag venia prin troene, cu toiagul, era așteptat poate cu mai multă bucurie decât astăzi.

La cumpărarea unei plăci

ODEON

obțineți un cupon de participație

LA GRANDIOSUL CONCURS

CU PREMII IN NUMERAR ȘI PESTE 5000 OBIECTE INSTITUIT DE REPR. GENERALĂ A UZINELOR • ODEON • IN VALOARE

DE

3 MILIOANE LEI

Premiile oferite:

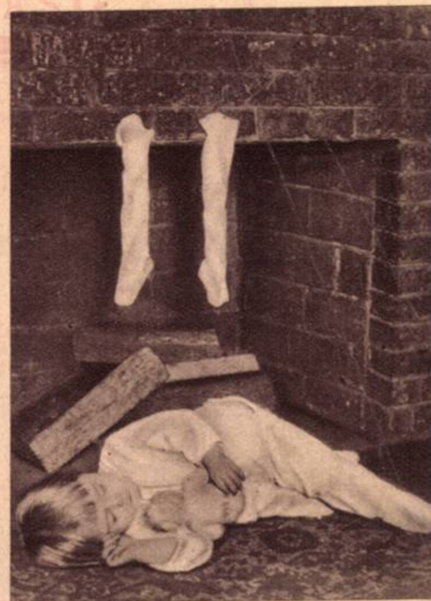
Un premiu în numerar de	**Lei 100.000.—**
5 premii în numerar à Lei 20.000.—	**„ 100.000.—**
10 premii în numerar à Lei 10.000.—	**„ 100.000.—**

2	dormitoare elegante în lemn de nuc caucasian, lustruite, compuse din 2 paturi, o șifonieră dublă, o masă de toaletă și 2 noptiere à Lei 45.000.—	Lei 90.000.—
2	sufragerii idem, compuse din bufet mare, servantă, masă ovală pentru 12 persoane și 6 scaune à Lei 60.000.—	„ 120.000.—
2	garnituri complecte de birou, compuse din una bibliotecă mare, masă de birou, masă de fumat à Lei 40.000.—	„ 80.000.—
15	mașini de cusut pentru familii à Lei 10.000.—	„ 150.000.—
15	mașini de cusut pentru croitori sau lingerie à Lei 12.000.—	„ 180.000.—
10	mantouri moderne pentru doamne, căptușite cu mătase, la alegere à Lei 8.000.—	„ 80.000.—
10	rochii de mătase, moderne, la alegere a Lei 5.000.—	„ 50.000.—
25	pullovere de lână, pentru domni à Lei 1.200.—	„ 30.000.—
25	pullovere de lână fine, pentru doamne à Lei 1.000.—	„ 25.000.—
25	pullovere de lână fine, pentru copii à Lei 800.—	„ 20.000.—
300	perechi ciorapi de mătase pentru doamne à Lei 150.—	„ 45.000.—
300	perechi ciorapi bărbătești, fini à Lei 100.—	„ 30.000.—
300	perechi ciorapi lungi pentru copii, tip Sport à Lei 100.—	„ 30.000.—
100	garnituri elegante compuse din bretele pentru domni, brățări pentru mâneci și jartiere, din mătase pură, à Lei 300.— garnitura	„ 30.000.—
10	aparate de Radio „Lorenz“ cu 3 lămpi à Lei 5.000.—	„ 50.000.—
10	aparate de Radio „Pantophone“ cu 3 lămpi à Lei 5.000.—	„ 50.000.—
3	aparate de Radio la priză „Lorenz“ cu 5 lămpi difuzor à Lei 15.000.—	„ 45.000.—
3	aparate de Radio „Lorenz“ cu 4 lămpi, cu difuzor à Lei 9.000.—	„ 27.000.—
20	cărucioare de copii, (Landouri englezești) diferite culori à Lei 5.000.—	„ 100.000.—
20	cărucioare de copii, capitonate, tip sport à Lei 3.500.—	„ 70.000.—
2	biciclete de curse, franceze „Alcyon“ à Lei 6.500.—	„ 13.000.—
2	biciclete de curse, franceze „Olympique“ à Lei 6.500.—	„ 13.000.—
5	biciclete de curse „Pretty“ à Lei 5.000.—	„ 25.000.—
20	biciclete de oraș diverse mărci, complect montate cu toate accesorile lor à Lei 4.500.—	„ 90.000.—
20	biciclete complect montate pentru băeți și fete dela 7—16 ani à Lei 4.000.—	„ 80.000.—
10	triciclete transformabile și în biciclete pentru copii până la 7 ani à Lei 1.850.—	„ 18.500.—
10	gramofoane elegante, complecte, cu bibliotecă pentru plăci à Lei 18.000.—	„ 180.000.—
10	gramofoane mari cu pavilion (special pentru localuri, cofetării, restaurante etc.) à Lei 6.500.—	„ 65.000.—
10	gramofoane elegante, din mahon sau stejar de masă à Lei 12.000.—	Lei 120.000.—
10	gramofoane elegante portative, căptușite cu imit. piele de căprioară, cu îmbrăcăminte specială à Lei 6.000.—	„ 60.000.—
5	gramofoane combinate cu aparat de radio și cu pick-up à Lei 12.500.—	„ 62.500.—
20	armonici de mână cu 2 rânduri, 21 tonuri, 8 basuri în lemn de palisandru à Lei 2.000.—	„ 40.000.—
100	armonici de gură marca „Hohner“ à Lei 125.—	„ 12.500.—
20	viori complecte cu cutie, arcuș, coarde, surdine și camerton à Lei 1.000.—	„ 20.000.—
20	mandoline italiene cu incrustațiuni de sidef à Lei 1.000.—	„ 20.000.—
150	brice de ras, originale Solingen n Lei 150.—	„ 22.500.—
100	aparate de ras, speciale, marca „Gilette“ în etuis elegant și cu una lamă à Lei 180.—	„ 18.000.—
100	aparate de ras, speciale marca „Valet Auto-Strop“ în etuis elegant cu una lamă à Lei 120.—	„ 12.000.—
100	foarfeci de casă sau manecure à Lei 100.—	„ 10.000.—
100	bricege elegante, originale Solingen à Lei 100.—	„ 10.000.—
20	cassete elegante conținând instrumente de manecure à Lei 500.—	„ 10.000.—
20	aparate fotografice cu burduf marca „Fita“ à Lei 900.—	„ 18.000.—
20	rachete pentru tennis, originale englezești à Lei 1.000.—	„ 20.000.—
25	mingi de foot-ball, complecte, originale englezești à Lei 500.—	„ 12.500.—
100	flacoane à 1 litru apă de colonie prima calitate à Lei 200.—	„ 20.000.—
100	cutii conținând 6 săpunuri mari, extra parfumate à Lei 150.—	„ 15.000.—
100	sticle apă de față „Scherk“ à Lei 100.—	„ 10.000.—
100	borcane cremă de față „Scherk“ Trisena à Lei 70.—	„ 7.000.—
500	cutii pudră compactă „Scherk“ à Lei 60.—	„ 30.000.—
500	cutii dublu compact, pudră cu rouge, marca „Scherk“ à Lei 120.—	„ 60.000.—
100	poșete moderne, din piele veritabilă pentru doamne à Lei 500.—	„ 50.000.—
50	porte-visite elegante, din piele veritabilă, pentru domni à Lei 400.—	„ 20.000.—
100	albume frumos legate în pânză, pentru conservarea plăcilor de gramofon à Lei 300.—	„ 30.000.—
100	cravate din mătase pură, pentru domni à Lei 175.—	„ 17.500.—
100	trenuri mecanice, complecte, compuse din șinii, locomotivă, Tender și 2 vag. à Lei 250.—	„ 25.000.—
100	păpuși mari, incassabile, 42 cm. à Lei 400.—	„ 40.000.—
50	garnituri de cuțite și furculițe pentru fructe, mânere de os à Lei 350.—	„ 17.500.—
100	duzini batiste fine pentru domni à Lei 360.—	„ 36.000.—
500	lămpi de buzunar, complecte, cu baterie și bec à Lei 60.—	„ 30.000.—
300	toalete elegante din moar de mătase, diverse culori cu piepten de os, garnitură de argint etc. à Lei 125. —	„ 37.500.—
	Total lei	„ 3.000.000.—

Plăcile „ODEON“ se găsesc de vânzare la toate magazinele de Muzică din țară, precum și la Repr Uzinelor „ODEON“ București, Str. Lipscani 94 (Sf. Gheorghe) „DOINA„ Cuza Vodă No. 83, I A Ș I

Cereți revânzătorilor placa O D E O N numai cu cuponul de participație

Evoluăm...

In așteptarea lui Moș Crăciun

MOȘ Crăciun își făcea pregătirile de sărbători. Puse îngerașii să-i scoată din naftalina cerească, căreia oamenii ignoranți îi zic zăpadă, barba cea stufoasă, pelerina roșie și gluga, cu care se împodobește anume pe la sfârșitul lunei Decembrie. Căci să nu credeți că Moș Crăciun umblă întotdeauna astfel îmbrăcat, cum îl vedeți pe poze și în vitrine. In viața de toate zilele e un funcționar al instituției cerești, un fel de director administrativ la Oficiul de ghicire a dorințelor pământenilor și din cauza crizei îi este chiar frică să nu fie destituit, instituția demodată fiind în preajma falimentului. Oricum ar fi, în Decembrie 1931 moșul tot își mai vede de slujbă și după cum vă spusei, tocmai era ocupat cu pregătirile de sărbători, cu care își mai îndulcește amarul și lui și bieților locuitori ai planetei noastre. Dar când fu să-și încarce sacul pe umerii osoși, auzi un zăngănit suspect.

— Mare tembelism și la oficiul ăsta de ghicire a dorințelor! mormăi bătrânul. Ingerașii din generația de acum sunt toți dați dracului. Nu știu decât să se sulemenească și să-și lustruiască aripioarele, toată ziua, bună ziua. Poftim! Nici măcar sacul nu mi l-au scuturat cum se cade! Și bodogănind, moșul scutură sacul învechit, din care căzură grămadă resturi de poleială, roți de cărucioare, un Vasilache ciuntit și câte altele.

— Măi, măi, măi, făcu moșul cu ciudă și mirare. De unde or mai fi ieșit toate astea? Oare dece nu le-am împărțit eu anul trecut? Ah, da, mi-aduc aminte, nu prea aveau căutare. Din rutină, aleg mereu aceleași jucării, cu care m'am pomenit de când sunt funcționar aici, trimes în inspecție administrativă pe pământ în luna Decembrie. Ei, dar de astă dată nu mai merge așa... Te pomenești că la anul, cu ritmul ăsta nou care a luat ființă acum, mă scoate la pensie și atunci e vai și amar și de mine și de omenirea îndeajuns de oropsită. De aceia de astă dată, înainte de a porni în obișnuita mea călătorie de vacanțe, voiu întreprinde întâi incognito o anchetă în lumea jucăriilor, ca să știu ce am de făcut.

Și Moș Crăciun își îmfăptui planul.

— O, domnule, îi spuse o păpușică bălae cu cap de porțelan și cârlionți sistem ondulație permanentă, bine ai făcut că te interesezi și de soarta noastră, a păpușilor. Fetițele de astăzi nu ne mai sunt mame duioase; în primele zile se joacă cu noi, ne îmbracă, ne desbracă, ne duc la plimbare, dar apoi se satură de noi, ne trântesc în câte un colț și ne uită. Dacă voiu fi dăruită unui copil, știu ce soartă cruntă mă așteaptă. Ba, pot fi bucuroasă, dacă nu mă aleg chiar din primele zile cu nasul rupt și cu buclele ciufulite, ca vai de lume.

— Păi, cucoană, de ce ești și mata atât de gingașă! se amestecă în vorbă un ursulache Teddy. Iaca, pe mine mă poate izbi o mânuță de copil cât o pofti, eu fac haz și rămân mereu acelaș. Deaceea toți copilașii mici mă iubesc

Așa trebuie să fii în viață, ca să reușești: Robust și vesel.

— Ba nu este așa, ripostă o cutie de construcție. Tu nu poți place decât copiilor mici de tot, fără personalitate bine definită. In viață nu trebue să fii neschimbat, ci dimpotrivă să te poți plia fanteziei fiecăruia. Ia pildă dela mine: Sunt demontabilă, fiecare piesă din interiorul meu își are rostul ei. Eu pot deveni orice, copilul crează cu ajutorul meu turnuri, palate, castele, poduri, mașini, le montează și le demontează, se simte un fel de zeu și doar nu sunt decât câteva bucățele de lemn și de fier. Dar eu simbolizez Viitorul și de aceea voiu avea tot mai multă căutare...

„... în timp ce noi ne topim de dor" — plângea cu lacrimi mari de spermanțet colectiv un pachet de lumânărele colorate. „Voi, cu tehnica voastră ne-ați distrus! Până și la pomul de Crăciun se văd azi becuri electrice! E nemai pomenit!

— Ba e foarte sănătos, duduelor, da' ce, pericol de incendiu ne trebue?! Barim de Crăciun s'avem și noi odihnă, declară un pompier în uniformă.

— Ș'apoi vă poftesc să nu înjurați tehnica modernă! spuse un Zeppelin miniatural. Sunt încredințat că voiu avea cea mai mare căutare anul acesta. Băeții, și chiar fetele, nu visează decât avioane, hidroavioane, aeroplane, etc.

— Așa e, oftă resemnat un căluț de lemn. Mi-e că și anul acesta, ca și 'n alți ani, dela răsboiu încoace, nimeni nu mă va mai băga în seamă. Zadarnic îmi ciulesc urechile s'aud și eu dorința unui copil: *„Tăticule, vreau un cal de lemn!"* Mă mângâe un singur gând: că împart aceiaș soartă cu ilustra mea rudă *Pegas*, care, deși înaripat ca aeroplanul, tot nu mai are căutare.

— Și nouă ne merge prost, se jeli un grup de soldați de plumb.

— Cât despre voi, interveni un

(Continuarea în pag. 7)

Moș Crăciun cu plete dalbe,
A sosit de prin nămeți.
(Foto Lucia Lerion, Iași)

Stânga: *Zâna păpușilor;*
Dreapta: *Soldații în marș.*

Nostalgia STELELOR

SUNT *zile de sărbătoare. Zile sfinte. Zile vesele. In sufletele noastre — oricât de blazate ar fi ele — se strecoară subtil, pe nesimţite, mulţumirea, bucuria.*
Este bucuria variaţiei, bucuria zăpezii, bucuria bradu-

Dr. sus: Rosalie Roy; *dr. jos:* Marlene Dietrich

lui împovărat de lumânări, bucuria ochilor de copii, bucuria odihnei.

Şi totuş, în aceste zile ce ni s'ar părea în primul moment, de bucurie unanimă, universală, există suflete care sunt cuprinse de o melancolie, de o tristeţă, emoţionantă pentru noi oamenii, cari — cât de cât — ne bucurăm de sărbătoare.

Sunt sufletele marilor stele, sufletele femeilor cu părul blond şi negru, cu ochii verzi şi albaştri, — care în zilele acestea de inactivitate, de linişte, de odihnă şi de bucurie unanimă, găsesc timp să se gândească la viaţa lor dinainte, la Crăciunul copilăriei şi adolescenţei lor petrecut lângă o mamă, lângă o soră, sau lângă un iubit — Crăciun de care le-au despărţit anii, bogăţia şi gloria

Da, fireşte. Este de invidiat situaţia marilor interprete ale ecranului şi luxul în care ele se răsfaţă. Dar sufletul lor nu este de invidiat. Căci sufletul lor joacă o tragedie, trăeşte o dramă, pe care foarte puţine dintre muritoare ar suporta-o.

Karen Morley

Pentru Dolores del Rio, minunata mexicană din cetatea filmului, sărbătorile sunt deasemenea prilej de reverie nostalgică.

Căci niciodată sărbătorile nu au avut pentru dânsa un farmec mai romantic, decât acele petrecute acasă, departe, în Mexic.

Era pe vremea aceea o biată dansatoare de tavernă, care subjuga zeci de inimi, şi nu fusese subjugată decât de una.

In tovărăşia acelei inimi, sărbătoria fe-

(Continuare în pag. 7)

Greta Garbo

Conchita Montenegro

Greta Garbo, bunăoară. Este artista care a reuşit să pătrundă în chipul cel mai savant psihologia mulţimii, cucerind-o şi subjugând-o. Omenirea întreagă, o priveşte ca pe un idol şi o invidiază pentru „fericirea" ei. Ei bine, nu cred să existe fiinţă mai de compătimit — acum în zilele sărbătorilor — ca divina femee din Suedia.

Căci din toată copilăria Gretei, care a insemnat un adevărat calvar, un chin de ucenică de frizerie, şi manechin de mode, din toată copilăria ei, un singur lucru s'a păstrat curat, sfânt, imaculat: Crăciunul.

Oricât de mare să fi fost sărăcia — chiar după ce tatăl ei murise — mama credea că-şi îndeplineşte o datorie sfântă, arajând copiilor ei un brad, cu lumânări şi daruri.

Era un brad simplu, cu lumânări de spermanţet, — nu de electricitate. Dar în pâlpâitul fiecărei flacări pâlpâia sufletul mamei, care se bucura de bucuria copiilor ei.

Astăzi, Greta este bogată, trăeşte într'un palat luxos, dar, este singură. Nimeni nu i-ar putea da iluzia fericirii, în aceste zile de sărbătoare, când se gândeşte mereu la o ţară frumoasă şi depărtată, o ţară unde a trăit mama ei, unde a trăit copilăria — săracă ce-i dreptul — dar în tot cazul mult mai sinceră şi mai înălţătoare, decât fardul vieţii de astăzi.

Naşterea Domnului

IN LEGENDE ŞI ICONOGRAFIE

SFANTA Scriptură, ocupându-se de timpul, locul şi împrejurările în care Fecioara Maria l-a născut pe Iisus, spune că Maria urmând să nască în Betleem (după cum au prezis prorocii) şi Maria — neavând unde să mâe peste noapte (casele fiind pline de călători), — ieşi afară din cetate şi intră într'o peşteră din apropierea Betleemului, în care păstorii îşi adăpostiau turmele la vreme de furtună.

Acolo, în peştera aceia, născu Preaourata pe Domnul nostru Iisus Christos. Iar după ce-l născu, îl înveli în scutece şi-l culcă în iesle.

In afară de datele acestea ale Sfintei Scripturi, în popor circulă o sumă de legende, care, cu mici variante, susţin că peştera era proprietatea unui păstor bogat, numit Crăciun, a cărui soţie (Crăciuna, Crăciuneasa, Crăciunoaia sau Iova) fusese moaşă.

Până la un timp, spun legendele, Crăciun dăduse soţiei sale încuviinţare ca să moşească. Nu mult însă înainte de Naşterea Domnului, o opri să mai moşească, ameninţând-o că-i va tăia mâinile, dacă nu-l va asculta.

Maria, mergând împreună cu logodnicul ei Iosif la Betleem şi ajungând tocmai către seară, au rugat pe Crăciun să-i găzduiască. Primiţi fiind, după unele legende, în casă, după altele în peşteră sau în staul, şi sosindu-i Fecioarei Maria timpul ca să nască, Crăciuneasa nu se putu reţine să nu-i ajute.

Crăciun, „om foarte răutăcios şi apucat", aflând că soţia lui nu l-a ascultat, şi şi-a *spurcat mâinile*, moşind iară şi încă o femee necunoscută şi săracă, o pedepsi pe Crăciuneasă aşa cum făgăduise, tăindu-i mâinile.

Maica Domnului însă, căreia i se plânse Crăciuneasa, nu numai că-i puse mâinile la loc şi i le vindecă, dar i le făcu chiar mult mai puternice şi mai frumoase de cum fuseseră înainte.

Crăciun, văzând această minune dumnezeiască, merse la Maica Domnului, îi căzu în genunchi şi-i ceru smerit iertare. Maica Domnului, după ce-l mustră pentru fapta lui, îl iertă.

De-atunci, dimineaţa în care s'a născut Iisus se numeşte *Crăciun.*

Acesta este, pe scurt, cuprinsul legendelor despre locul şi împrejurările în care s'a născut Iisus.

Transmiţătorii anonimi ai acestor legende precizează uneori mai amănunţit şi decorul interior al staulului dela Betleem.

Astfel, ni se spune că în staul se aflau un cal (sau un asin) şi un bou şi că Sfânta Fecioară, după ce-a născut, s'a acoperit bine cu fân, atât pe Dânsa cât şi pe Iisus, ca să se poată odihni şi să le fie cald. Boul a mâncat cât a mâncat, apoi s'a culcat rumegând. Calul însă, terminând fânul din iesle, a mâncat şi fânul cu care era învelit Iisus, lăsându-l descoperit.

Văzând aceasta, Maica Domnului s'a supărat şi l-a blestemat pe cal să nu mai aibă niciodată saţ, iar pe bou l-a binecuvântat să fie totdeauna sătul.

Ne mai spun legendele că după Naşterea Domnului, în staul era numai smirnă şi tămâe şi ardeau toată noaptea lumânări. Deasupra Pruncului Sfânt pluteau îngerii lui D-zeu, cântându-i cân-

Naşterea Domnului, după o pictură veche italiană.

tece de laudă și preamărire, — iar pe cer au apărut pentru întâia dată stelele și *luceafărul de seară.*

Legendele acestea despre Nașterea Domnului, răspândite pretutindeni, în proză ori sub formă de colinde [1]), au inspirat pe artiștii tuturor vremurilor. Reprezentarea lor plastică s'a diversificat însă, în patru episoade distincte: „Buna-Vestire", „Nașterea Domnului", „Inchinarea Ciobanilor" și „Adorația Magilor".

Nu ne vom ocupa aci decât de „Nașterea Domnului".

De obiceiu, când ciobanii sau magii nu figurează în primele planuri printre adoratorii Prunctului Sfânt, compoziția se numește „Nativitatea", „Nașterea Domnului", „Ieslea Sfântă" sau numai „Ieslea".

In aceste lucrări apar aproape totdeauna Sfânta Fecioară, Iosif și ingerii, iar în iesle — Iisus, lângă bou și asin. Pruncul e uneori învelit în paé, alteori în scutece.

Cum se vede, decorul este cel din legende.

Simbolurilor iconografice primitive, așa cum apar în catacombele creștine, li se substitue descripții mai artistice, încă de prin secolul al IV-lea.

Artiștii epocilor următoare păstrează în hieratismul și'n decorativul liniilor, toată poezia simbolică a temei.

Pe măsură însă ce reprezentările plastice evoluează, temele biblice încep să fie modificate de unii artiști, după criterii cu totul personale, alteori din ignoranță.

Anatecta juris pontificii, culegere periodică ce apărea la Roma, a publicat acum câțiva ani o serie de articole în legătură cu erorile pe care le fac pictorii, în reprezentarea scenelor religioase.

„Copilul divin", pictură de d-na Olga Greceanu.

„Un lucru intolerabil, scria numita publicație, e că sarcina Sfintei Fecioare e înfățișată prea *humano modo.* Maica Domnului, culcată într'un pat, are mari dureri. E o greșală grosolană impotriva credinței, care ne învață că Maria, concepând fără voluptate, va naște fără durere. Nu trebue admisă, deasemeni, nici licența pictorilor cari înfățișează pe Pruncul Iisus complet gol, căci Evanghelia ne spune că era înfășurat în scutece și semnul pe care vestitorul ceresc l-a dat ciobanului, era că vor găsi pe Mântuitor înfășurat în scutece și culcat într'o iesle".

Artiștii evului-mediu și cei ai timpurilor moderne au tratat în adevăr subiectul Nativității cu o libertate și o fantezie care câteodată nesocotesc cu desăvârșire adevărul biblic.

Astfel, chiar *Giotto* greșește atunci când în „Ieslea" sa celebră culcă Pruncul Iisus pe pământ cu capul pe o pernă de aur.

Jacopo da Bassano a lucrat cele mai multe tablouri cu acest subiect, într'o manieră foarte realistă, preocupat mai mult să dea turnura rustică și credința naivă a păstorilor decât să exprime latura supranaturală a misterului biblic.

Din școala italiană au ilustrat această temă: *Fra Bartolomeo, Brongino, Carrache, Castiglione, Corregio, Dominiquin, Ghirlandajo, Perugin, Filippo Lippi, Giorgione, Luini, Rafael, Signorelli, Veronese, etc., etc.*

Din școala franceză: *Boucher, La Hyre, Le Sueur, Poussin, Vouet*, etc.

Din școala germană și olandeză: *Dürer, van Dyck, Holbein, Jordaens Memling, Teniers, van der Weiden, Rembrandt*, etc.

Din școala spaniolă: *Murillo, Ribera, Velasquez, P. de la Cruz, A del Costillo*, etc.

Din școala engleză: *Reynolds, Copley, Honthorst*, etc.

Din școala flamandă: *Rubens*, care a dat și cele mai frumoase Madone ale epocii sale.

Școala românească, în afară de câteva lucrări diletante, n'a dat nici-o Nativitate, vrednică să stea alături de capodoperele străine.

H. BLAZIAN

1) Vezi culegerile publicate de Sp. Fl. Marian, Tudor Pamfile, El. N. Voronca, M. R.-Codin, etc.

Nostalgia stelelor

(Urmare din pagina 5)

tița, cu părul și ochii negri, nașterea Mântuitorului. Uita în zilele acelea de dansul din tavernă, de ochiadele prefăcătoriei și rămânea singură, pentru ea și iubitul ei. Darul pe care acesta i-l aducea era îmbrățișarea tinereții și a sincerității, sărutarea iubirii neprefăcute, — singura dragoste adevărată pe care Dolores o trăia.

Din fetița de atunci, n'au rămas astăzi decât doi ochi negri, fermecători și două buze fardate. Dolores nu mai este cea din alte vremi. Dolores este bogată, glorioasă, fericită.

Doar zilele de sărbătoare îi dau prilejul să se gândească la ceeace a fost odată, îi dau prilejul să-și amintească de Runo, iubitul ei de altădată...

Conchita Montenegro, steaua brună căreia i s'a impus de către producători o zburdălnicie forțată, care se acomodează destul de greu cu sufletul ei, găsește în zilele de sărbătoare prilejul cel mai nimerit să se retragă în chilia sufletului și să se gândească la o mulțime de lucruri, care în zilele de activitate intensă nu-i trec prin cap.

Se gândește bunăoară la lacrimile tinereții ei, la porțile grele de fier ale studiourilor, ce păreau că vor rămâne o vecinicie închise pentru dânsa, la primul succes, la prima biruință, la prima iluzie de fericire.

Și-și dă seama în clipele acelea, că dorul după care o viață întreagă a năzuit, nu merită atâta zbucium, atâtea rugăminți, atâtea lacrimi.

Marlene Dietrich, idolatrizata „fatală" a ecranului, este dintre puținele vedete care găsesc bucurie, în zilele de sărbătoare.

Și bucuria o găsește în zulufii blonzi și în privirile albastre ale fetiței ei, căreia îi povestește, în fața bradului luminat, istorioare frumoase din vremea de demult.

Și fetița ascultă și se uită la mama ei, atât de bună, atât de drăgăstoasă și nu-și poate închipui cum poate fi atât de rea, atât de „fatală", acolo, pe pânza albă, chenăruită cu negru.

Zile sfinte, zile de sărbătoare. Cetatea filmului cuprinde în aceste zile, multe suflete triste, nostalgice, gânditoare.

Sunt ochi cari plâng și priviri de melancolie, sunt îngânări pierdute și amintiri trecute...

ION GOLEA

Evoluăm

(Urmare din pagina 3)

glob-atlas, vremea voastră a trecut într'adevăr, odată cu acea a săbiilor, puștilor, tunurilor. Pe pământul pe care-l înfățișez, să nu domnească decât pace și armonie între popoare.

Pentru aceasta copiii să se joace cu tot ce vreți, să li se dea obiecte de sport, aparate fotografice, microfoane, orice fel de jucării, în afară de acele care amintesc războiul trecut și prepară pe acel viitor.

Iar bătrânul Moș Crăciun murmură în barba lui stufoasă: Pământul are dreptate, căci fost-a scris doară, în ziua în care împart jucării în casele oamenilor, în amintirea copilului Isus: Pace vouă pe pământ!

E. MARGHITA

UN ASPECT ORIGINAL AL CRIZEI

Se mai fac căsătorii? — Ce ne spune o peţitoare. — Zestrile s'au împuţinat. — Cărţile, dulceaţa şi vrăjitul. — Prea multe ocazii. — O lege nouă.

Dumineca trecută, treceam întâmplător prin faţa unei biserici bătrâne, cu sfinţi afumaţi subt catapiteasmă, cu stâlpi de piatră sculptată, aşezată mai jos de cât nivelul străzii, după rostul Bucureştilor de odinioară. Uşa era deschisă şi înăuntru luminile toate aprinse, ca la o sărbătoare mare. Dascălul sta în pridvor, cu o şubă pe umeri şi aştepta ceva.

Mirii eşind din biserică.

Sus: *Aglomeraţia mireselor la un oficiu de stare civilă din Londra.* Dr.: *Peţitoarea îşi dă în cărţi, şi se întreabă misterios :*
— *„Pică astăzi vreun client, sau nu?"*

Tocmai atunci sosi un şirag de maşini de piaţă, dar alese dintre cele mai curate. Primele, împodobite cu floricele albe de hârtie, aduceau alai şi frăgezimi de nuntă.

Mirii coborîră însoţiţi de nuni, îmbrăcaţi cu toţii în haine atât de noui, în cât păreau defilarea unei expoziţii de modele ale unui mare magazin. Mireasa, o brună frumoasă, cu ochi languroşi, brava frigul de afară, de dragul rochiei sale de mătase albă ca porţelanul şi a demnităţei sale de... mare vedetă a unei ceremonii însemnate. Soacra încă tânără, grasă, strânsă tare într'un corset nou, era gravă şi solemnă. Naşa rivaliza în rochie, în grăsime şi gravitate cu soacra.

Era o bravă nuntă de bravi burghezi, cum se înfăptuiau înainte, cu zecile, în fiecare Duminecă. Astăzi evenimentul este mult mai rar şi curiozitatea publicului mult mai vie, în jurul celor ce găsesc în vremurile astea, mijlocul să suporte cheltuiala unei nunţi cu cununie la biserică şi alai, cu masă şi lăutari.

Din ultima maşină coboară — împreună cu persoane mai de mâna a doua, vădit rude sărace, invitate aşa, de complezenţă, — o cucoană grasă şi ea, cu rochia de mătase neagră, după moda dinainte de războiu, cu cercei şi lanţ de aur, de-o formă străveche, cu o pălărioară mică, cât un pumn, peste părul cenuşiu. O recunoscui: era Cucoana Filofteia, din mahalaua Gramont, pe care am întâlnit-o în multe case, unde se strecoară discret pe uşa de din dos, aducând un aer de mister, pahare-ventuze de pus la răceală, cărţi de dat, alifie pentru bube dulci sau pentru reumatism şi probă din dulceţurile pe care le face singură, cu o artă desăvârşită.

Mă văzu şi-mi întinse mâna cu veselia ei de comandă, cu aerul ei simpatic şi sfios de raţă îngrăşată într'o curte boerească.

— Aşa dar, nuntaşă? îi zisei eu...

— Da', maică, abia-abia, am reuşit şi eu să fac o nuntă, în iarna asta. Nu mai merge peţitul maică... *„Nu e bani"*...

Şi Cucoana Filofteia oftă, cu un aer obidit, subţiind buzele.

Dar nunta intrase şi din biserică în-

cepu să se audă vocea cântătoare şi nazală a preotului, ce repeta cea mai frumoasă parte, dintre vorbele Mântuitorului, vorba care a schimbat faţa lumei, vorbă cu care noi suntem atât de obişnuiţi astăzi şi care a răsunat ca o noutate nepomenită atunci când gura divină a rostit-o :

— Pac vouă...

Cucoana Filofteia de teamă să nu piardă o clipită din solemnitatea evenimentului, al cărui metteur -en scène fusese, îmi întinse repede mâna, zicându-mi :

— Dar poftiţi pe la mine, maică, să vă spun mai multe... şi făcând să mijească înaintea spiritului meu, ideea unei anchete.

A doua zi, deschideam portiţa curţii în care locueşte peţitoarea, într'o căsuţă supusă dărîmărei şi uitată de Dumnezeu şi de primărie, tocmai în Gramont, lângă o cârciumă ce poartă titlul eroic: *„La drapelul ţării"*.

Vara trebue să fie pitoreşti aceste locuinţe străvechi, aşezate cuminte în mijlocul unor curţi pietruite cu pietre rotunde, ca pavelele Stambulului, cu cişmele în mijloc şi câte-o boltă de viţă anemică, amestecată cu fasole. Acum, iarna, cişmeaua îmbrobodită ca o bătrână astmatică, cu o glugă de paie în cap, are în faţă un mic patinaj de ghiaţă, primejdios pentru picioarele gospodinelor venite să ia apă.

Cucoana Filofteia sta lângă o masă mare, rotundă, în faţa unei cafeluţe pusă într'o ceaşcă verde şi aurie. In odaia de o curăţenie sclipitoare, se zărea de asupra patului acoperit cu macat de lână „grenat" şi cu suluri la cele două capete, o candelă de argint şi sticlă roşie, subt o icoană a sfântului Stelian, cu mâna aurită.

Peţitoarea strânse repede cărţile vechi întinse pe faţa de masă împletită de mână din bumbăcel alb şi se ridică greoaie de jos, dupăce luase în braţe de pe genunchi, un enorm cotoi cenuşiu, care dormia trândav şi molatec, ca o perniţă de puf.

Ne aşezarăm la taifas, în mirosul de spirt denaturat ars la maşina de făcut cafea, în jurul ibricului de alamă din care îmi fiersese şi mie, la iuţeală, o splendidă gingirlie, brună şi caldă ca o ţigancă tânără.

— Nu-s parale, nu-s nici pirostrii... zise Cucoana Filofteia. Şi, pe urmă, mai e şi altceva : Lumea s'a stricat grozav... Bărbaţii, cât sunt tineri, vor să umble din floare în floare, ca fluturii... Au şi cu cine... dacă fetele sunt proaste! Nu ştiu cum să-i ducă cu vorba, să-i facă să le ia de neveste. Indată ce le zice una, hait!.. sunt gata... Şi bărbaţii se scârbesc când le văd aşa, moarte după ei! Le pofteşte la cinematograf — hai la cinematograf... Le pofteşte la barurile alea, (arză-i-ar focu' cine le-a scornit), hai, la bar ! Acolo le dă ceva de băut, mai trece şi pe *„Cale"* unde urlă maşinile alea de cântat, tot cântece cu foc şi pârjol, când le vede ameţite bine, hai la hotel!.. Ei, să se mai însoare omul ?

— Proaste, zic eu...

— Ei, acum câtăva vreme, fata sta în casă lângă mamă. Nu avea de unde să cunoască băeţi şi aşa că atunci când afla de câte unul, trebuia să mă trimeată pe mine să aflu ce şi cum. Şi băiatul când vrea să se însoare, sau punea ochii pe o fată, tot la mine venia să afle ce zestre are, ce renume are în mahala, tot. Aveam de lucru, nu glumă. Umblam toată ziua. Mă duceam la şeful băiatului, la proprietar, la cârciumarul din colţ, la croitor... Sau la părinţii fetei, la rudele ei, la croitoreasă, la prietenele ei de pension... In două-trei zile ştiam pe de rost, ce caracter, ce zestre are fata, ce leafă are băiatul, ce trusou dă soacra, de ce boală a murit bunica, dacă au ipotecă pe case... Insfârşit, toată viaţa lor...

— Ce de alergătură... zisei eu cu admiraţie.

— Da, dar se şi câştiga. Mai ales dacă reuşiam să fac pe socru să dea cât cere băiatul, îmi mai ieşea şi ceva pe deasupra!... Că erau unii care-mi spuneau : îţi dau atât, dacă faci pe tatăl fetei să mai dea ceva. Fata îmi da, băiatul îmi da şi mai eram şi la nuntă, în capul bucatelor. Dar să-i fi văzut mai târziu, de câte ori se certau, blestemând pe cine i-a încurcat!...

— Pe d-ta...

— Pe mine, da. Numai că Dumnezeu ştie el ce face, nu ascultă la nebuni.

— Dar, azi ?

— Azi doar negustorimea dacă mai păstrează datina. Fetele negustorilor sunt mai cuminţi, vor logodnă şi cununie cinstită, ca pe vremuri. Mai dansează ele, mai fumează câte o ţigare, dar nu se fac de râs ca altele. Numai că, şi negustorimea suferă azi de pe urma crizei, fiecare se strânge cât poate şi amână căsătoria pentru vremuri mai bune...

— Dar d-ta ce te faci ?

— Ce să fac, maică? Mai dau în cărţi la cucoane, mai fac dulceaţă, mai descânt la copiii... Mai pun pahare, mai ghicesc în cafea... Mai...

— Ce, mai? zisei eu văzând că s'a oprit...

— Ei, mai fac ceva fermece... Ştii, eu mă cam pricep. Fac de dragoste în nouă feluri. Nu se poate să nu reuşesc să aduc pe cine i-e drag cuiva. Câte fete am măritat aşa!...

— Ce tot spui, Cucoană Filofteio?!

— Ei, ştiu eu că Dv., ăştia învăţaţi, nu credeţi; dar îţi aduc eu persoane care au fost lăsate, despărţite şi am reuşit să le împreun iar. Când oi pune un cap de turturică descântat, într'o coajă de nucă şi o purta-o femeia lăsată de iubit, el vine chiar dacă ar fi în America...

— Ce ar fi de făcut — după părerea d-tale — ca să se curme criza căsătoriilor?

— Să li se spună fetelor să fie mai modeste, mai serioase, să mai lase Calea, vopseaua, coaforul, cinematograful şi barurile!... Să-şi bage bine în cap, că băeţii care le văd aşa, nu le mai ia de neveste o mie de ani. Nu e păcat de tinereţe irosită, în loc să se strângă doi cu doi (Cucoana Filofteia vru să zică probabil unul cu altul) să trăiască cum a dat Dumnezeu, să să piarză viitorul prin baruri şi pe stradă? Toate umblă să se facă funcţionare, le vezi cu trei mii două sute de lei pe lună şi cu ciorapi de mătase, cu pantofi noi mereu, cu rochie la modă şi vopsite.. In curând o s'ajungă pirostriile să le ducă la muzeu, că nimeni n'o să se mai căsătorească în cinste şi dreptate !..

Şi Coana Filofteia ofta cu obidă, clătinând din cap şi închizând pe jumătate ochii ei şireţi, de pisică.

— Eu să fiu Statul, ştii ce-aş face ?

— Ce-ai face, Coană Filofteio ?

— Aş face lege, ca tot omul să se însoare la o etate anumită. Sub pedeapsă de închisoare ! Asta e !

— Să vezi atunci peţitorii... zisei eu, strângând mâna ei vrednică şi grăsuţă, care a unit atâtea vieţi, ţinând locul destinului...

LUCREZZIA KAR

Pedeapsa...

Luni 15 Decembrie a avut loc la cazarma „Malmaison" din Bucureşti, degradarea militarilor condamnaţi în recentul proces de spionaj, la muncă silnică.

După ce d. comisar regal lt-colonel Pella a citit sentiţa de condamnare, s'a procedat întâi la degradarea maiorului Vărzaru, apoi la a celorlalţi condamnaţi, grade inferioare în armată.

Galoanele au fost smulse, nasturii mantalelor rupţi, sabia fostului ofiţer frântă şi toate trântite la pământ, în sunet de goarne, bătăi de tobă şi huidueli.

Fotografiile noastre reprezintă câteva aspecte dela spectacolul trist al degradării şi anume, *st. sus:* d. comisar regal lt.-colonel Pella citeşte sentinţa de condamnare; *deasupra:* degradarea maiorului Vărzaru; *jos, stânga:* degradarea celorlalţi condamnaţi.

Foto-Berman